Post och postvägar i Västra Jönköpings län till 1894

(Post and postal routes in Western Jönköping's County until 1894)

I exponatet visas posthistoria i Västra Jönköpings län i Sverige med postvägar och post till, från och via området.

I huvudsak visas försändelser men i vissa betydelsefulla fall även lösa frimärken.

Sista året är 1893 eftersom 20 mindre postkontor det året fick Värnamo som huvudpostkontor. Det kan noteras att den 31 december 1893 var det 20 år sedan kronoposten upphört. Den nya organisationen hade nu blivit stabil och kom att vara i årtionden framöver.

I dag kan i Västra Jönköpings län räknas in kommunerna Gislaved, Gnosjö, Vaggeryd och Värnamo plus en del av Hylte.

Exponatet är uppbyggt efter de postvägar som fanns på 1750-talet och efterföljare tills slutligen järnvägen kom i slutet av 1870-talet. Några orter visas på mer än en sida då de genomkorsats av flera av postvägarna.

I mindre utsträckning visas post från områden som ligger utanför Västra Jönköpings län men i viss mån är start- och slutorter och vissa grannbygder för postlinjerna med. Allt för att ge en helhet. Lite mer ovanliga objekt har en tjockare ram eller där ram saknas en stor röd punkt.

För varje ort anges åren den haft poststation samt inom parentes de aktuella nummer för de stämplar som användes till och med 1893.

		Sidan
A Postvägar från norr till söder		
A 1	Halmstads wägen. Jönköping - Halmstad (Nissastigen)	2
A 2	Ljungby wägen. Jönköping - Bredaryd - Unnaryd - Ljungby	15
A 3	Skåne wägen. Jönköping - Markaryd (Skånska landsvägen)	23
A 4	Wexiö wägen. Jönköping - Växjö	33
B Vägar från väst till öst		
B 1	Nissastigen - Värnamo - Växjö/Ljungby	36
B 2	Lagastigen - Svenarum	45
C Järnvägslinjen Halmstad - Nässjö		46
D Kronopost		55

Källor: Facit Postal, SFF-Filatelisten, Brevportot i Sverige 1786–1830, Gästgiverier och skjutsstationer Jönköpings län 1649–1933, Aktuellt om Posthistoria SSPD, Post i Norr, Posthistoria i Jönköpings kommun, litteratur av Erik Lindgren, Postvägar, postkontor och postgårdar i 1750-talets Sverige uppgifter från internet samt intervjuer med posthistoriker som Patrik Larsson och Lennart Ivarsson.

Postvägar

Karta från 1750

Postgård
Gästgiveri

I rött ovan = Västra Jönköpings län (i mörkblått resten av blått resten av l) – och till höger – den stora kartan med Västra Jönköpings län och omgivningar.

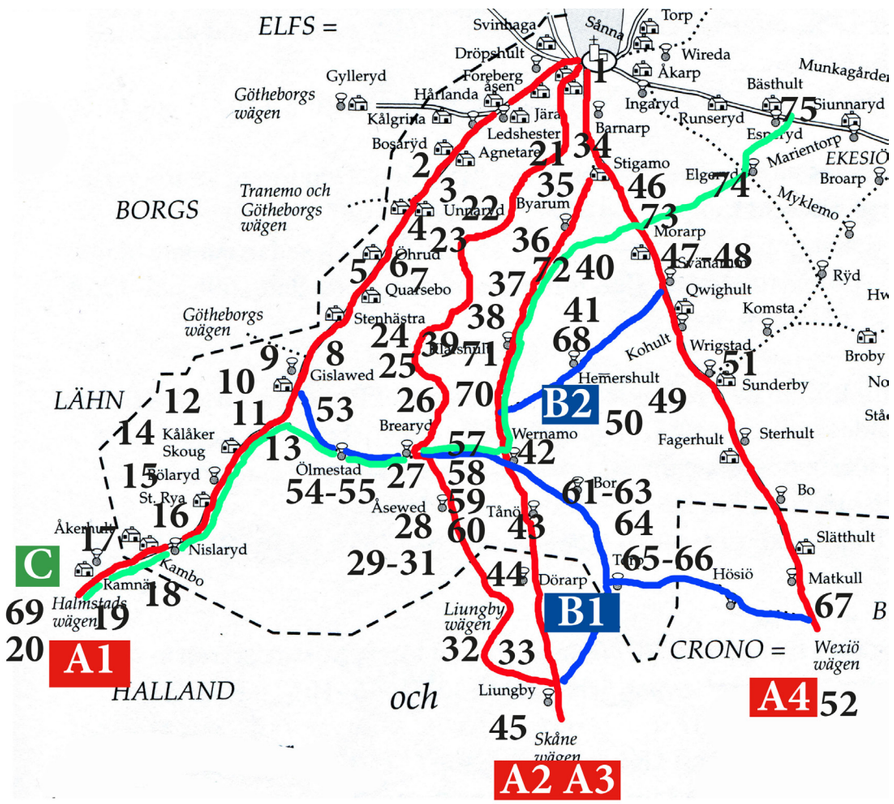

= Försändelsernas färdriktning

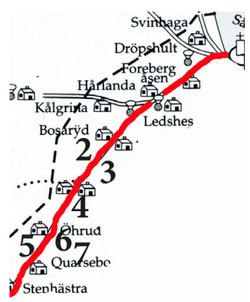

A 1 Halmstads wägen. Jönköping - Halmstad (Nissastigen)

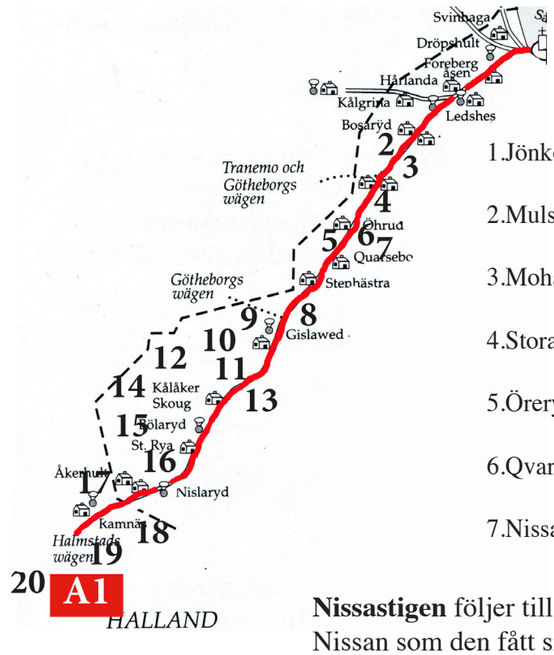

Poststationer utmed Halmstads vägen med numrering (främst de som berör Västra Jönköpings län)

1.Jönköping	7B. Båraryd	14.Burseryd
2.Mulseryd	8.Gislaved	15.Sandvik
3.Mohärad (Unnaryd)	9.Gryteryd	16.Landeryd (Nyby)
4.Stora Bosarp	10.Bosebo	17.Långaryd
5.Öreryd	11.Hestra/Södra Hestra	18.Färgaryd
6.Qvarsebo	12.Våthult	19.Sjögård/Torup
7.Nissafors	13.Villstad	20.Halmstad

Nissastigen följer till viss del ån Nissan som den fått sitt namn av. Hur länge folk färdats här är svårt att säga men det kan var i minst tusen år. Intill ån växte det fram byar och senare samhällen. Nissastigen blev en väg och även en postväg. Vid de svenskdanska krigen på 1600-talet använde sig de danska trupperna av Nissastigen när de drog förbi. Länge var denna väg allenarådande för transport från Stockholm till Danmark och gick då via Jönköping-Halmstad-Helsingborg. Den första orten med poststation längs med vägen från Jönköping till Halmstad blev Qvarsebo år 1739.

A 1 Halmstads wägen. Jönköping - Halmstad (Nissastigen)

1. Jönköping 1636 (En rad olika stämplar)

Brev med allmänna posten från Jönköping daterad 10.5.1742 med kartering 1. Det var det första brevet i brevbunten från Jönköping till Helsingborg denna dag. Brevet gick postvägen till Halmstad och vidare söderut till Helsingborg.
Porto: 5 skilling från 1747 och kanse samma fem år före.

1. Jönköping 1636

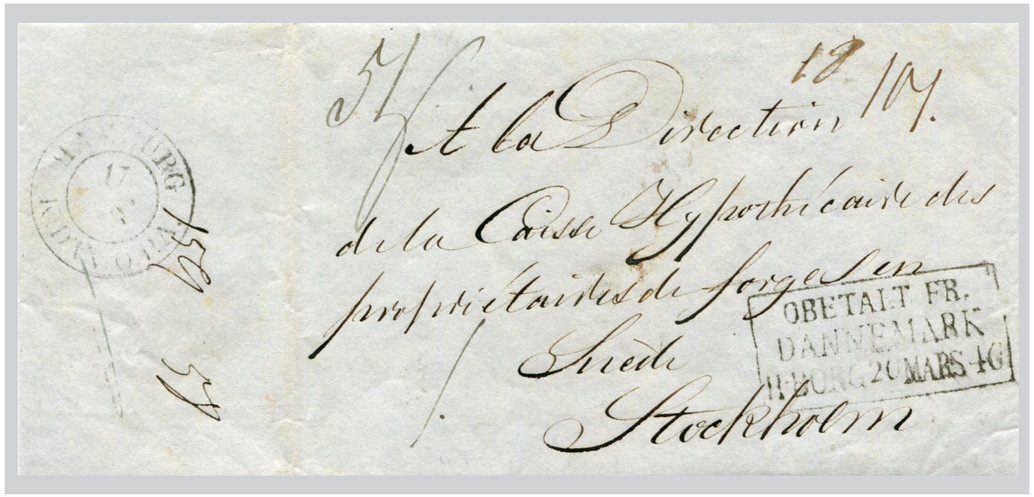

Från Hamburg till Stockholm (via Helsingborg–Halmstad–Jönköping). Dansk stämpel Hamburg K Dän. O.P.A 17.3.1846 och Obetalt FR DANMARK H-BORG 20 MARS 46.
Porto: 51 skilling banco
Med lösennotering och karteringsnummer 107. Siffran 51 står för portot från Hamburg till Stockholm, 51 skilling banco. På baksidan – här utvikt – karteringsnummer 159 och danska portot 58 rbs, alltså dubbelt porto 2x29, vilket motsvarar 39 skilling banco. Brevet är betalt med 51 skilling i Stockholm.

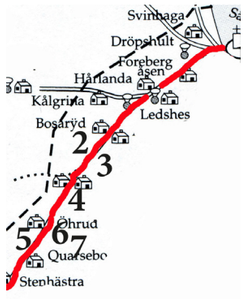

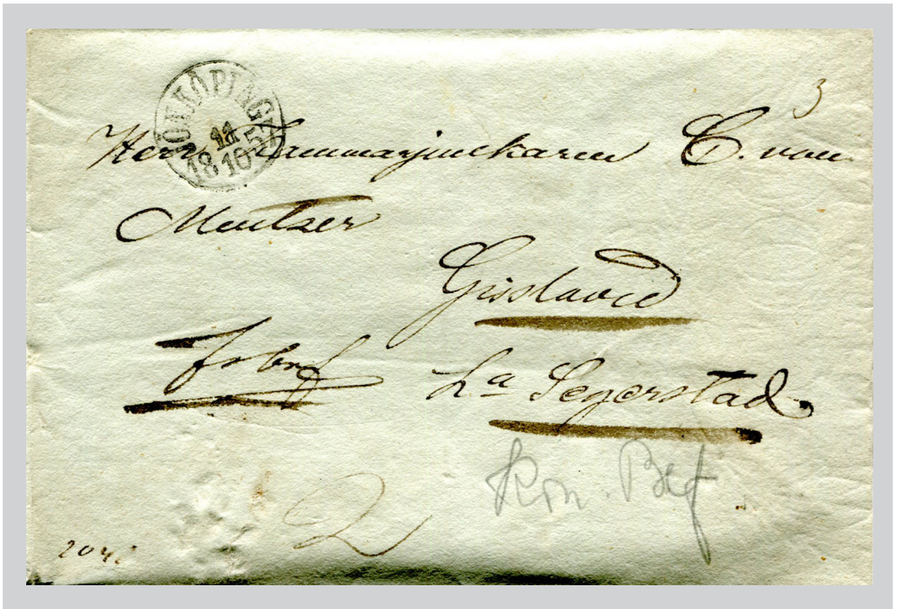

Jönköping 11.10.1857. Normalstämpel 10:2. Kartering: 3, alltså det tredje brevet i brevbunten till Gislaved denna dag. Ned till vänster står det 2048 som kan förmodas vara det aktuella numret för sända fribrev av myndigheten. Samma nummer finns på insidan av brevet.
Porto: Det står en stor siffra 2 som troligen är portosatsen och som då är dubbelt porto, alltså 8 skilling banco.

Jönköping 22.10.1857. Fribrev till Halmstad. Korrespondensen var ganska naturligt stor två residensstäder emellan. På den här tiden (1840–1866) var Nils Christian Neglick postmästare. Brevet är karterat 1. Det var alltså det första brevet denna dag i brevbunten till Halmstad. Porto: 4 skilling.

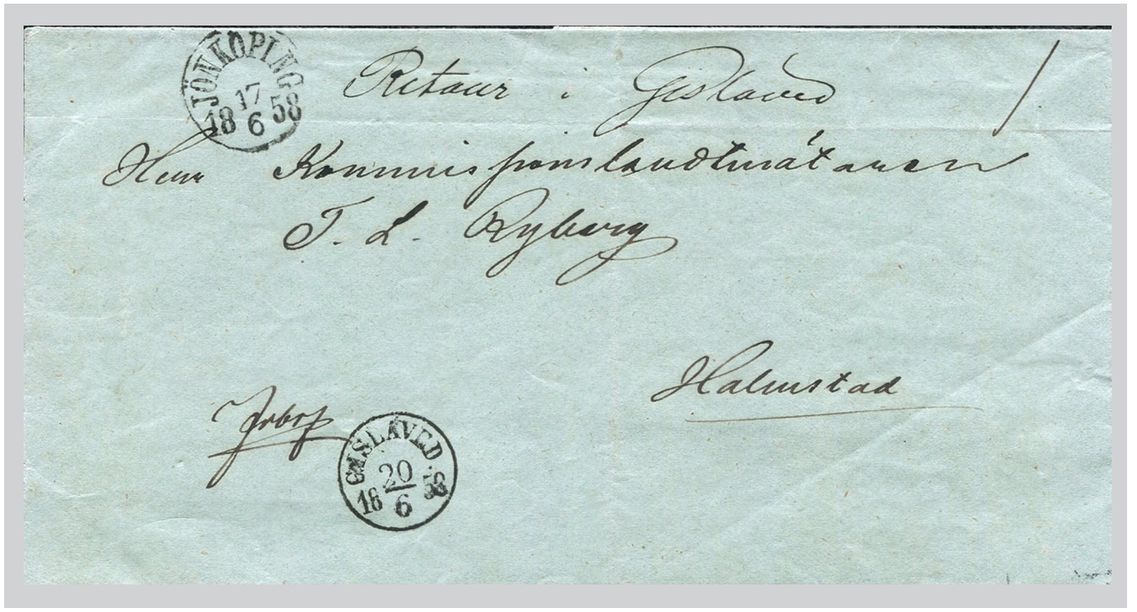

Jönköping 17.6.1858. Fribrev till Halmstad och sedan eftersänt (Retour) till Gislaved. Brevet är karterat 1. Det var alltså det första brevet denna dag i brevbunten till Halmstad. Brevet var sannolikt i Halmstad och vände men ingen stämpel åsattes där, dock när det kom till Gislaved där man kan förmoda att adressaten befann sig. Gislaved var inte så stort så man visste nog var Ryberg befann sig. Porto: 4 skilling. På baksidan står det"Nor 150" som man kan anta är noteringen om vilket förtecknat fribrev det är i ordningen från myndigheten.

A 1 Halmstads wägen. Jönköping - Halmstad (Nissastigen)

Post-Pass

År 1836

från STOCKHOLM till MALMÖ.

	Afgångs- och Ankomst- Mil.	Månad.	Dag.	Timma. f. e. m.	Anmärkning.
Posten affärdas härifrån STOCKHOLM		Jan.	12	kl. 11	
med påsar till ~~Södertelje, Mariefred, Strengnäs, Eskilstuna, Nyköping, Tönhella,~~ Norrköping, Söderköping, Westervik, ~~2ne Linköping~~, Winerby, Wisby, Jönköping, Borås, Halmstad, Wexiö, Calmar, Carlshamn, Christianstad, Ystad, 3ne Carlscrona, Landskrona, Lund och Malmö, hvilka befordras					
i 2:ne låste och förseglade väskor, åtföljde af Postillon Nillson betygar And. D. Lidun					
—»— ankom med 9 st. påsar hit till SÖDERTELJE . .	3½	Jan.	13	kl. 3¼ fm	

Postpass 1836. Postpassen var främst avedda som ett kontrolldoukment för att posten transporterades efter det föreskrivna tidsschemat. På postpasen angavs även antalet brevpaket som avsändes från varje postkontor. Postmästaren eller hans ställföreträdare undertecknad postpassen vid varje postkontor.
Detta postpass består av ett folioark med fyra sidor. Vi kan följa postvägen från Stockholm till Landskrona med bland annat ett stopp i Qvarsebo i västra Jönköpings län.
På en av sidorna finns en notering om att "postillon Abrahamsson" ankom till Qvarsebo, som var föregångare till postkontoret i Gislaved.
I ett 1651 utfärdat öppet "Patentz" föreskrevs att i postpasset skulle antecknas "hwad Dag och Tijma, för eller efter Middag, som Posterne ankomma, och åter affärdade blifwa".

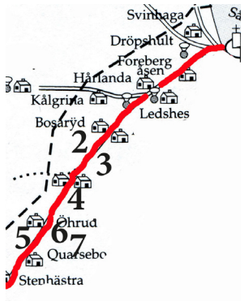

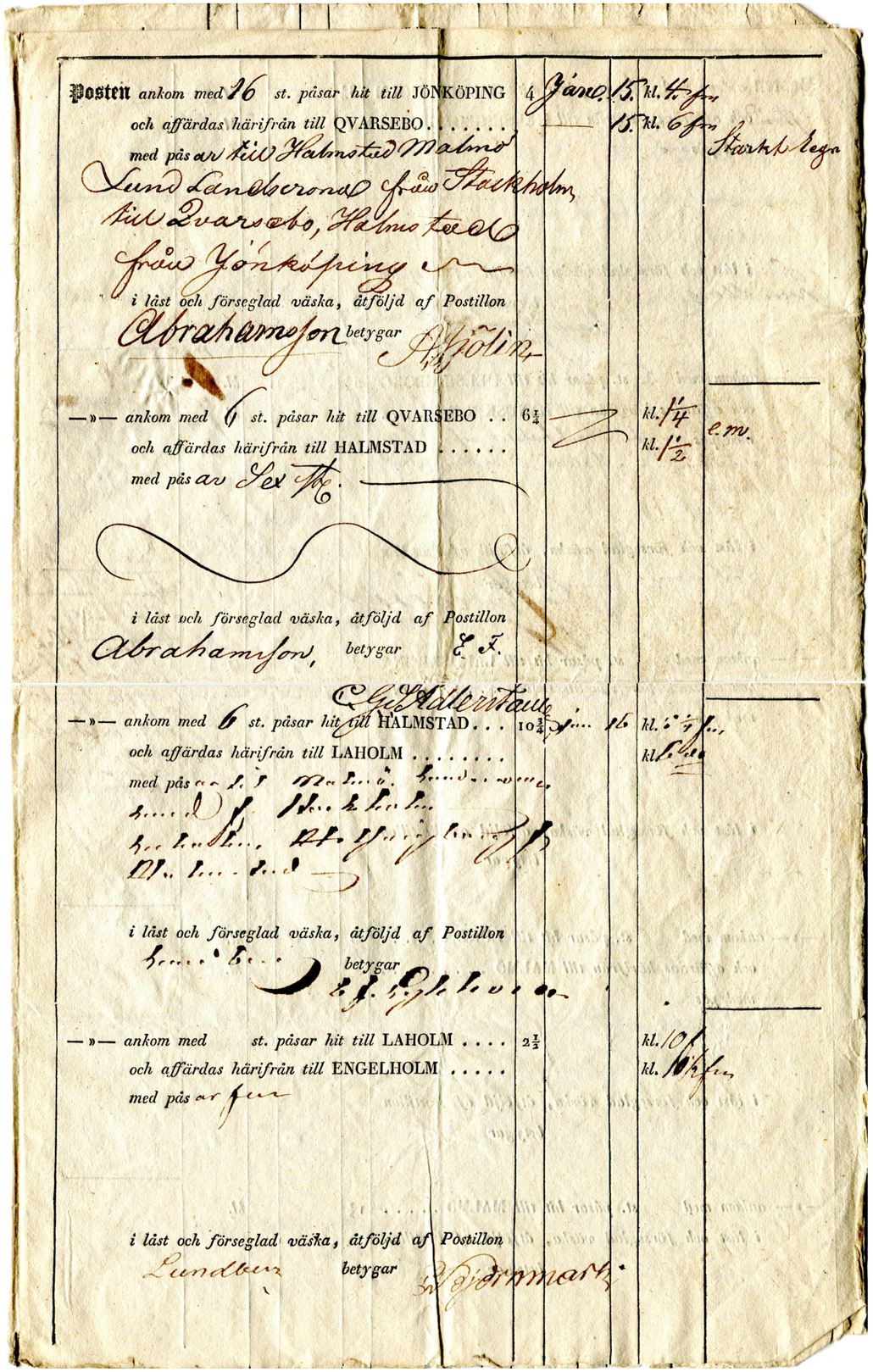

Posten ankom med 16 st. påsar hit till JÖNKÖPING	4	Jan. 15.	kl. 4 fm	
och affärdas härifrån till QVARSEBO		15.	kl. 6 fm	Starkt regn
med påsar till Halmstad Malmö Lund Landskrona från Stockholm till Qvarsebo, Halmstad från Jönköping				
i låst och förseglad väska, åtföljd af Postillon Abrahamsson betygar A. Gjölin				
—»— ankom med 6 st. påsar hit till QVARSEBO . .	6¼		kl. 1¼	e.m.
och affärdas härifrån till HALMSTAD			kl. 1½	
med påsar Sex st.				
i låst och förseglad väska, åtföljd af Postillon Abrahamsson, betygar E. F.				
—»— ankom med 6 st. påsar hit till HALMSTAD . . .	10¾	Jan. 16	kl. [illegible]	
och affärdas härifrån till LAHOLM			kl. [illegible]	
med påsar [illegible]				
i låst och förseglad väska, åtföljd af Postillon [illegible] betygar [illegible]				
—»— ankom med st. påsar hit till LAHOLM	2½		kl. 10 f	
och affärdas härifrån till ENGELHOLM			kl. 10½ fm	
med påsar fem				
i låst och förseglad väska, åtföljd af Postillon Lundbeck betygar [illegible]				

Förminskad kopia av sidan 3 i postpassen där man överst ser Qvarsebo med ankomst och avfärd.

2. Mulseryd
18740101–19610409 (10)
3. Mohärad (Norra Unnaryd)
18740101–19680330 (10)

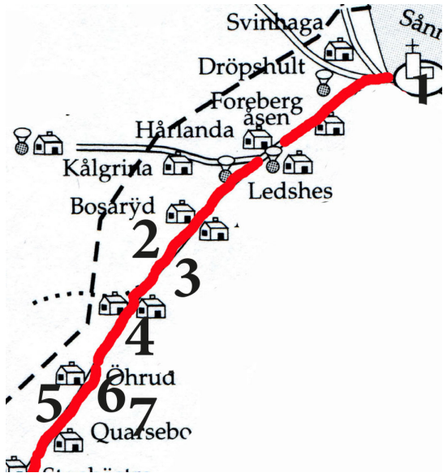

Mulseryd 21.5.1874 på ett tidningskorsband och första året med stämpel från denna postort. Avstånd Mulseryd - Åsenhöga 45 km. Porto: 24 öre porto. Trycksaksportot var i första viktklassen 6 öre (9.10.1865–31.12.1876). Denna försändelse kan vid en första inblick se ut att vara överfrankerad men det är ett tidningskorsband med ett större antal korsband till kyrkan i Åsenhöga, vilka i övrigt var ofrankerade. Portot är därmed rätt då det är före tidningskorsbanden som infördes 1877 och frankerad som vanlig trycksak.

Mulseryd 20.12.1877. Tjänstebrev. Avstånd Mulseryd - Åsenhöga 45 km.
Porto: 18 öre = vikt 170–180 ort (1.1.1877–31.12.1879).

Mohärad 10.12.1903. Det finns ett klart samband poststationer-gästgiverier emellan. Tidigt samordnades sådana men den gemensamma organisationen post-gästgiveri bröts formellt. Banden fanns dock kvar på många platser. Norra Unnaryd var liktydigt med Mohärad.

Postanvisning 16.12.1893. Avgiften för postanvisning var 15 öre upp till 25 kronor (1.8.1892–31.10.1899–10). Poststationen i Mohärad löd under postkontoret i Jönköping – därav stämpeln Jönköping.

4. Stora Bosarp 18990701–19600630
5. Öreryd 18740101–18790331 (10, 16), 18960701–19610409

Stora Bosarp är inte stort men det finns ganska många försändelser bevarade från 1800-talet. Det mesta handlar om post från kronolänsmannen Orre. **Öreryd** – stavat Örreryd i början – hade poststation i två perioder och för den första finns det endast ett fåtal kända försändelser med ortstämpeln.

Örreryd 1878

Byggnaden till höger om kyrkan var postgård och gästgivaregård. I ett brev den 22.12.1873 underättade poststyrelsen postmästaren i Jönköping att en poststation skulle öppnas vid 1874 års början vid Öreryds gästgivregård utmed den redan befintliga postlinjen mellan Jönköping och Halmstad.
Sambanden gästgivaregård/postgård/poststation har anor flera hundra år tillbaka i tiden.
Porto: 5 öre för vykort stämplat Öreryd 19.3.1903 till Unnarud.

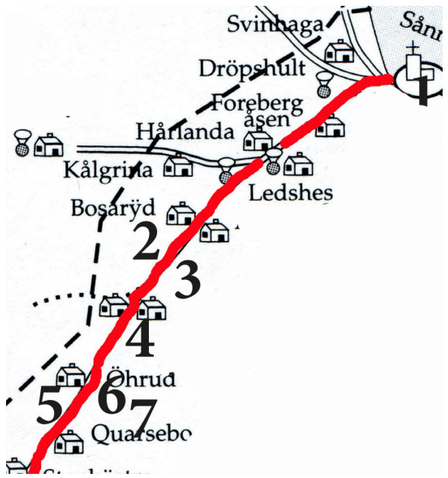

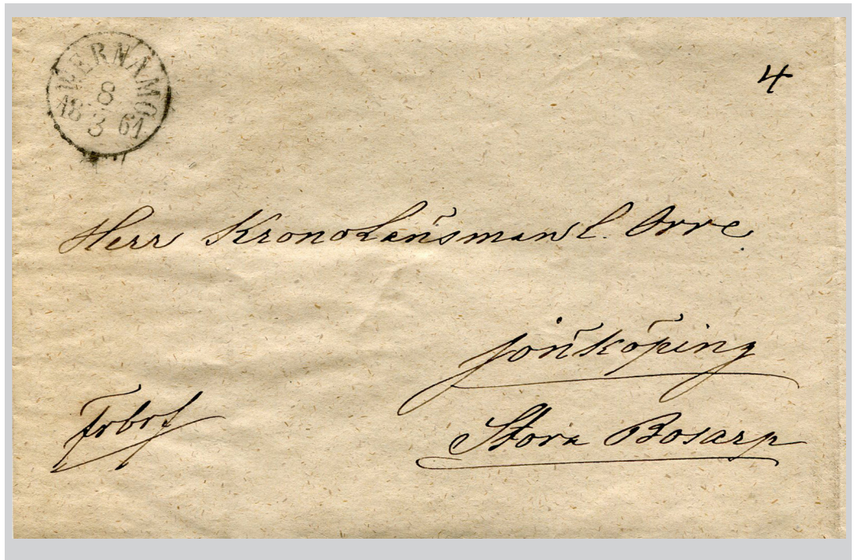

Fribrev 3.8.1861 från Värnamo till Stora Bosarp-
Wernamo normalstämpel 10:1.
Kartering 4. Porto: 12 öre.

Brev från Bottnaryd i norra Jönköpings län till Stora Bosarp 8.9.1874. Normalstämpel 16.
Porto: 12 öre inrikes brev (1.7.1858–31.12.1884)

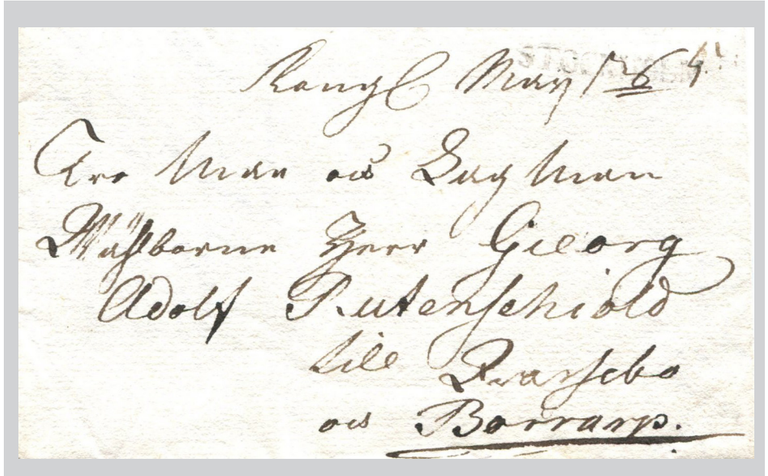

Brev daterat 25.5.1767 från Stockholm till Bosarp (Qvarsebo).
Rakstämpel typ 3 (använd 1752–1770).
Porto: 6 öre (för 40–50 mil). Om inte annat angavs på en försändelse handlade det om första viktklassen.
Stockholm fick sin första stämpel 1686, namnstämpel 1708 och rakstämpel 1750. Det är inte ett fribrev eftersom det inte finns någon sådan notering och fribrev från Stockholm stämplades inte 1702–1819. Annars finns det en notering längst upp om ”kungl ...”.

6. Qvarsebo 1819–18511231 (4, 6:1–2, 7)

Qvarsebo har en lite udda historia. Poststationen öppnade redan 1725 i Mossebo socken i Västergötland, men flyttades 14 år senare till hemmanet Wik i Norra Hestra församling, nära Nissafors bruk. Det var en flytt fågelvägen bara lite drygt 10 kilometer och poststationen fick behålla det tidigare namnet. 1852 blev det en ny flytt och nu till Gislaved. Namnet på poststationen följde dock inte med.

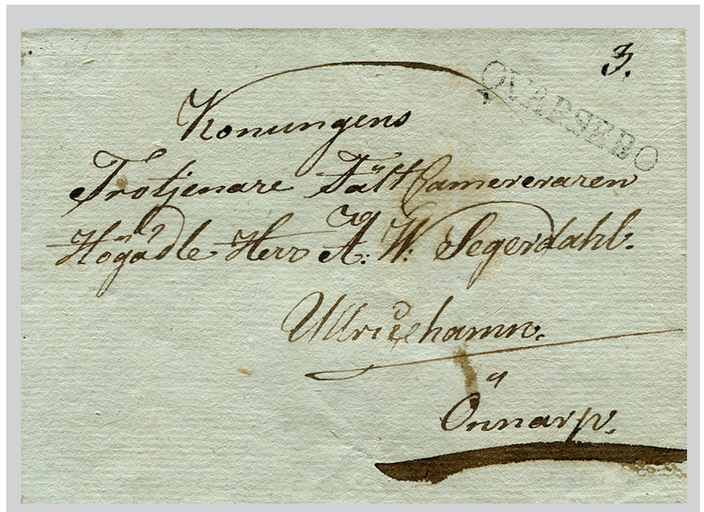

Från Qvarsebo till Ulricehamn. Brev från omkring 1825 skickat cirka 65 kilometer norrut längs Nissastigen och sedan lite västerut på Göteborgsvägen. Rakstämpel (1819–1830). Kartering: 3.
Porto: 2 skilling, 3 runstycken – alltså 2,25 skilling.

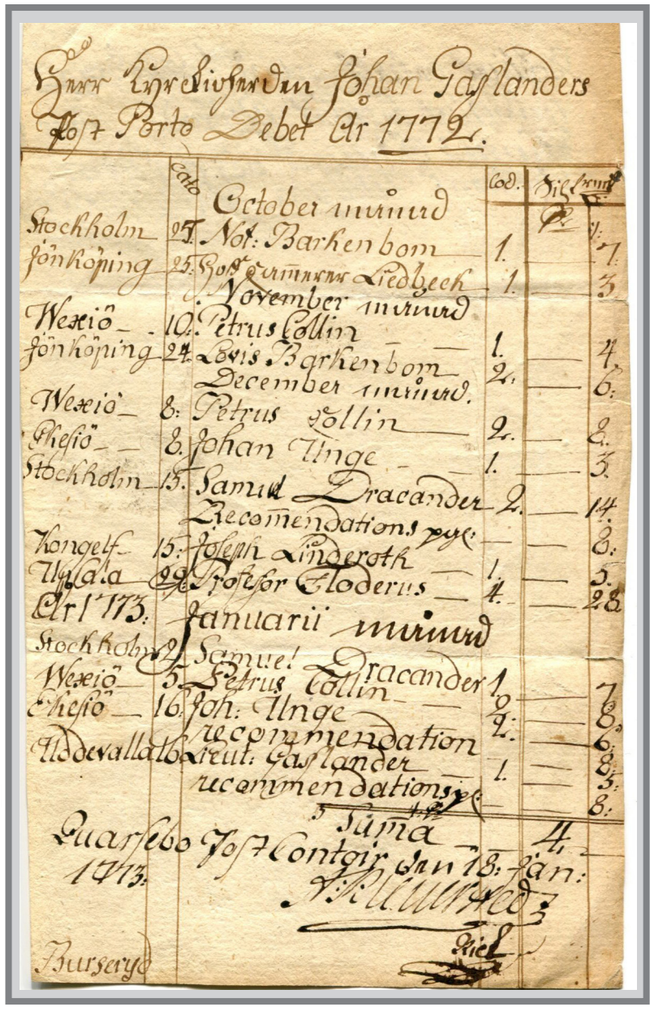

Portoräkning för tiden oktober 1772 – januari 1773 för silversmeden Johan Gasslander i Burseryd. Breven har lämnats till postkontoret med bud som ej hade pengar med sig. Brevportot har beräknats efter 1767 års taxa. Räkningen är undertecknad av postmästaren Anders Kjellerstedt i Qvarsebo (1744–1776) och kvitterad på baksidan (se kopian intill). Det första brevet som är noterat på räkningen är skickat till Stockholm och kostade 7 öre silvermynt. Det var dåvarande taxa (1767 års portotaxa) för ett brev som skulle skickas 40–50 mil. Det fanns möjlighet till en uppgörelse med postmästaren om att betala sina portokostnader för ett helt kvartal i efterskott. Här sammanräknades brevporton och eventuella rekavgift. Här ingick även lösenavgifter för ankommande brev och rekbrev. För denna kredit fick man betala en kreditavgift till postmästaren. En fördel med denna kredit var att ankommande brev med lösen delades ut direkt. En annan fördel var att man kunde skicka bud till postkontoret med brev utan att skicka med pengar till portot.

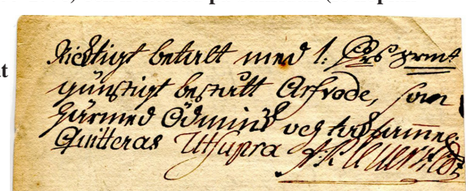

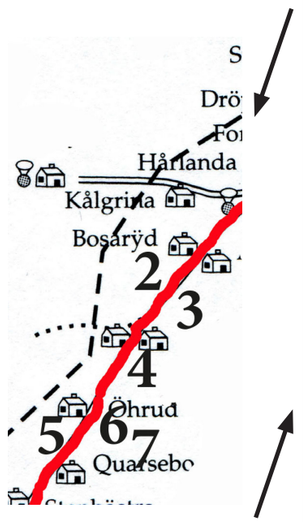

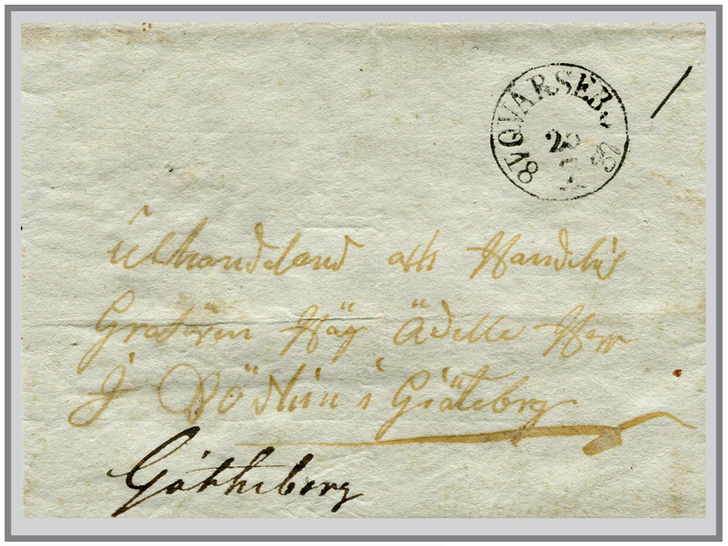

Brev 25.7.1837 från Hestra (Qvarsebo) till Göteborg. Normalstämpel 6 1830–1837. Porto: 5 skilling (1.1.1831–31.12.1851).
Från och med juli 1837 har stämpeln ett streck under månadssiffran i stället för ovan. Orsaken är att ett löst bleck placerats fel.

Brev 10.5.1834 från Holmen Qvarsebo till Kosta Glasbruk, Växjö Normalstämpel 6 typ 2. Porto: 5 skilling.

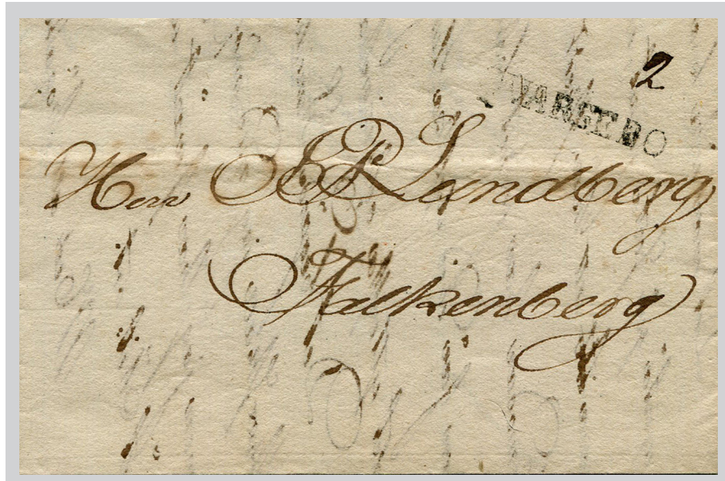

Brev Qvarsebo (Nissafors) till Falkenberg 15.6.1822.
Rakstämpel. Normalstämpel 4 (1819–1830)
Porto: 4 skilling.
Kartering: 2, alltså det andra brevet i brevbunten.

Fribrev Qvarsebo 22.9.1849. Normalstämpel 7 (fyrkantstämpel 1838–1851). Kartering: 1. På baksidan lacksigill: Kongl. Jönköpings Regementes Majorsexpedition. Fribrevsberättigade skulle föra upp alla fribreven i en postbok, vilken vid varje årsslut överlämnades till postmästaren som i sin tur skickade den till postkamreren. Myndigheten fick sedan betala för antalet sända fribrev.

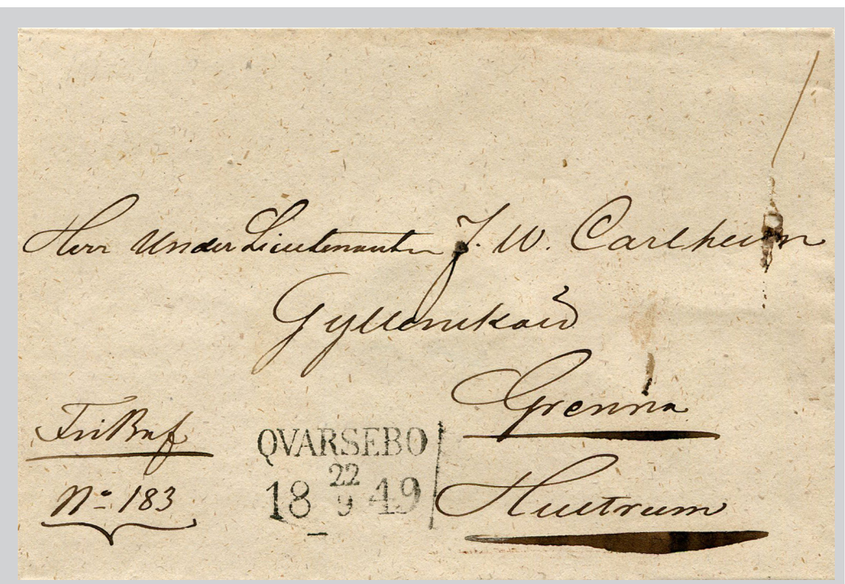

A 1 Halmstads wägen. Jönköping - Halmstad (Nissastigen)

7. Nissafors 18730101–19710930 (10, 14)

7B. Bårarydsby 19161201–19520831

Nissafors fick sin poststation redan året före kronobrevbäringen upphörde. Man hade gjort uppvaktningar med anledning av dels att man 1852 förlorat den närbelägna poststationen med namnet Qvarsebo, dels med anledning av den stora korrespondensen till och från Nissafors Bruk.

Bårayd ligger lite norr om Gislaved, två km väster om Nissastigen (mer vid nummer 5 på kartan än 7) och var en av få socknar i västra Småland som blev utan poststation när kronobrevbäringen slopades vid årsskiftet 1873–1874. I slutet av 1916 fick man dock sin poststation.

Brev 17.5.1877 från Nissafors (Näs) till Willstad.
Porto: 12 öre (enkel).

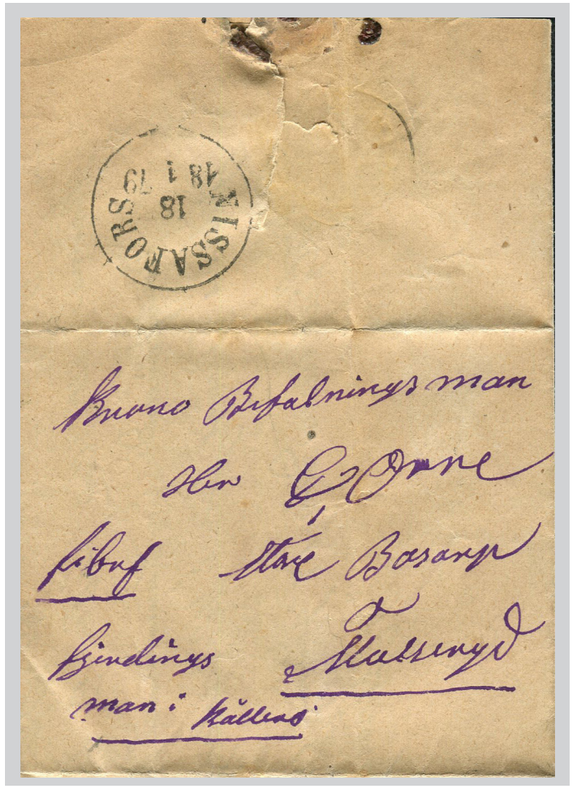

Fribrev Nissafors (Hjulfhult) 18.1.1879 till Mulseryd (Stora Bosarp).

Postanvisning Nissafors 3.12.1893 (första året med normalstämpel 14) till Stockholm.
Porto: 15 öre – postanvisning upp till 25 kronor (1.8.1892–31.5.1918).
Nissafors löd under postkontoret i Jönköping dit postanvisningen stämplades den 6.12.1893 och även en svag postkontorsstämpel ned till vänster.
På andra sidan Stockholmsstämpel N.NK.FD 7.12.1893 och Brefb.exp 8.12.1893.

Brev Gislaved (Båraryd) 13.1.1880 till Jönköping (ankomststämpel andra sidan).
Porto: 12 öre (enkelt).

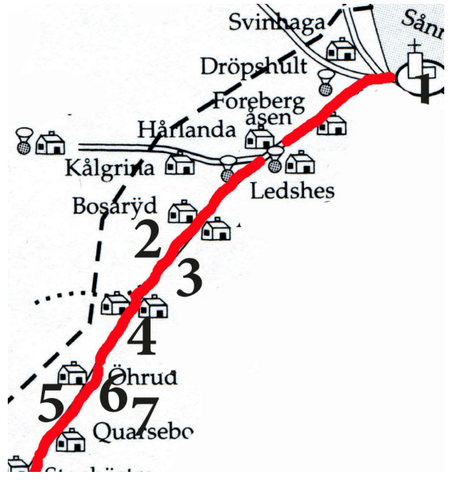

Tjänstebrev – trycksak – Burseryd till Bårayd 5.5.1888.
Porto: 4 öre (1.1.1880–30.6.1919).

8. Gislaved 18520101– (7:1, 10:1–5, 16, 14)

Postkontoret Qvarsebo i Wiks hemman i närheten av Nissafors flyttades den 1 januari 1852 till Gislaved och även postmästaren följde med. Samtidigt inrättades en ny postgång mellan Svenljunga - Värnamo med en tur i veckan. I Nissafors framfördes önskemål om en poststation även där och det fick man, men först 1873.

Gislaved har spelat en betydelsefull roll i tillkomsten av frimärken i Sverige. Riksdagsmannen Peter Mårtensson (1802–1854) från Gislaved var den som mest av alla drev frågan om införandet av enhetsportot och frimärket.

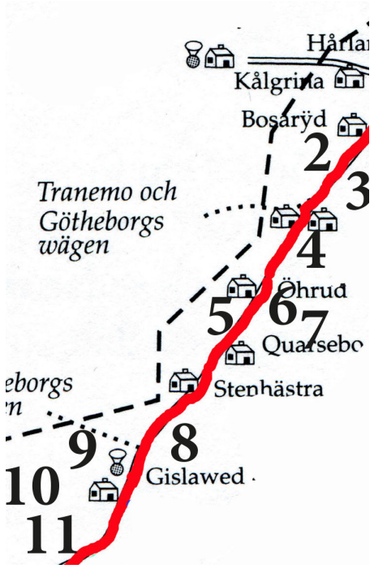

1855
Sista året med rakstämpeln var 1855 och det var andra månaden med frimärken i Sverige

1856
Första året och andra dagen med den nya stämpeln som hade tillverkats den 20.12.1855

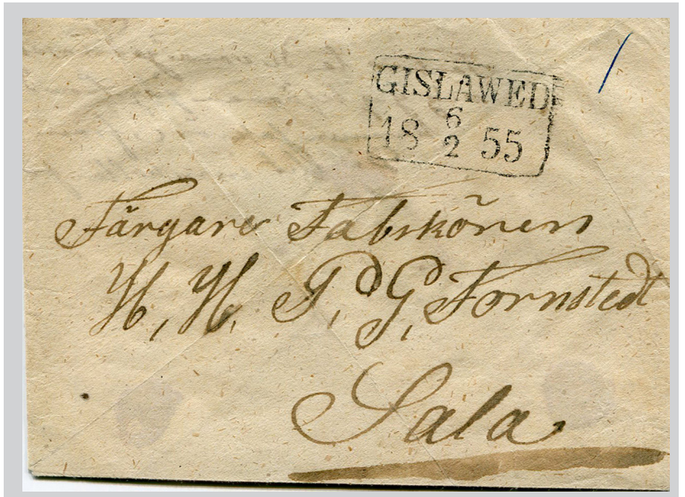

Brev Gislawed 6.2.1855 (normalstämpel 7 1852–1855) till Sala.
Porto: 7 skilling (1.1.1852–30.6.1855). Kartering: 1.

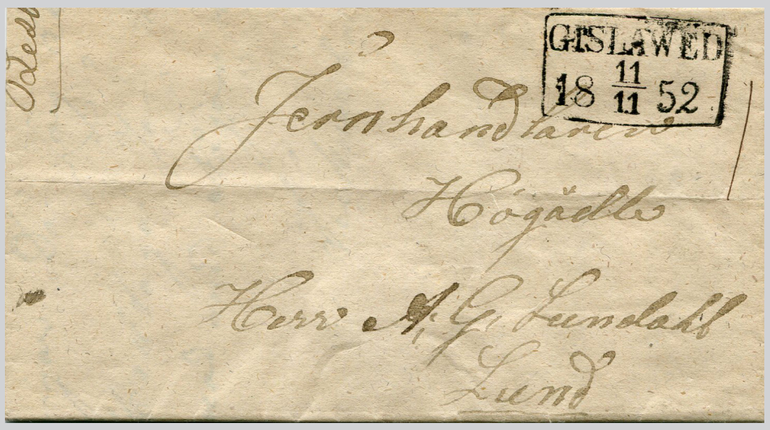

Brev från Gislaved till Lund 11.11.1852 (normalstämpel 7 första året). Kartering: 1.
Porto: 6 skilling (1.1.1852–30.6.1855).

Brevet som har innehåll är daterat Refesjö i Svenljunga 27.7.1865 och två dagar senare poststämplat i Svenljunga. Det är ett av tre kända brev i samma korrespondens och ytterligare ett av dem har ”lösen 3 öre”. Det var en avgift för att få brevet hemsänt till sig. Därmed behövde man inte hämta det på poststationen.
Brevet har gått med postlinjen från Svenljunga till Gislaved, som inrättades 1852, och sedan vidare.
Brevet är skickat till gården Skiphult som numera heter Skipalt.

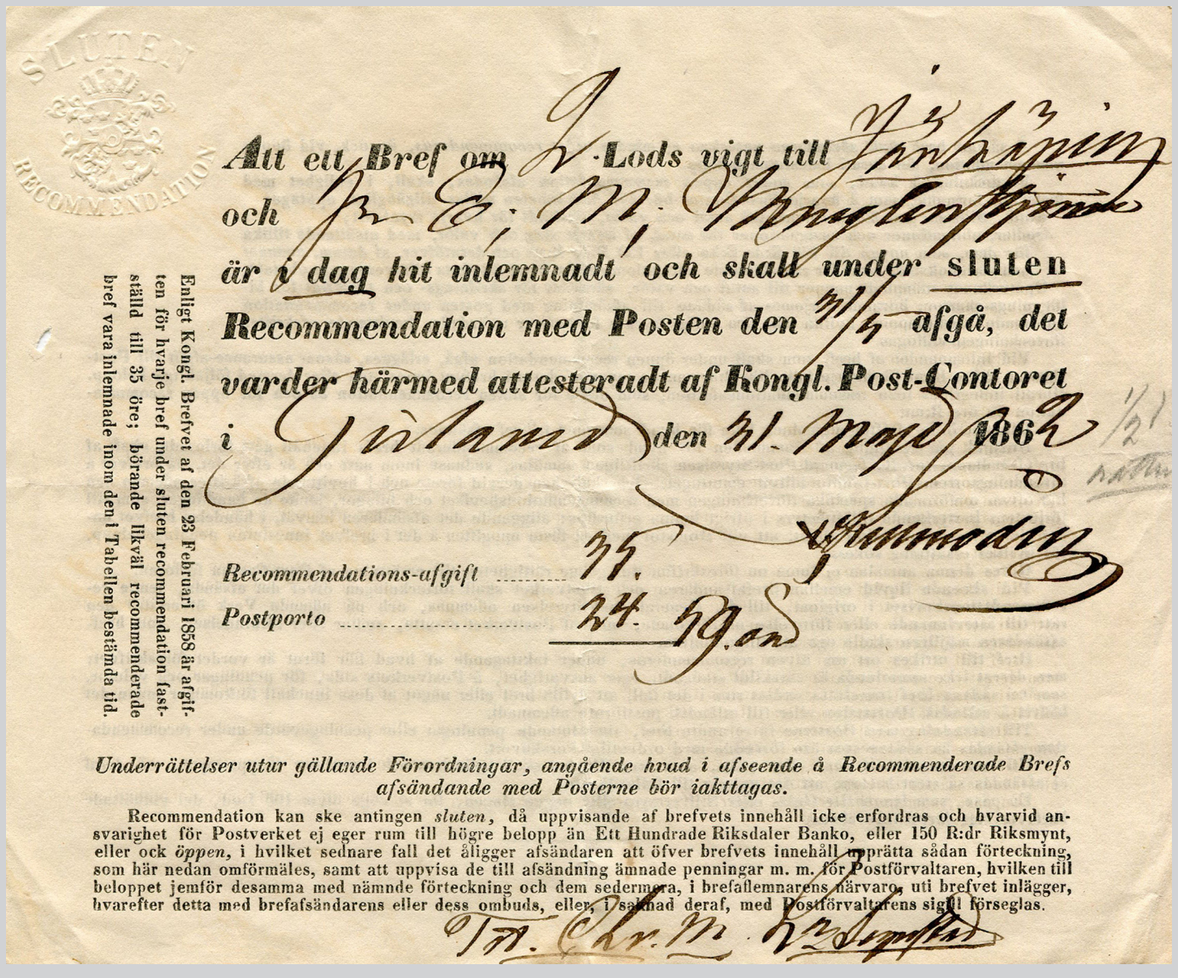

Kvitto på sluten rekommendation Gislaved 21.5.1862 till Jönköping. Det var dubbelt porto (24 öre) och rek-avgiften var 35 öre. Postfunktionären som kvitterade var Abelard Kellmodin. Han utnämndes till postmästare i Gislaved 19.12.1855 och upprätthöll posten i nästan två decennier, en bit in på 1874.

8. Gislaved 18520101– (7:1, 10:1–5, 16, 14)

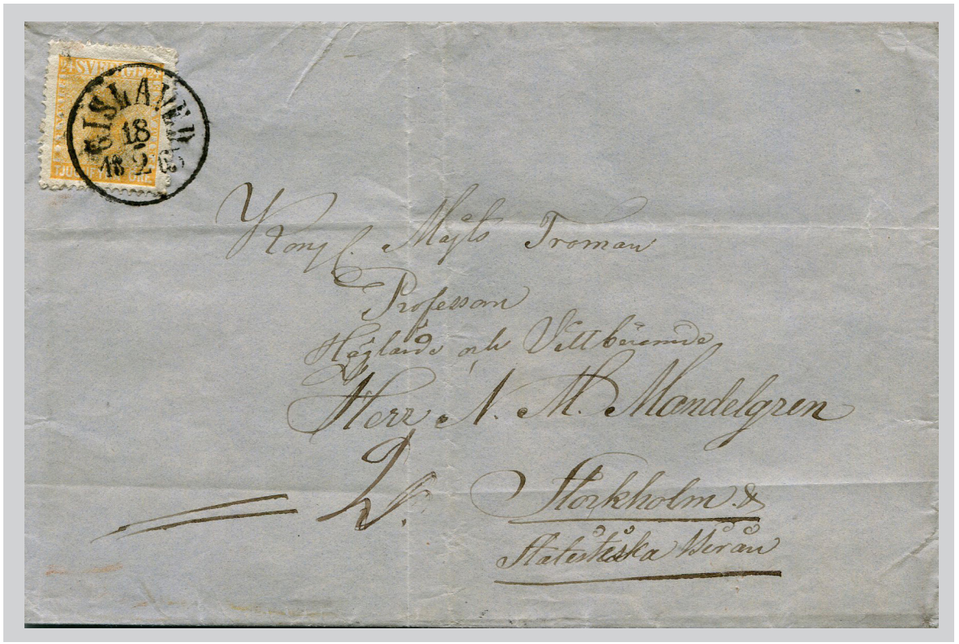

18.2.1865 från Gislaved till Stockholm. Normalstämpel 10–4.
Porto: 24 öre (Dubbelt porto).
Brevet vägde 4–7 ort (en ort motsvarar 4,25 gram). Frimärket placerades enligt de tidigaste bestämmelserna i det övre vänstra hörnet. Denna rekommendation ändrades dock i ett cirkulär daterat 4 mars 1869 till att frimärket helst skulle placeras i övre högra hörnet.

Wilstad 10.2.1874 och Gislaved samma dag. Till USA via Danmark och Tyskland med den sällsynta dirigeringsstämpeln VIA D & T. Stämpel PKXP Nr 2 N (Falköping-Malmö) på andra sidan) 11.2.1874.
Porto: 36 öre (utrikes).
Sverige/Norge och USA hade den 15.3.1873 upprättat en postkonvention som skulle underlätta postgången länderna emellan. Stämpeln FRANCO anger att försändelsen var frankerad med rätt porto. Att beräkna porto var inte så lätt före 1874 då man i vissa fall skulle lägga till transitavgifter.
Attest: HOW.

PKXP No 14 B (Karlshamn-Vislanda) 5.9.1875 och Gislaved 9.9.1875.
Eftersänt till Gnosjö.
Porto: 6 öre för trycksak.
Attest: Franz Obermüller.

Från postkontoret i Grenna 18.8.1875 och på baksidan postkontorets sigill i Grenna samt stämpel Jönköping 19.8.1875 innan försändelsen gick vidare till Gislaved.
Man har använt ett rekkuvert som brevpaket för försändelser mellan orterna. Detta var ett tjockare papper kallat kardus och postverket hade 1851 informerat att man endast skulle använda sådant papper för omslag till till brevpaket.

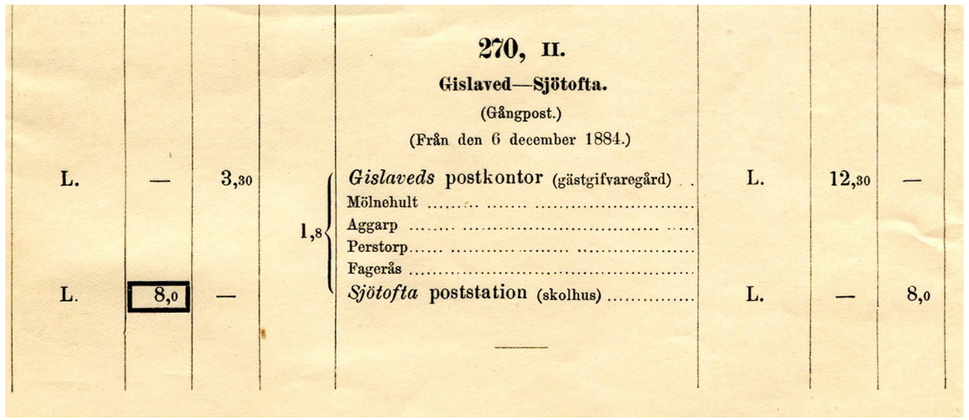

270, II.
Gislaved—Sjötofta.
(Gångpost.)
(Från den 6 december 1884.)

L.	—	3,30	1,8	*Gislaveds* postkontor (gästgifvaregård)	L.	12,30	—
				Mölnehult			
				Aggarp			
				Perstorp			
				Fagerås			
L.	8,0	—		*Sjötofta* poststation (skolhus)	L.	—	8,0

Sjötofta i Västergötland fick tillbaka sin poststation 1.12.1884. Med start den 6 december började post bäras varje lördag från Gislaved till Sjötofta och åter. Sträckan var 18 km enkel tur.

9. Gryteryd 18740101–19560630 (16, 14)
10. Bosebo 18740101–18770630, 18800101–19450131 (16)
11. Våthult 18740101–18991123 (16), 19000405–19521130

Gryteryd 1889

Bosebo 1882

Gryteryd ligger alldeles väster om Nissastigen (15 km) liksom **Bosebo** (13 km), **Hestra** (2 km) och **Våthult** (5 km) Södra Hestra ligger väster om Nissastigen (8 km) och Villstad öster om (0,5 km). Alla fyra socknarna fick sina poststationer när kronobrevbäringen upphörde

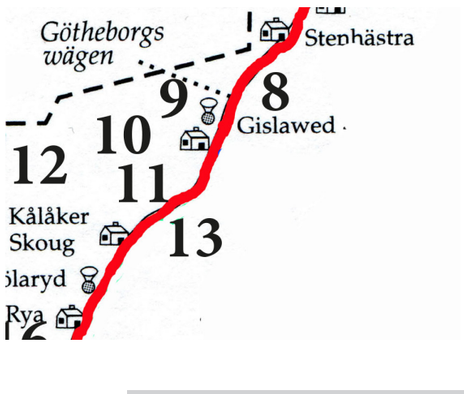

Våthult 19.8.1879. Proto: 6 öre (brevkort).
Josef Andersson hade tagit emot 30 kronor från kanske en släkting i Amerika. Josef var född 1832 i Våthult.

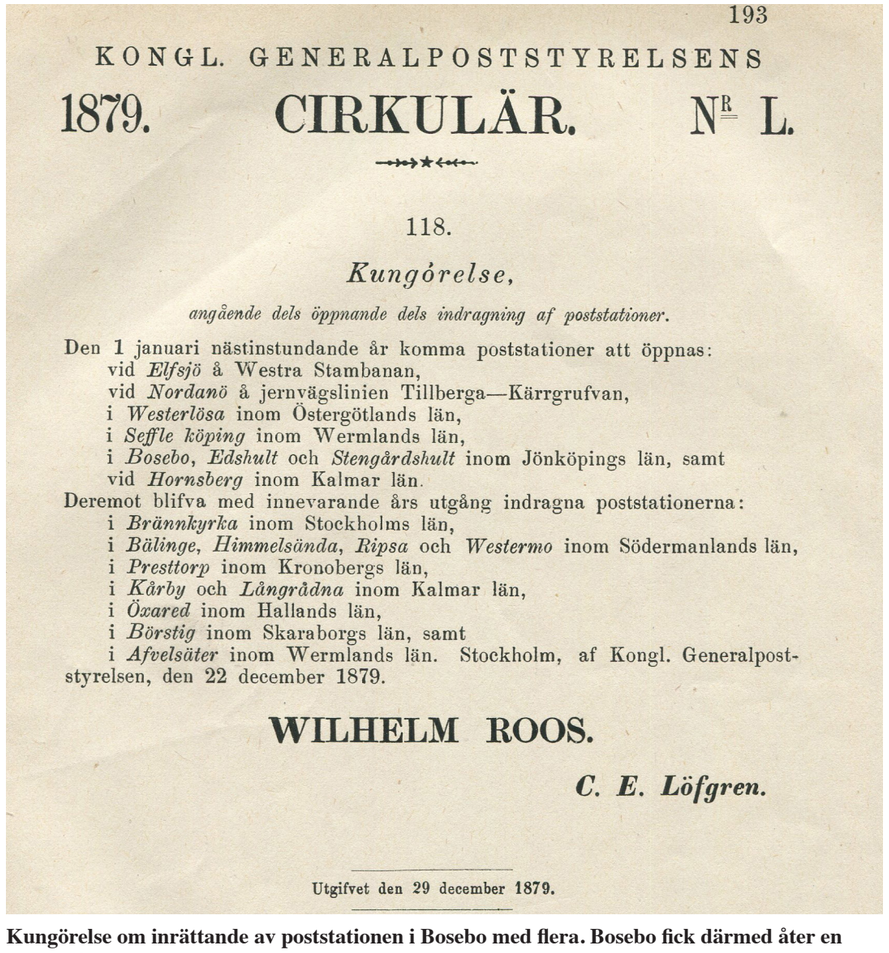
193

KONGL. GENERALPOSTSTYRELSENS

1879. **CIRKULÄR.** N:R L.

118.

Kungörelse,

angående dels öppnande dels indragning af poststationer.

Den 1 januari nästinstundande år komma poststationer att öppnas:
vid *Elfsjö* å Westra Stambanan,
vid *Nordanö* å jernvägslinien Tillberga—Kärrgrufvan,
i *Westerlösa* inom Östergötlands län,
i *Seffle köping* inom Wermlands län,
i *Bosebo*, *Edshult* och *Stengårdshult* inom Jönköpings län, samt
vid *Hornsberg* inom Kalmar län.
Deremot blifva med innevarande års utgång indragna poststationerna:
i *Brännkyrka* inom Stockholms län,
i *Bälinge*, *Himmelsända*, *Ripsa* och *Westermo* inom Södermanlands län,
i *Presttorp* inom Kronobergs län,
i *Kårby* och *Långrådna* inom Kalmar län,
i *Öxared* inom Hallands län,
i *Börstig* inom Skaraborgs län, samt
i *Afvelsäter* inom Wermlands län. Stockholm, af Kongl. Generalpoststyrelsen, den 22 december 1879.

WILHELM ROOS.

C. E. Löfgren.

Utgifvet den 29 december 1879.

Kungörelse om inrättande av poststationen i Bosebo med flera. Bosebo fick därmed åter en poststation.

Bölaryd spelar en något ovanlig roll i lokal posthistoria. I tidtabellen för Jönköping - Halmstad noteras ett stopp vid postationen i Bölaryd. Det hela var ett misstag som till och med hade gått så långt att en stämpel Bölaryd tagits fram detta år. Det hela rörde sig om ett missförstånd. Det skulle ha stått Bälaryd som ligger i Norra Vedbo härad i Småland. Det fanns aldrig poststation i Bölaryd men väl en gästgivaregård vilken kanske syns på detta vykort som är stämplat i Skeppshult kring 1903.

Tjänstebrev Wåthult 25.5.1878. Porto 12 öre (enkelt).

12. Hestra/Södra Hestra 18740101–18770914 (10),
18860301–19061220 (14), 19061221–19900629 (Broaryd)

13. Wilstad 18740101–18770914 (10)

Södra Hestra ligger väster om Nissastigen (8 km) och **Wilstad** (Villstad) öster om (0,5 km). Båda socknarna fick sina poststationer när kronobrevbäringen upphörde.

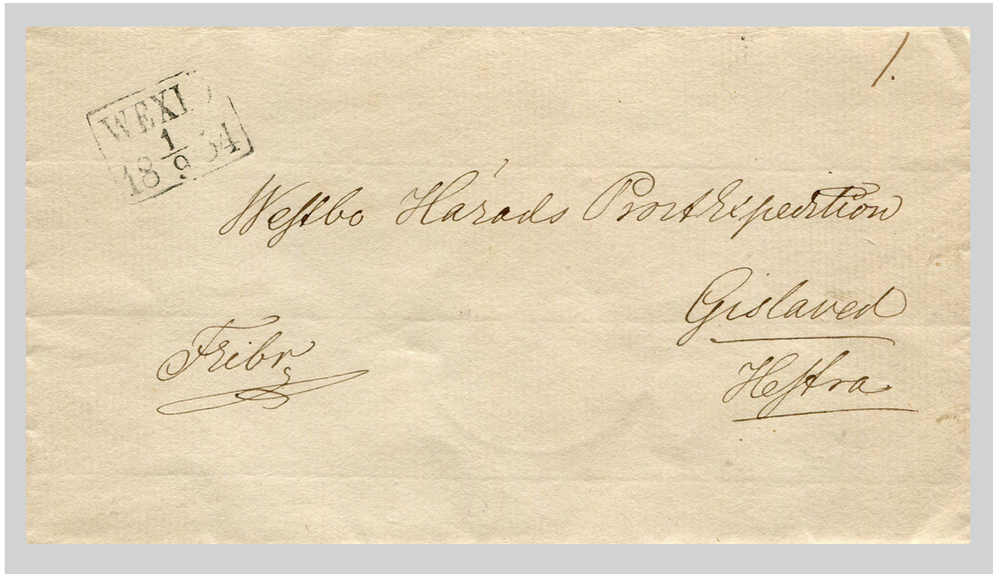

Wexiö normalstämpel 7 – fyrkantstämpel – 1.9.1854 till Hestra (Södra Hestra). Fribrev från Domkapitlet daterat 30.8.1854. Kartering: 1. Det var alltså det första brevet i brevbunten från Växjö till Gislaved denna dag.

Wilstad 8.5.1874 och 9.5.1874 till Lund. Porto: 12 öre (enkelt).
Wilstad löd under postkontoret i Gislaved där en stämpel anbringades den 9.5.1874. Fram till januari 2005 fanns det bara ett par dokumenterade försändelser med "Wilstad" men då dök det upp en korrespondens av fem brev till Lund. På brevet finns även Gislaveds normalstämpel 10 typ 5.

Hestra 1875

Södra Hestra 1893

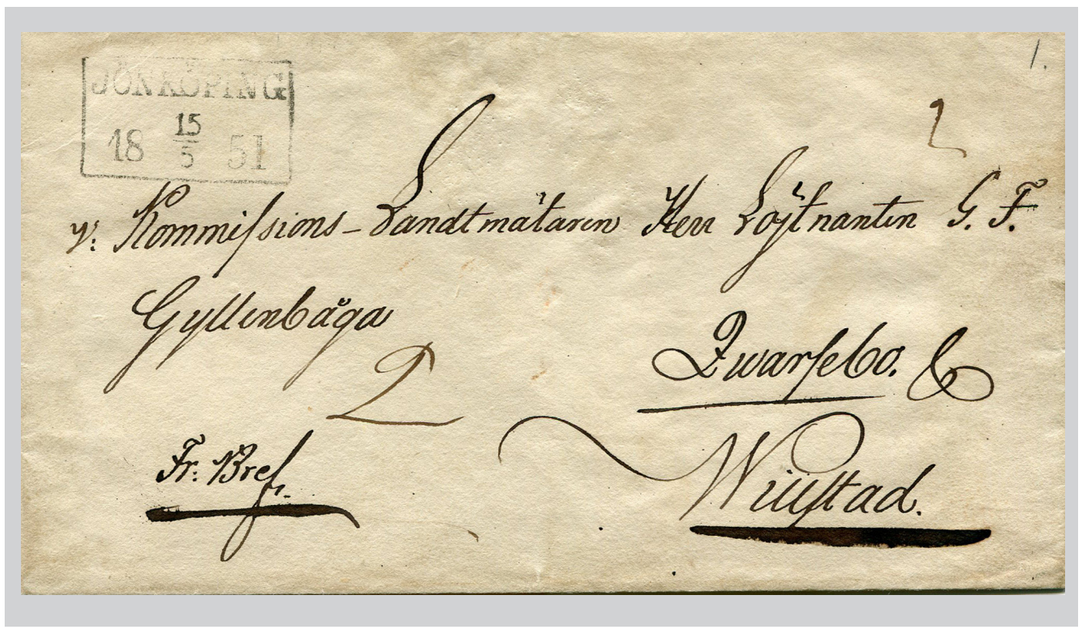

Jörnköping fyrkantstämpel typ 5 15.5.1851 till Qvarsebo i Willstad. Kartering 2, alltså dagens andra brev i brevbunten från Jönköping till Willstad denna dag. Tjänstebrev.

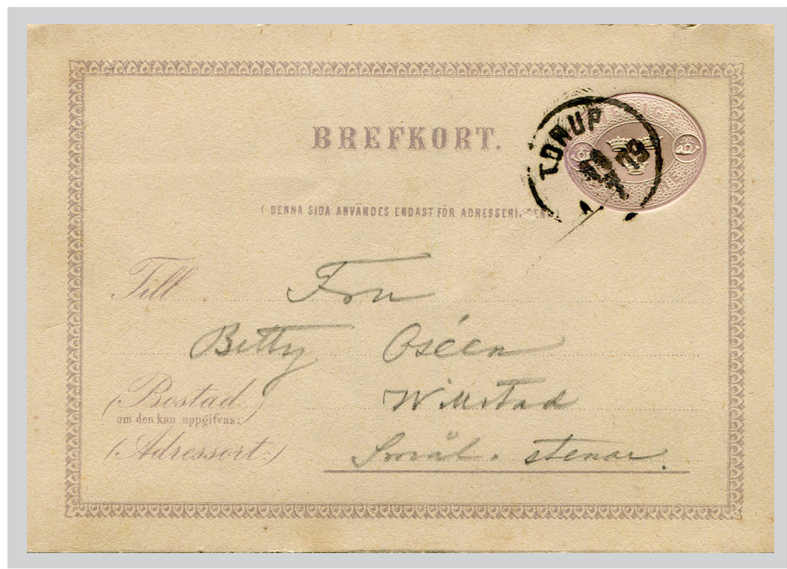

Torup 11.7.1879 daterat Krogsered dagen före – till Willstad som sedan 1877 löd under postkontoret i Smålandsstenr. Porto: 6 öre brevkort– i detta fall en helsak.

A 1 Halmstads wägen. Jönköping - Halmstad (Nissastigen)

14. Burseryd 18681011– (10, 14)

15. Sandvik 18740101–18811231 (16)

Burseryd ligger väster om Nissastigen (11 km) liksom **Sandvik** (17 km). Båda socknarna fick sina poststationer när kronobrevbäringen upphörde.

8.5.1880. Från Burseryd till Gislaved (Båraryd). Normalstämpel 10.
Porto: 24 öre (dubbelt porto 16–125 gram).
En tjänsteförsändelse och därmed också med ett tjänstefrimärke, 24 öre. Fribrevsrätten som införts för statliga myndigheter redan 1636 upphörde den 31 december 1873. I stället fick myndigheterna årliga anslag för att betala portot. Detta skulle erläggas med de särskilda tjänstefrimärken som kom 1.1.1874. Dessutom utkom särskilda tjänstebrevkort.

Värnamo 21.7.1874 normalstämpel 10–4 och WAJ 20.7.1874 (Wexiö-Alvesta) normalstämpel 10.
Från Växjö till Sandvik.
Porto: 12 öre (inget frimärke åsattes men brevet lösenbelades med ytterligare 6 öre för avisering).
H.G. Hultman var biskop på Östrabo i Växjö till 1879 och han skrev ett brev den 18 juli 1874. Den 1 januari samma år hade tjänstefrimärken införts och ett sådant om 12 öre borde ha hamnat på brevet till Sandvik. Brevet stämplades WAJ – Wexiö–Alfvesta järnväg – och PKXP Nr 10 B upp den 20.7.1874. PKXP 10 B upp användes i postkupén från Malmö till Falköping. Brevet nådde Värnamo dagen därpå där två lösenfrimärken 6 +12 öre anbringades och stämplades med normalstämpel 10–4. På brevet finns lösenanteckningar i blåkrita – 18 öre – Gislaved överstruket och även noterat Nyby. Någon ankomststämpel Sandvik finns inte. Kanske hade man ännu inte fått någon stämpel där. Annars borde lösenfrimärkena ha stämplats där i stället för i Värnamo. Blåkrita användes vid postala anteckningar.

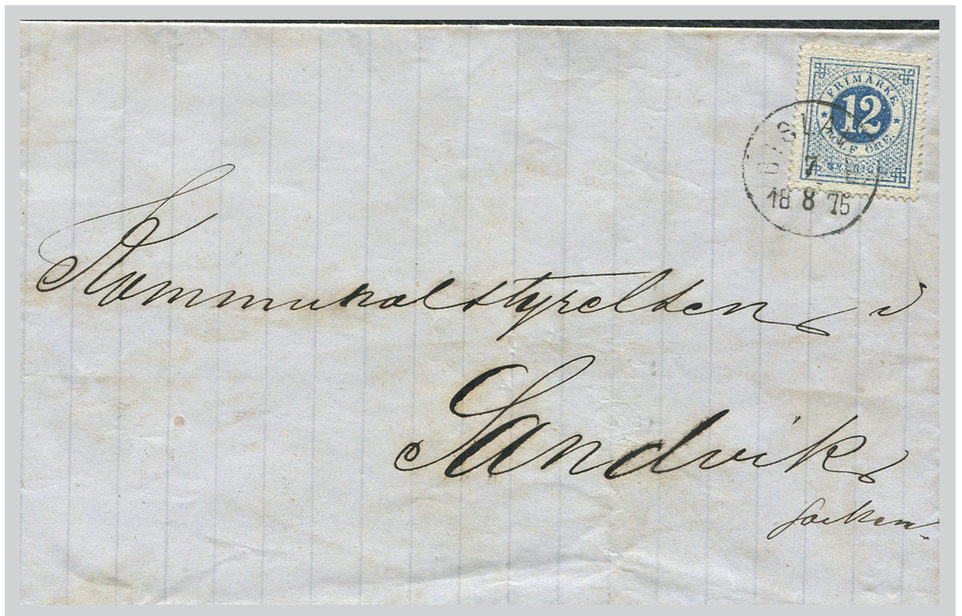

7.8.1875 Gislaved till Sandvik. Porto: 12 öre inrikes.

Landtbrefbäring:

102, II.

Burseryd—Sandvik.

(Från den 3 januari 1882.)

T. L.	—	1,0	1,0	*Burseryds* poststation	T. L.	10,30	—
T. L.	3,30	—		Sandvik	T. L.	—	8,0

Servicenivån ökade genom lantbrevbäring som i vissa fall inrättades när vissa poststationer hade lagts ned som i Sandvik.

Burseryd 21.6.1892 med två stämplar på ett brev till Skillingaryd. Oscar Seth var bördig från just Burseryd. Orsaken till två stämplar samma dag kan vara att den första slogs direkt när brevet ankom till postkontoret och den andra när brevet sändes från postkontoret till Skillingaryd. En tom del av kuvertet är gömt under bladet för att ge plats för ytterligare ett objekt.

16. Nyby 18680301–18770914 (10) senare Landeryd)
16. Landeryd 18770915– (16, 16 blå, 14) före Nyby
17. Långaryd 188103031–19840731 (16, 14)

Nyby daterat 1.12.1869 och stämplat otydligt kanske 7.12.1869 samt Nyby 8.12.1869 och vid postkontoret i Gislaved 8.12.1869. Porto: 12 öre (enkelt).
Nyby hade fått sin poststämpel i juni samma år och detta är den tidigast kända försändelsen med denna stämpel. Mottagaren har i brevet noterat att han besvarat detsamma den 13.12.1869.

Nyby är bland de svåraste orterna att hitta bra stämplade frimärken och här verkar till och med dag- och årtalssiffrorna inte ha varit i bruk varför posttjänstemannen fått använda bläck.

Normalstämpel 10 25.5.1870. Från Nyby till Stockholm. Porto: 12 öre (enkelt).
Stämpeln Nyby är ofta svag. Det finns även en stämpel Gislaved vars postkontor Nyby löd under. Stämpelns placering är ned till vänster, vilken inte var det rätta och posttjänstemannen missade att få stämpeln Nyby på frimärket. I Gislaved hamnade dock en stämpel på frimärket. Det finns inget innehåll som röjer någon avsändare men väl ett lacksigill.

Landeryd 31.1.1890 tjänsteförsändelse till Södra Hestra. Porto: 10 öre (enkelt). Notering: Tjbr.

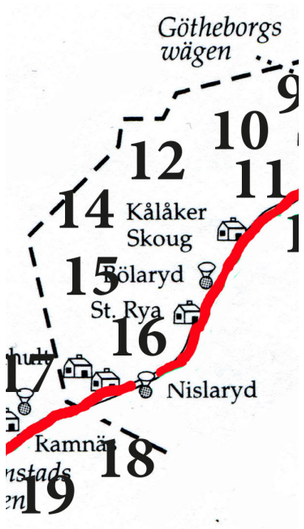

Långaryd 13.1.1888. Postanvisningen gick vidare till Värnamo där den makulerades den 15.1.1888. På andra sidan Westbo Ås 17.1.1888, Wernamo samma dag samt Wernamo 22.1.1888.
Porto: För postanvisning 25 öre upp till 50 kronor.´

A 1 Halmstads wägen. Jönköping - Halmstad (Nissastigen)

18. Färgaryd 18740101–19201130 (10, 14)
19. Sjögård 18611001–18770914 (10) senare Torup
19. Torup 18770915– (16, 14) tidigare Sjögård
20. Halmstad 1645– (flera stämplar)

Sjögård 7.2.1870 till Härryda. Daterat Sjögårds Poststation den 5 Sept. 1870. Porto: 12 öre (enkelt). Frimärket placerades enligt de tidigaste bestämmelserna i det övre vänstra hörnet. Denna rekommendation ändrades dock i ett cirkulär daterat 4 mars 1869 till att frimärket helst skulle placeras i övre högra hörnet. Det hade tydligen inte slagit igenom i Sjögård. Försändelsen kom samma dag till Gislaved där den makulerades för vidare transport till Härryda där mottagaren av brevet noterat att man besvarade detta den 16.9.1870.

Ström 14.9.1877 med 12 öre normalporto till Sjögård. Brevet eftersändes till Halmstad. Blåkrita användes ibland till postala noteringar. Sjögård bytte den 14.9.1877 namn till Torup och när försändelsen lämnade Sjögård blev det i stället en stämpel Torup. Detta är det äldst kända avtryckket från denna ort.

Halmstad 1.7.1777 till Lund. Porto: 6 öre (brevkort) på denan helsak. Adressaten återfanns inte i Lund utan vidaresändes till Wilstad där den numera sällsynta stämpel anbringades. På baksidan återfinns stämpeln Jönköping 7.7.1877.

Färgaryd 31.12.1887. Färgaryd löd under postkontoret i Värnamo varför postanvisningen behandlades där – stämpel Wernamo. På baksidan stämpel Wexiö 7.1.1888 där pengarna utlöstes. Porto: Postanvisning och därmed 25 öre upp till 50 kronor.

30.1.1866 från Halmstad till Hult i Gislaved. Porto: Siffran 2 anger dubbelt porto, som det också var här: 24 öre.

A 2 Ljungby wägen. Jönköping - Bredaryd - Unnaryd - Ljungby

1. Jönköping
21. Månsarp
22. Bondstorp
23. Stengårdshult
24. Åsenhöga
25. Gnosjö
26. Kulltorp
27. Bredaryd
28. Vestbo Ås
29. Kållerstad
30. Femsjö
31. Unnaryd
32. Skeen
33. Ljungby

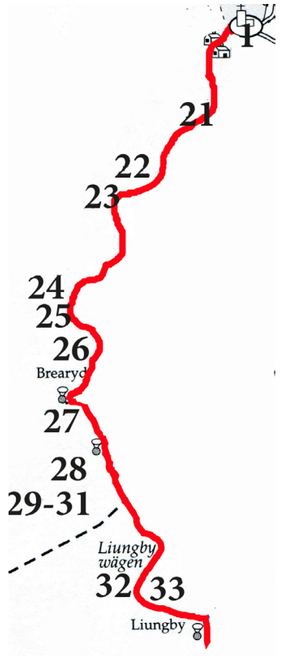

Vägen Jönköping-Ljungby via den inte särskilt tättbebyggda delen av Västra Jönköpings län kan synas lite speciell men den var betydelsefull för befolkningen som kunde få och skicka post.

1. Jönköping 1636 (En rad olika stämplar)
21. Månsarp 18740101–19870331 (10)

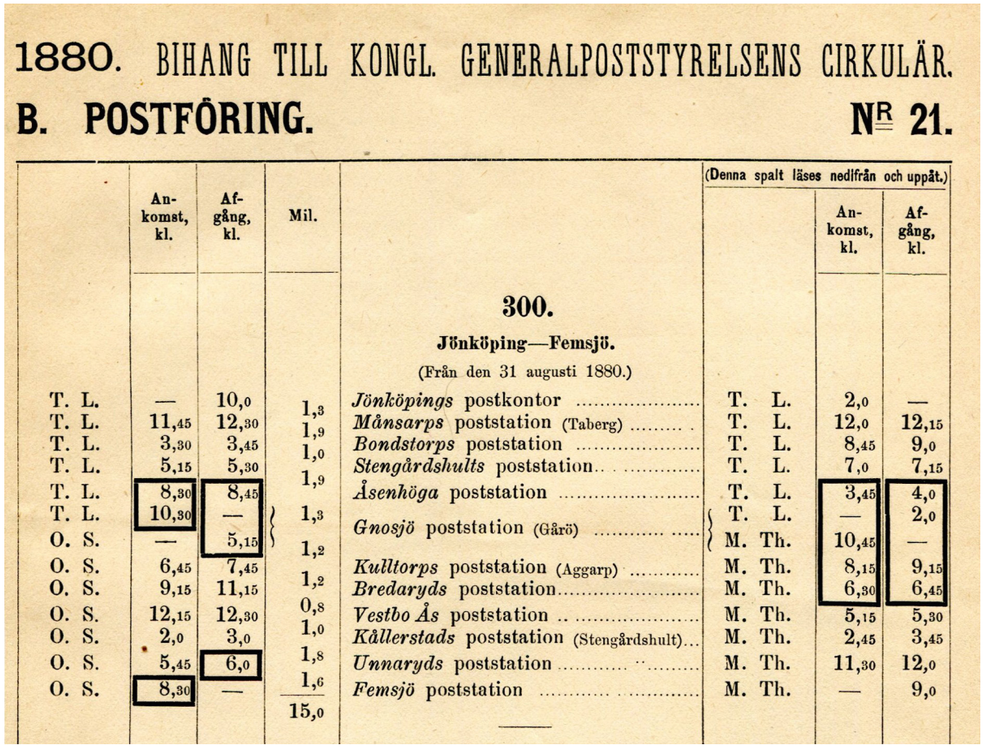

1880. BIHANG TILL KONGL. GENERALPOSTSTYRELSENS CIRKULÄR.

B. POSTFÖRING. Nr 21.

300.

Jönköping—Femsjö.

(Från den 31 augusti 1880.)

	An-komst, kl.	Af-gång, kl.	Mil.		(Denna spalt läses nedifrån och uppåt.) An-komst, kl.	Af-gång, kl.
T. L.	—	10,0	1,3	*Jönköpings* postkontor	T. L. 2,0	—
T. L.	11,45	12,30	1,9	*Månsarps* poststation (Taberg)	T. L. 12,0	12,15
T. L.	3,30	3,45	1,0	*Bondstorps* poststation	T. L. 8,45	9,0
T. L.	5,15	5,30	1,9	*Stengårdshults* poststation	T. L. 7,0	7,15
T. L.	8,30	8,45		*Åsenhöga* poststation	T. L. 3,45	4,0
T. L.	10,30	—	1,3	*Gnosjö* poststation (Gårö)	T. L. —	2,0
O. S.	—	5,15	1,2		M. Th. 10,45	—
O. S.	6,45	7,45	1,2	*Kulltorps* poststation (Aggarp)	M. Th. 8,15	9,15
O. S.	9,15	11,15	0,8	*Bredaryds* poststation	M. Th. 6,30	6,45
O. S.	12,15	12,30	1,0	*Vestbo Ås* poststation	M. Th. 5,15	5,30
O. S.	2,0	3,0	1,8	*Kållerstads* poststation (Stengårdshult)	M. Th. 2,45	3,45
O. S.	5,45	6,0	1,6	*Unnaryds* poststation	M. Th. 11,30	12,0
O. S.	8,30	—	15,0	*Femsjö* poststation	M. Th. —	9,0

Vägen Jönköping till Femsjö och fortsatt till Ljungby var ingen direktlinje men postvägen fungerade bra.

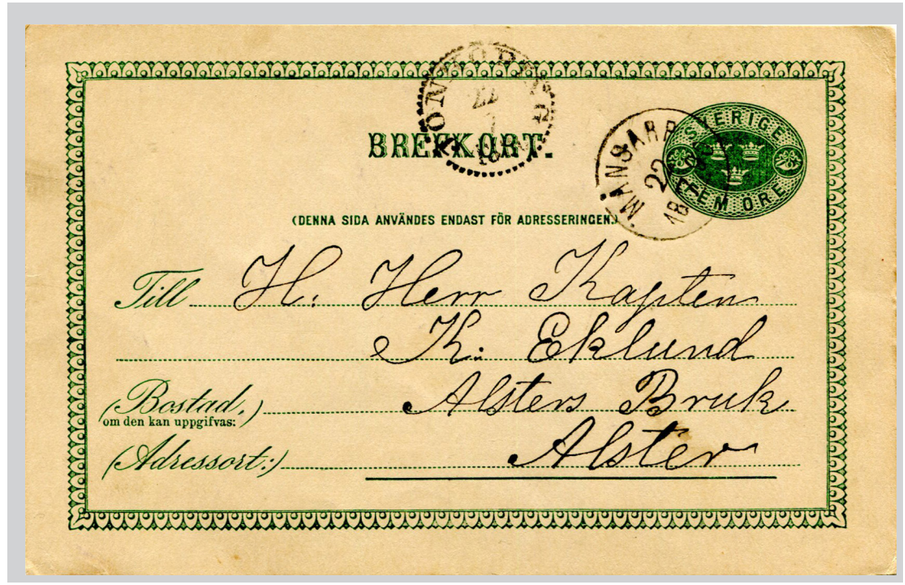

Månsarp 22.7.1890 via Jönköping med stämpel samma dag och slutligen till Alster.
Porto: 5 öre (brevkort) på en helsak.

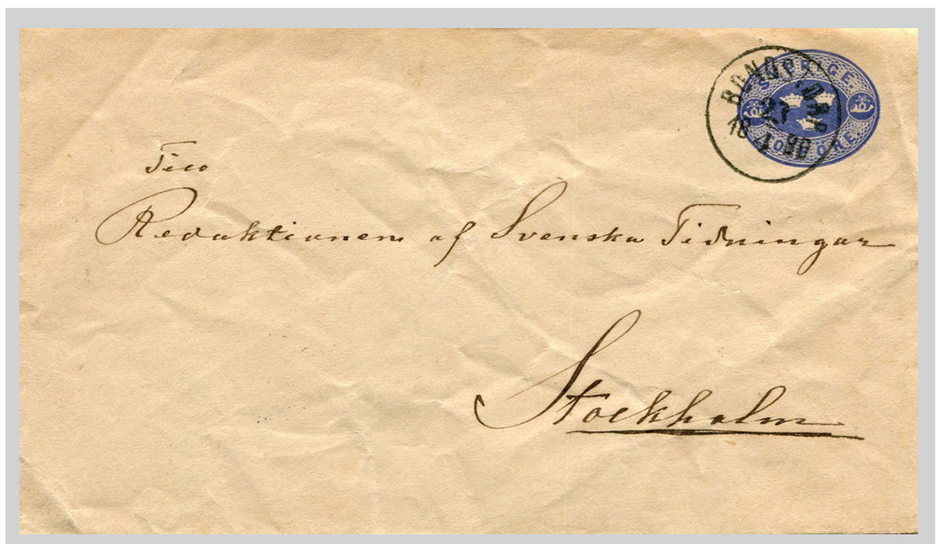

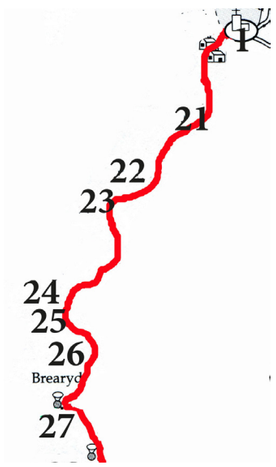

23.4.1880 Bondstorp som fortsatte till Månsarp. Av kopian intill framgår att försändelsen postbehandlades i Jönköping senare samma dag.
Porto: 12 öre (enkelt) på en helsak.

Åsenhöga 5.5.1882 via Jönköping 65.1882 och vidare till adressaten i Örnsköldsvik.
Johan Jönsson erbjuder sig att sälja åkdon. Porto: 6 öre (brevkort) på en helsak.

22. Bondstorp 18740101–1960409 (16)

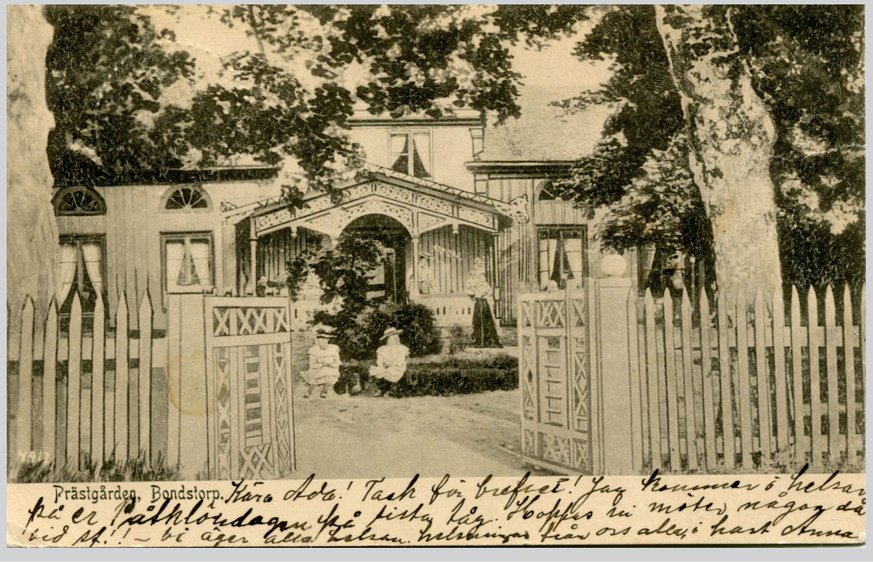

Ett postkontor i prästgården? Jo, här var det samtidigt även poststation åren 1881–1893. 20.3.1904 från Bondstorp till Vetlanda. Porto: 5 öre (vykortsporto).

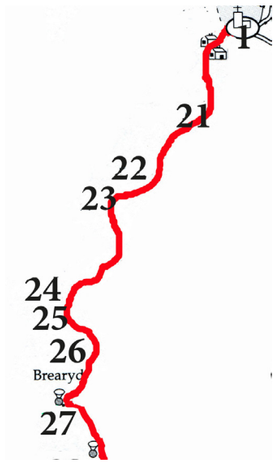

7.9.1880 Bondstorp till Åsenhöga. Porto: 12 öre med tillfägg 18 öre för rek. Brevet skickades utmed linjen Jönköping - Bredaryd cirka 27 km söderut där det nådde adressaten.

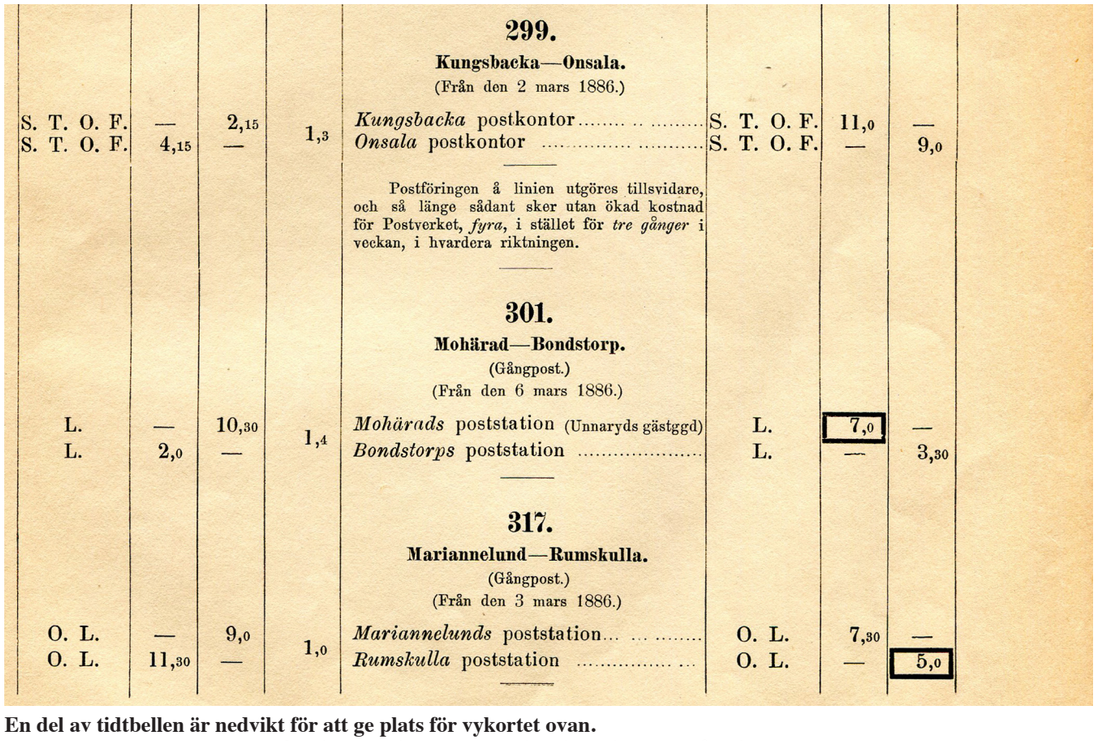

299.

Kungsbacka—Onsala.

(Från den 2 mars 1886.)

S. T. O. F.	—	2,15	1,3	*Kungsbacka* postkontor	S. T. O. F.	11,0	—
S. T. O. F.	4,15	—		*Onsala* postkontor	S. T. O. F.	—	9,0

Postföringen å linien utgöres tillsvidare, och så länge sådant sker utan ökad kostnad för Postverket, *fyra*, i stället för *tre gånger* i veckan, i hvardera riktningen.

301.

Mohärad—Bondstorp.

(Gångpost.)

(Från den 6 mars 1886.)

L.	—	10,30	1,4	*Mohärads* poststation (Unnaryds gästgård)	L.	7,0	—
L.	2,0	—		*Bondstorps* poststation	L.	—	3,30

317.

Mariannelund—Rumskulla.

(Gångpost.)

(Från den 3 mars 1886.)

O. L.	—	9,0	1,0	*Mariannelunds* poststation	O. L.	7,30	—
O. L.	11,30	—		*Rumskulla* poststation	O. L.	—	5,0

En del av tidtbellen är nedvikt för att ge plats för vykortet ovan.
Västerut hade Bondstorp postförbindelse till Mohärad vid Nissastigen, en gång i veckan. Det syns av den mellersta tabellen, nummer 301.

Mulseryd 25.8.1881 till Stengårdshult via Bondstorp med stämplat 27.8.1881. Porto: 24 öre (dubbelt). Tjänsteförsändelsen skickades från Mulseryd och gick dåvarande postvägen till Bondstorp samt vidare till Valdshult nära Stengårdshult. Man kan anta att stämpeln Bondstorp anbringades för att den låg ”över natten” där. I Stengårdshult blev det en ny stämpel innan försändelsen gick vidare med den lantbrevbäring – till Valdshult – som hade inrättats den 1 april samma år. Valdshult var en av få socknar i västra Småland som inte fick någon poststation när kronobrevbäringen upphörde i och med utgången av 1873.

23. Stengårdshult
18740101–18790630 (16),
18800101–19610409 (16)

24. Åsenhöga 18740101–19641030 (16, 14)

28.9.1887 från Emmaboda till Åsenhöga. Porto: 12 öre brev och 18 öre för rekommendation. På baksidan stämpel Jönköping två dagar senare. Brevet fortsatte sedan åt sydväst ned till adressaten i Åsenhöga.

Ett brev daterat Östhammar 9.3.1881 men ofrankerat. På baksidan två olika stämplar Stockholm 11.3.1881och två Jönköping 12.3.1881. Det ankomststämplades Åsenhöga 15.3.1881 och eftersändes (retur) till Hässleholm.

9.8.1890 Åsenhöga till Halmstad. Porto: 10 öre för brev (enkelt) – här kortbrev.

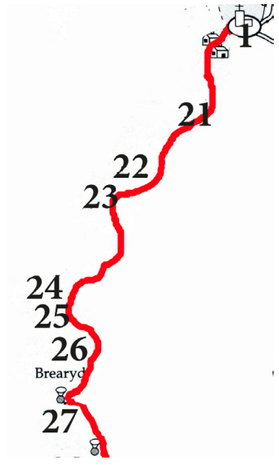

Stengårdshult 23.9.1893. Porto: Postanvisning blev från 1.8.1892 15 öre mot tidigare 25 öre. Det gällde upp till 25 kronor. Stengårdhult löd under postanstalten i Jönköping där två olika stämplar anbringades 25.9.1893. På andra sidan Målilla 26.9.1893 och Hjeltevad 27.9.1893.

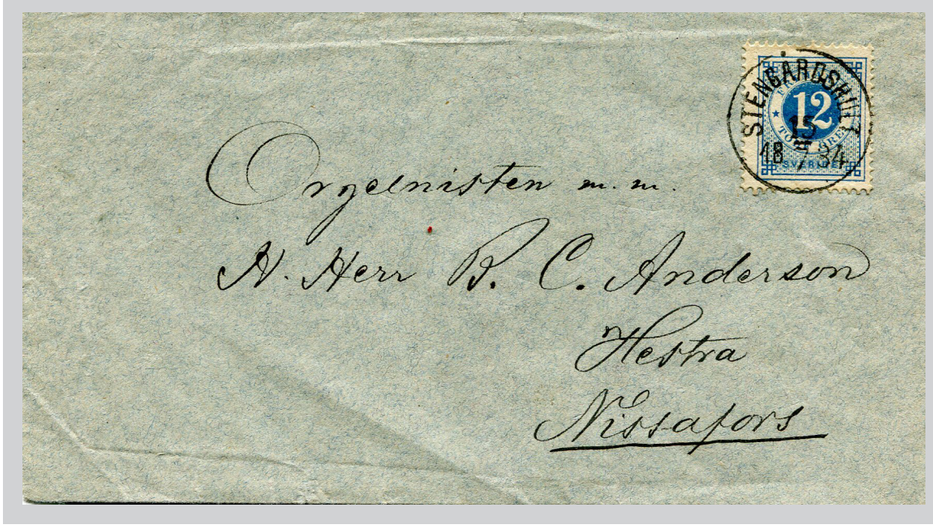

15.7.1884 från Stengårdshult till närbelägna Hestra. Porto: 12 öre (enkelt). På andra sidan ankomststämpel Nissafors dagen efter.
Brevet gick sedan med lantbrevbäring den korta sträckan till Hestra.

A 2 Jönköping - Bredaryd – Unnaryd - Ljungby

25. Gnosjö 18740101– (16, 14)

26. Kulltorp 18740101–19730530 (16, 16 blå)

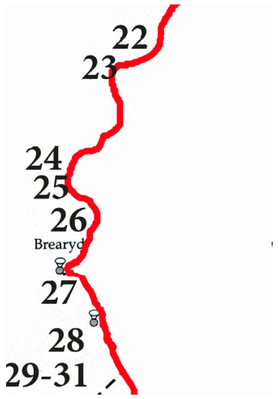

Ett brev daterat 28.11.1861 och poststämplat Wexiö två gånger den 30.11.1861. Det finns också en stämpel Gislaved 2.12.1861 varefter försändelsen gick vidare till Härryd utanför Gnosjö.
Porto: 12 öre (enkelt).

Brevet är adresserat Ågård den 7.8.1890, poststämplat Gnosjö samma dag och skickat till Grimhult. Porto: 10 öre för normalbrev.

10.12.1885 från Lund till Gnosjö. N.P. Jönsson i Lund beställer tråd för 20 kronor och pengarna bifogar han i den rekommenderade försändelsen.
Porto: 30 öre (12+18 öre för rek.

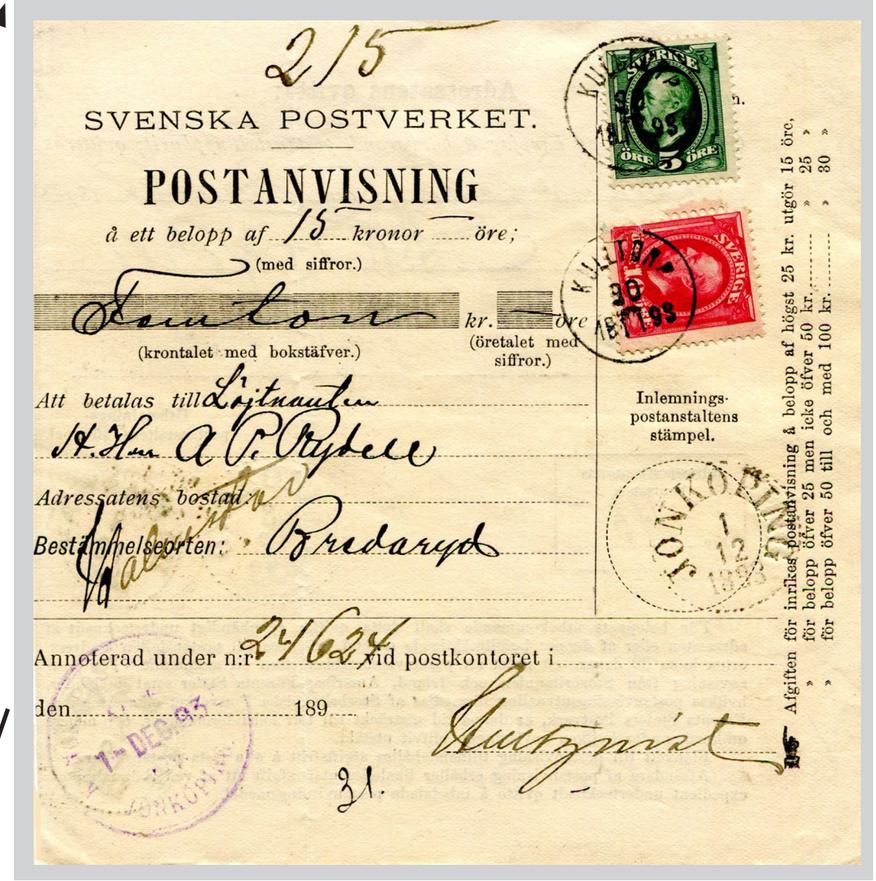

Kulltorp 20.11.1893. Porto: Postanvisning blev från 1.8.1892 15 öre mot tidigare 25 öre. Det gällde upp till 25 kronor. Jönköping löd under postanstalten i Jönköping där två olika stämplar anbringades 25.9.1893. På andra sidan två styck Halmstad 2.12.1893 respektive 3.12.1893 samt Bredaryd 3.12.1893 där summan 1 kronor löstes ut av löjtnanten Rydell.

Kulltorp 19.6.1883 till Danmark med flera stämplar: PKXP 52 för linjen Nässjö-Älmhult-Malmö, stämpel i Köpenhamn och en ankomststämpel i Østerbro. Porto: 6 öre för brevkort gällde även till Danmark.

Gnosjö 13.6.1882 brevkort till Jönköping med ankomststämpel två dagar senare. Porto: 6 öre för brevkort.

A 2 Jönköping - Bredaryd – Unnaryd - Ljungby

27. Bredaryd 18740101– (10, 14)

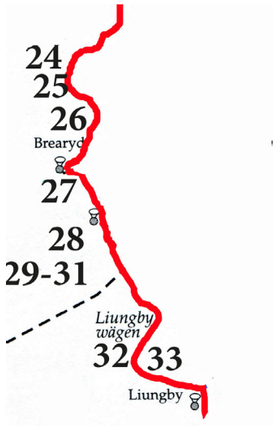

Bredaryd 30.8.1875. Daterat Tofhult 22.8.1875. Violett stämpelfärg användes i Bredaryd åren 1874–77. Porto: 12 öre (enkelt porto).
Postvägen Bredaryd-Gnosjö var cirka 25 km.

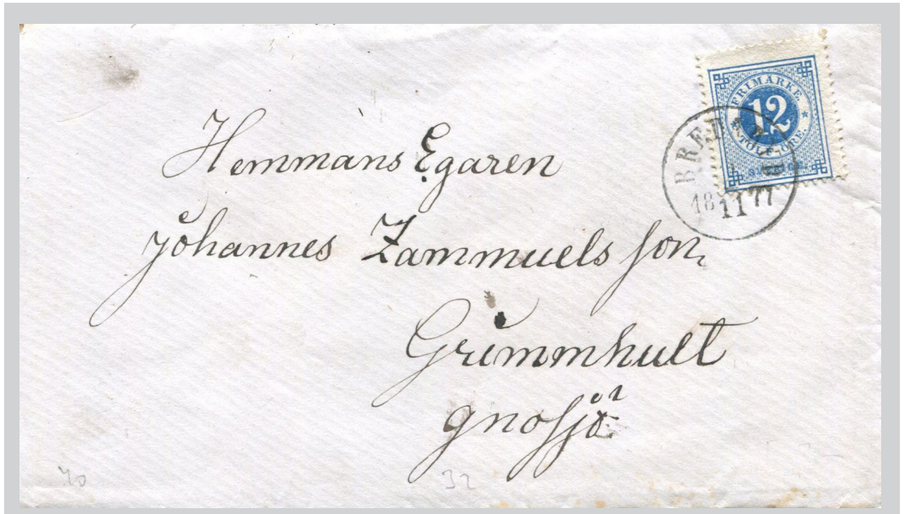

Bredaryd 2.11.1877.
Porto 12 öre (enkelt).
Svart stämpelfärg användes i Bredaryd från någon gång under 1877.

Jönköping 30.9.1891 till Bredaryd på ett korsband som kanske innehållit en tidning eller någon kungörelse.
Porto: Trycksak var 4 öre från 1.1.1880. Det gällde upp till 50 gram.

Bredaryd 15.11.1888. Även PKXP No 2 A UTR 16.11.1884 (tåget Nässjö-Malmö) och ankomststämpel i Danmark K OMB 4 16.11.88. Porto: 5 öre brevkort – portot gällde både inom Sverige och till Danmark och Norge.
Brevkortet är skickat från Bårebo i Gnosjö.
Brevkortet har antingen gått Bredaryd-Jönköping-Nässjö eller Bredaryd-Nässjö (järnväg).

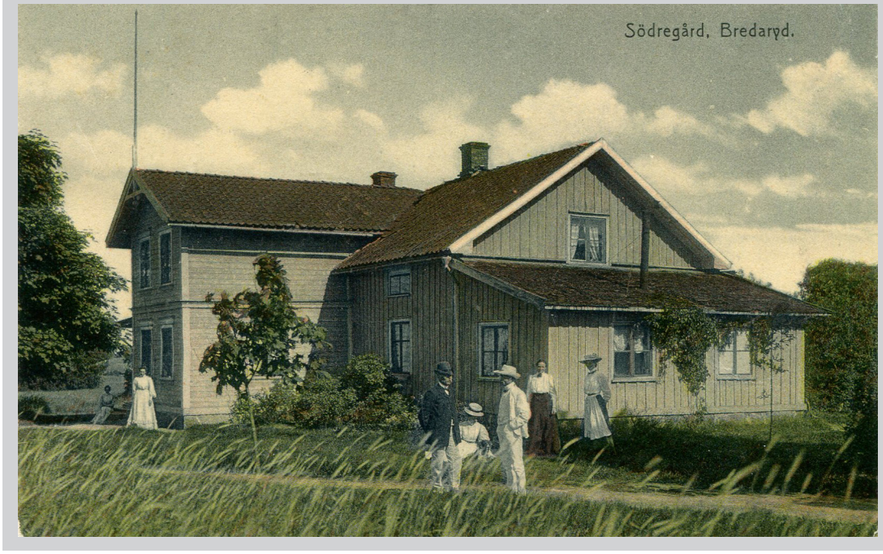

Bredaryds första poststation inrymdes i Södregård, 1874–1877.
Bredaryd 10.1.1909 till Tibro. Porto: 5 öre (brevkort).

A 2 Jönköping - Bredaryd – Unnaryd - Ljungby

28. Åhs 18740101–18751231 (16) senare Westbo Åhs
28. Westbo Åhs 18760101–19120815 (16, 14) senare Västboås
28. Västboås 19130220–19690430
29. Kållerstad 18740101–18940930 (16, 16 lila, 14), 18960101–19540831

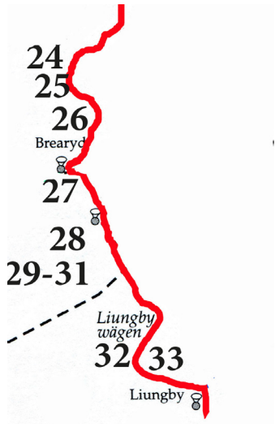

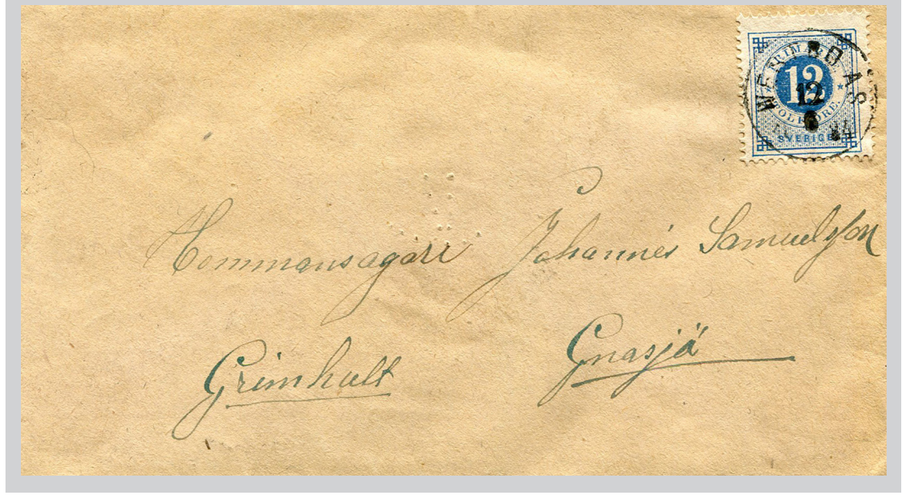

Västboås (Westbo Åhs) till Gnosjö 12.6.1884. Daterat Karaby 10.6.1884. Porto: 12 öre (enkelt).

Den mycket ovanliga stämpeln Åhs 15.8.1875 som endast är dokumenterad på löst frimärke och inte på någon försändelse.

Hvita Stjern-Linien.

Penningarne äro från vårt kontor i

Chicago

och torde Ni med några rader underrätta såväl mig som afsändaren i Amerika om penningarnes riktiga emottagande.

Rekommenderande mig och denna välkända Linie till det bästa för dem som ämna resa till Amerika, kan jag lugnt framhålla den såsom den mest snabba och bequäma.

Biljetter säljas lika billigt som å någon annan första klassens kunglig postlinie.

Bolagets vexlar utfärdas, betalbara vid uppvisandet, till lägsta kurs.

Högaktningsfullt
C. W. Hällström.

Emottagarens qvitto:

Omstående belopp har jag å härvarande postanstalt uppburit; qvitteras. Kållerstad, Hagen den 8 Maj 1888

(Namn:) Johannes Erlandsson.

Utbetalnings-postanstaltens stämpel.

Postanvisningens nr i ankomstjournalen: 50

Hilma Johansson
Löfhult

För beloppets utbekommande skall detta qvitto egenhändigt undertecknadt af adressaten, aflemnas till postkontoret eller postexpeditionen å ankomstorten inom fjorton dagar efter det att postanvisningsblanketten till adressorten ankommit.

Blanketter till postanvisning tillhandahållas, i mon af behof, afgiftsfritt korrespondenterna å alla fullständiga postanstalter.

Afsändare af postanvisning tillställes, äfven afgiftsfritt, ett af vederbörande postexpedient undertecknadt qvitto å inbetalade postanvisningsmedel.

VÄRNAMO 13 5 1888
WESTBO ÅS 8 5 1888
VÄRNAMO 8 18 5 88

Westbo Ås löd under Värnamo där vi noterar två stämplar samt stämpeln Westbo Ås 8.5.1888. På andra sidan två stämplar Göteborg Filial 6.5.1888.
Porto: Postanvisning var 25 öre – upp till 25 kronor – och det finns frimärken på andra sidan.

1879. BIHANG TILL KONGL. GENERALPOSTSTYRELSENS CIRKULÄR.

B. POSTFÖRING. Nr 25.

	Ankomst, kl.	Afgång, kl.	Mil.	Kållerstad—Bolmsö—Tannåker. (Från den 19 oktober 1879.)	(Denna spalt läses nedifrån och uppåt.)	Ankomst, kl.	Afgång, kl.
					M.	11,45	—
O. S.	—	1,30		*Kållerstads* poststation	Th.	1,45	—
			2,5		M.	6,0	6,15
O. S.	7,0	7,30		*Bolmsö* poststation	Th.	8,0	8,15
			1,0		M.	—	4,0
O. S.	9,30	—		Tannåkers kyrka	Th.	—	6,0
			3,5	Postföringen å linien ombesörjes af landtbrefbärare.			

En gångpost – lantbrevbärarlinje – infördes från Kållerstad vid den så kallade Ljungbyvägen österut till Bolmsö och Tannåker.

Kållerstad 1.2.1890 och daterat dagen före. På andra sidan stämpel Stockholm 3.2.1890 och i Helsingfors ankomststämpel 6.2.1890. Porto: 10 öre för en helsak, ett kortbrev, till Finland, var just 10 öre.

30. Femsjö 18740101–19541231 (16, 14)
31. Unnaryd 18720101– (10, 14)

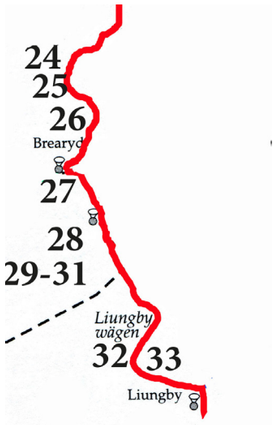

256.

Breared—Femsjö.

(Gångpost.)

(Från den 18 december 1880.)

T. F.	—	12,0	2,2	*Brearеds* poststation (gästgifvaregård) ...	O. L.	3,30	—
T. F.	5,30	—		*Femsjö* poststation	O. L.	—	10,0

Femsjö vid Ljungbywägen fick en bättre postförbindelse med trakterna av Halmstad när det inrättades en gångpost 25 km åt sydväst till Breared.

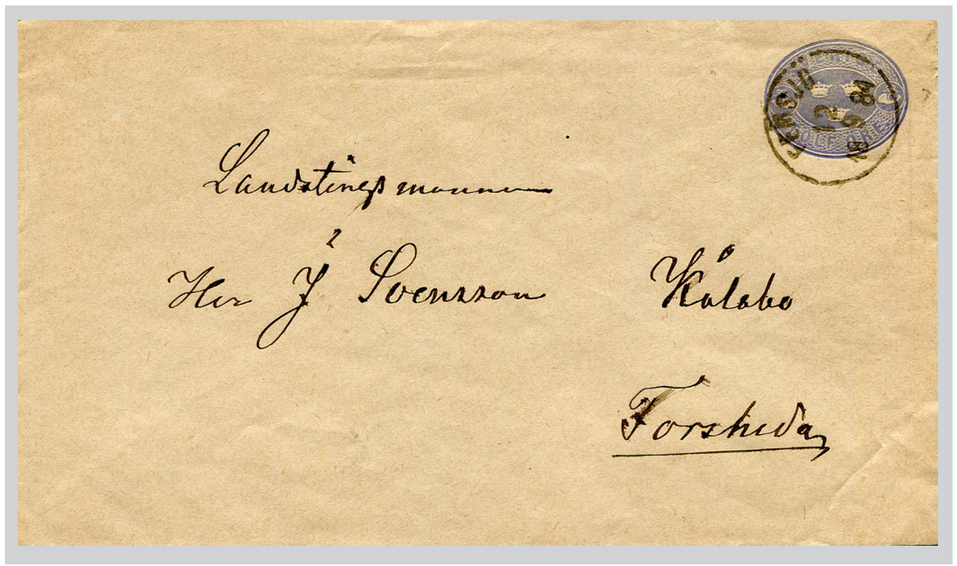

**Femsjö 12.9.1884. Porto: 12 öre för helsak som vid kommande nyår sänktes till 10 öre.
Försändelsen gick Ljungbywägen upp till Forsheda, cirka 60 km åt nordost.**

Unnaryd 5.11.1884 till Bredaryd. Porto: 12 öre (enkelt) på tjänsteförsändelse.

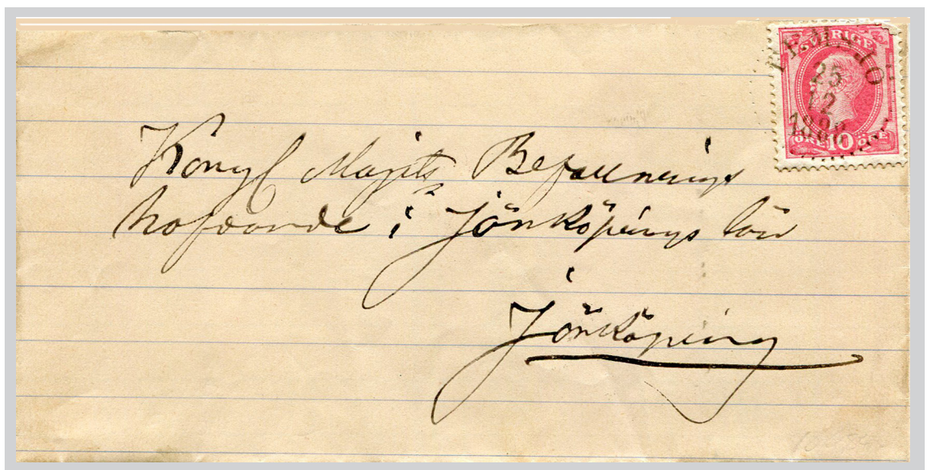

**Femsjö 15.12.1880 till Jönköping. Porto 10 öre (enkelt).
Brevet är skickat av kommunalstämmans ordförande A Jönsson.**

**Unnaryd 1.6.1893 till Jönköping och ankomststämplat 2.6.1893. Porto: 5 öre för tjänstebrevkort.
Det är en epidemirapport och det framgår att det inte är några sjukdomar rapporterade.**

32. Skeen 18681012–18930831 (10, 14)
33. Ljungby 18310101 (6, 7, 10, 16, 14)

Skeen hade gemensam poststation och gästgiveri alldeles vid Bolmens utlopp. Skeen var lite av en knutpunkt då Ljungbywägen anslöt här liksom landsvägen Ljungby-Halmstad. Vykortet är obegagnat.

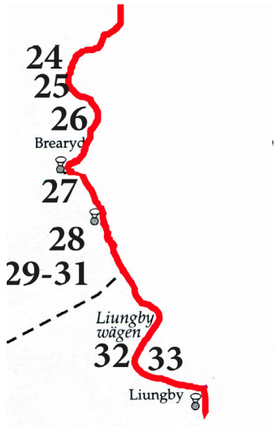

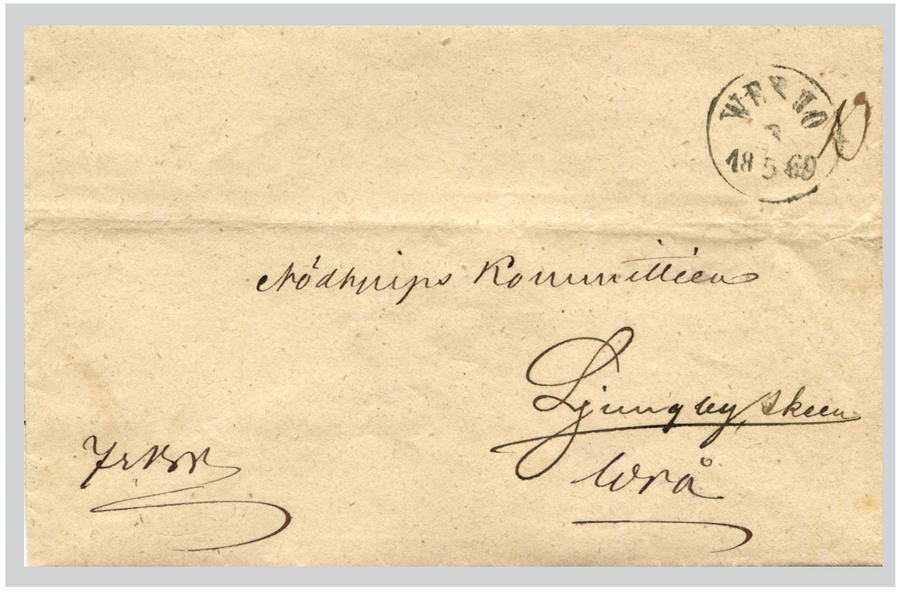

Wexiö 5.5.1869 – fribrev till Nödhjälpskommittén – det här var de riktigt svåra missväxtåren i Sverige. Brevet gick till Wrå nära Skeen utmed Ljungbywägen. Brevet är karterat 10, alltså det tionde brevet i bunten från Växjö till Skeen denna dag.

Bredaryd 27.9.1882 med ankomststämpel på baksidan: Wexiö 28.9.1882. Porto: 12 öre (enkelt).

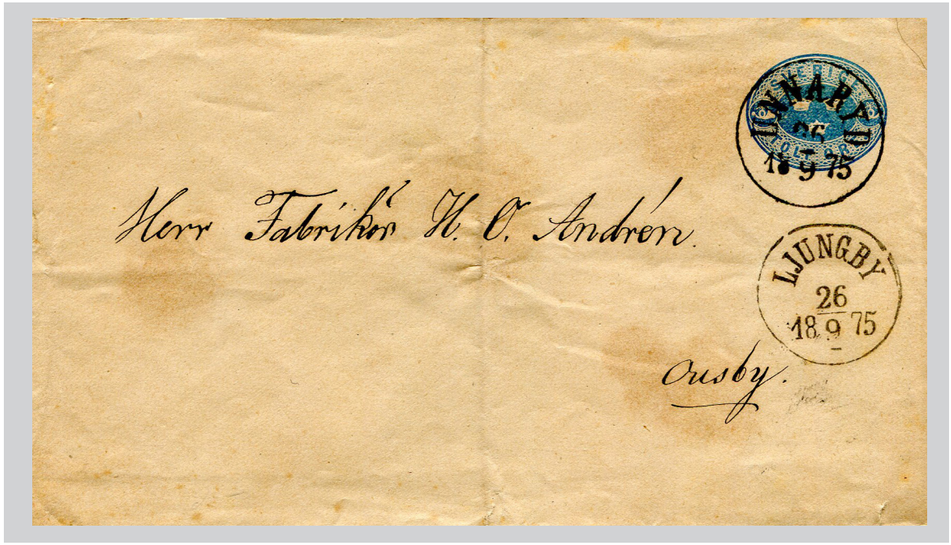

**Unnaryd 26.9.1875 på ett brev till Ousby och stämpel Ljungby samma dag.
Porto: 12 öre (enkelt) på en helsak.**

A 3 Skåne wägen. Jönköping - Markaryd (Skånska landsvägen)

1. Jönköping
34. Barnarp
35. Byarum
36. Vaggeryd
37. Skillingaryd
38. Åker
39. Käfsjö
40. Tofteryd
41. Hagshult
42. Wernamo
43. Tånnö
44. Dörarp
33. Ljungby
45. Markaryd

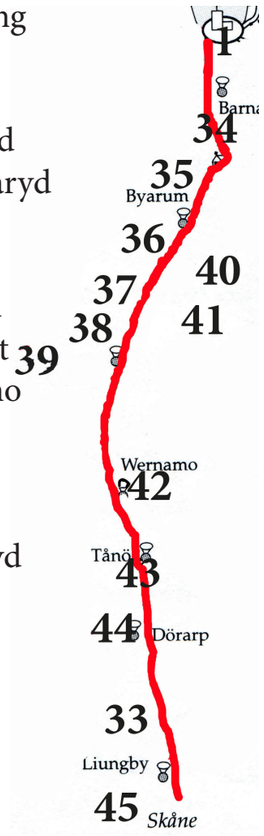

Skånska wägen – senare kallad Skåne Wägen – ännu senare Riksettan och i dag E4:an.
Vägen har haft nästan samma sträckning i flera hundra år och har länge också varit en postväg. Förbindelser söderut från huvudstaden gick här men ersattes så småningom av Jönköping-Halmstad-Helsingborg.

A 3 Skåne wägen. Jönköping - Markaryd (Skånska landsvägen)

Jönköping 1636 (En rad olika stämplar)

Jönköping fyrkantstämpel typ 5 8.11.1849 på ett fribrevs till Wernamo. Kartering 4. Porto: 4 skilling. Det finns en notering att brevet ankom den 9.11.1849.

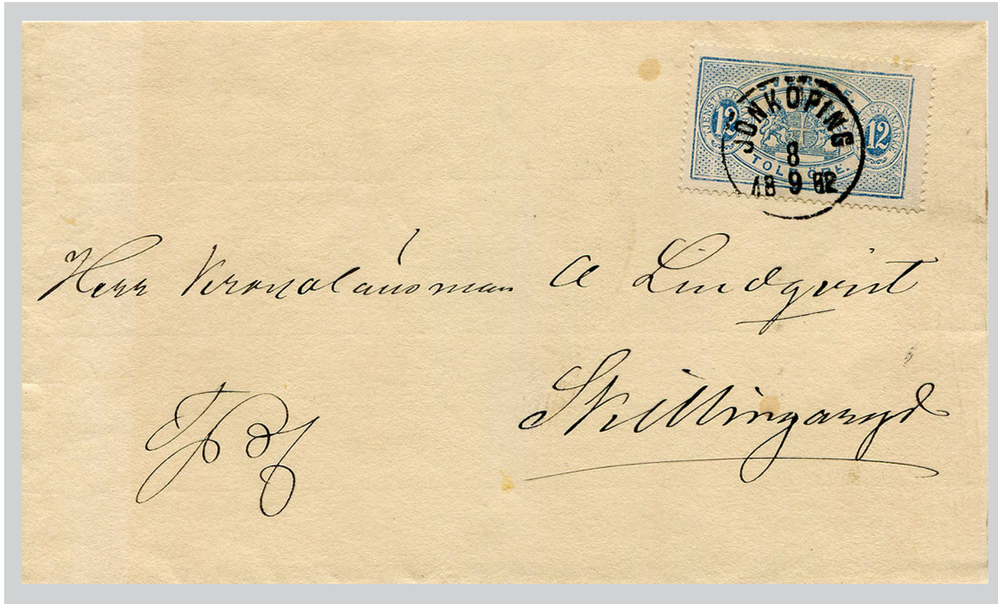

Jönköping 8.9.1882 från Konungens Befallningshavare i Jönköpings Län (sigill på baksidan) och på baksidan även ankomststämpel Skillingaryd samma dag. Porto: 12 öre tjänstebrev – enkelt porto.

Jönköping 29.6.1887 till Värnamo. Ett brev från Jönköpings Läns Ränteringskontor, som framgår av sigill på baksidan. Porto: En assurerad försändelse om 50 öre. Dubbelt porto 20 öre plus 30 öre för assurans. Blåkrita som syns – 928 – användes vid postala anteckningar.

Jönköping 4.10.1893 till Skillingaryd. På baksidan Skillingaryd 7.10.1893 samt Nässjö 5.10 1893 och 8.10.1893. Skillingaryd löd under postkontoret i just Nässjö. Porto: 15 öre för postanvisning (från 1.8.1892 15 öre mot tidigare 25 öre). Det gällde upp till 25 kronor.

1. Jönköping 1636 (En rad olika stämplar)

Tjänstebrev från Göta Hovrätt i Jönköping 31.1.1889 till Ljungby. Porto: 20 öre (dubbelt).

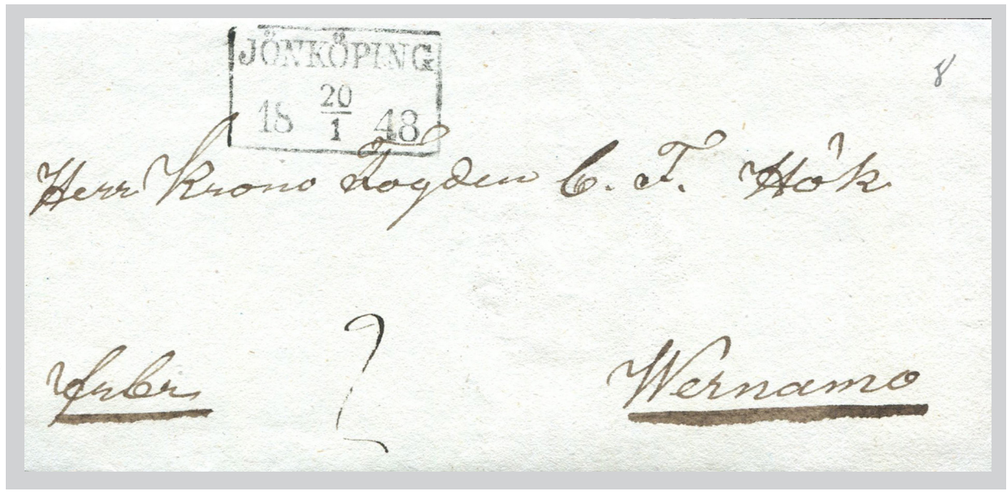

Fribrev Jönköping till Wernamo 20.1.1848. Fyrkantstämpel – normalstämpel 7 typ 5 använd 1842–1853. Kartering: 8 och därmed det åttonde brevet i brevkartan för brev från Jönköping til Värnamo.
Porto: 2 noterad, alltså dubbelt porto. Enkelt porto var 4 skilling till en ort 5–10 mil bort.

Skillingaryd 6.2.1871 till Hessleholm.
Porto: 12 öre (enkelt).
Brevet gick via Jönköping där det stämplades samma dag.
Brevet är daterat Marieholm som ligger väster om Skillingaryd.

Stockholm 14.3.1876 till Skillingaryd och sedan eftersänt till Jönköping – noteringen retour.
Porto: 12 öre (enkelt).

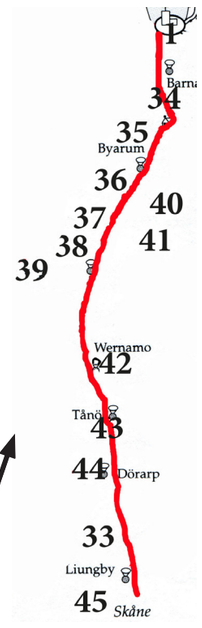

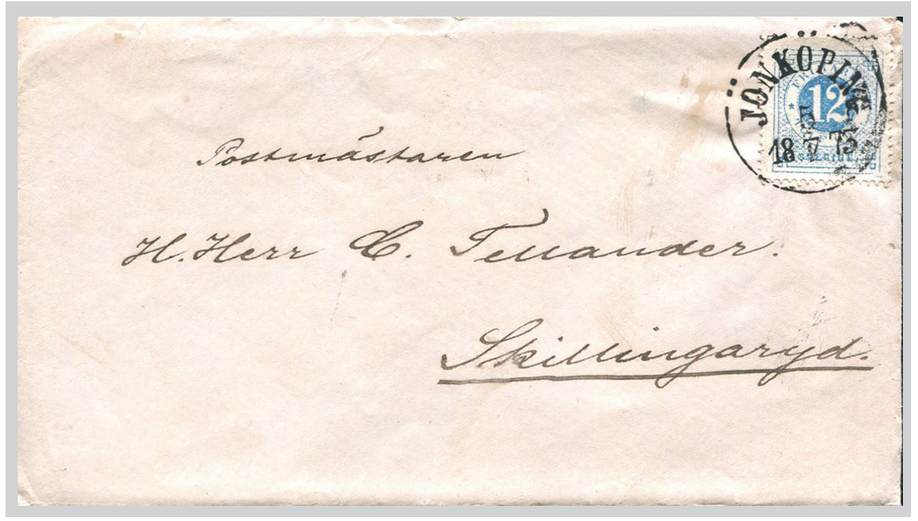

Jönköping 5.7.1873 till Skillingaryds postmästare. Porto: 12 öre (enkelt).

A 3 Skåne wägen. Jönköping - Markaryd (Skånska landsvägen)

34. Barnarp 18740101–18800331 (10)
35. Byarum 18740101–18800331 (10, 18941112–19600831
36. Vaggeryd 18800301–18841014 (16), 18860091– (16, 14)

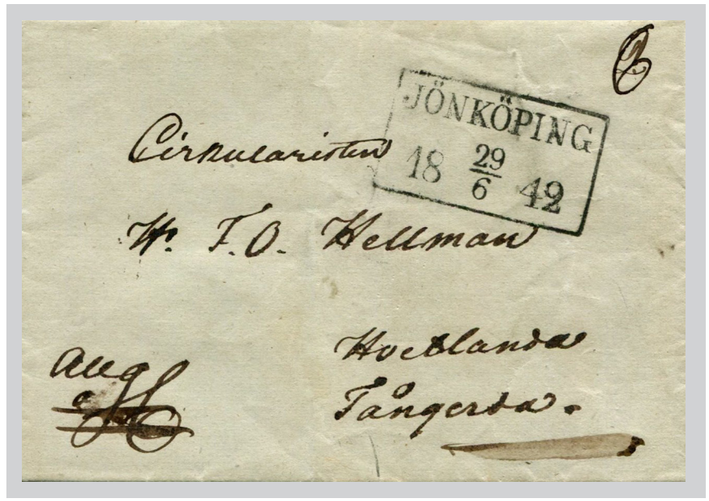

Brevet är daterat 27.6.1842 i Götafors i Vaggeryd och poststämplat Jönköping två dagar senare med normalstämpel 7 typ 4, som var i bruk 1840–1842. Brevet karterades först som det andra i brevbunten men det omkarterades till nummer 6. Adressorten var Vetlanda. Porto: 4 skilling (1831–1855).

Byarum 25.9.1877 till Dörarp där det eftersänts till Skillingaryd.
Porto: 12 öre (enkelt).
På baksidan finns stämpeln Wernamo 6.11.1877. Det är Johanna Pettersson som skriver till sin syster.

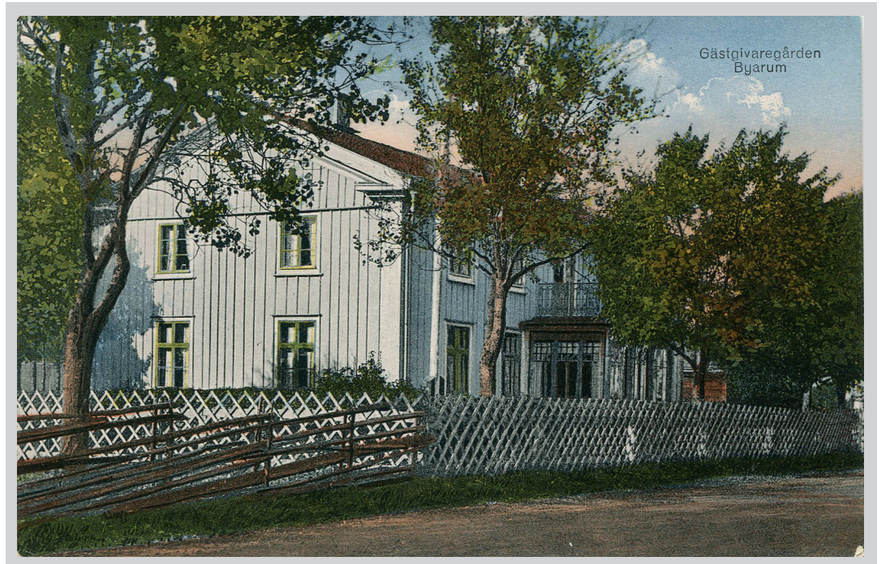

Postkontoret i Byarum låg inte vid själva gästgiveriet men strax intill. Gästgivaregården spelade dock säekrt stor roll i postala hänseenden före 1874 med tanke på att Byarum låg vid postvägen från Jönköping och söderut. Vykortet är ofrankerat från omkring 1910.

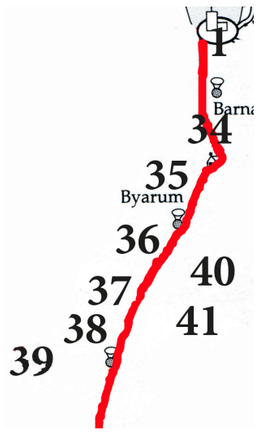

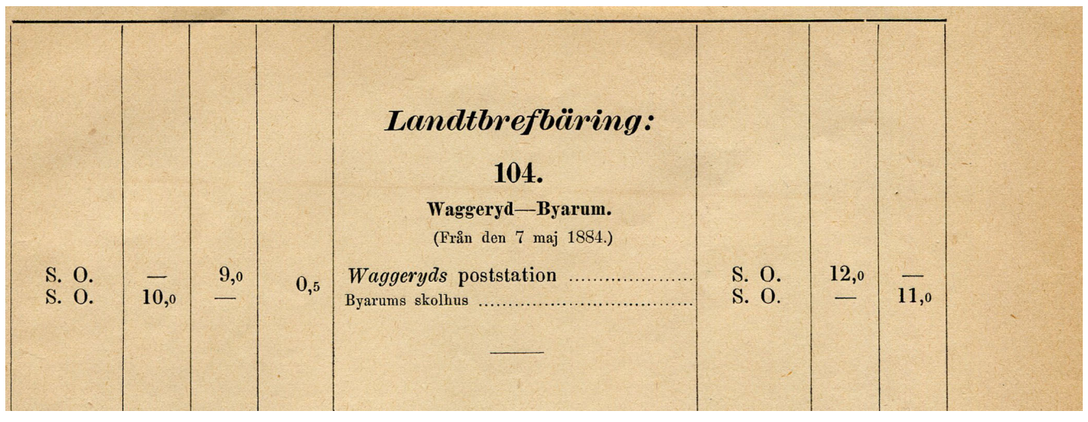

Landtbrefbäring:

104.

Waggeryd—Byarum.

(Från den 7 maj 1884.)

S. O.	—	9,0	0,5	*Waggeryds* poststation	S. O.	12,0	—
S. O.	10,0	—		Byarums skolhus	S. O.	—	11,0

Lantbrevbäring inrättades från Vaggeryd till Byarum.

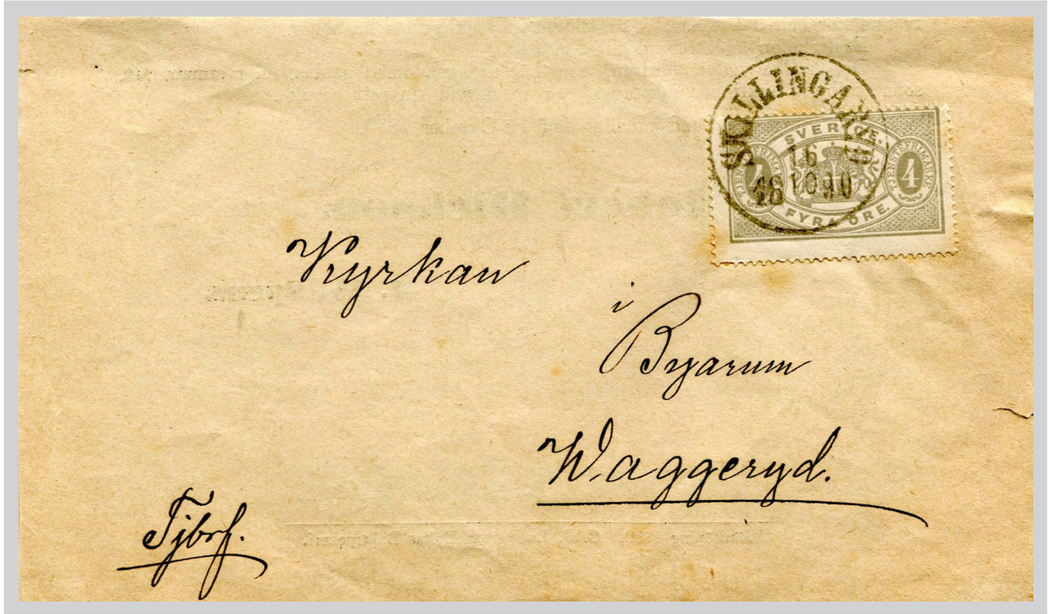

Skillingaryd 16.10.1890 till Byarum. En länskungörelse från 11.10.1890 och tryckt i Jönköping. Porto 4 öre (trycksak). En del av detta tjänstbrev är nedvikt.

37. Skillingaryd 18610615– (10, 14:2, 14:2 A, 14:2 B)

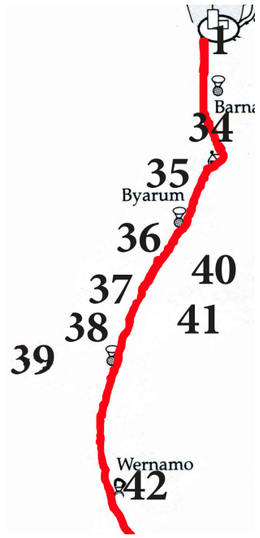

1.11.1869. Från Skillingaryd till Gislaved (Härryd). Brevet har gått via Jönköping.
Porto: 12 öre (enkelt).
Detta är den äldst kända avstämplingen Skillingaryd.

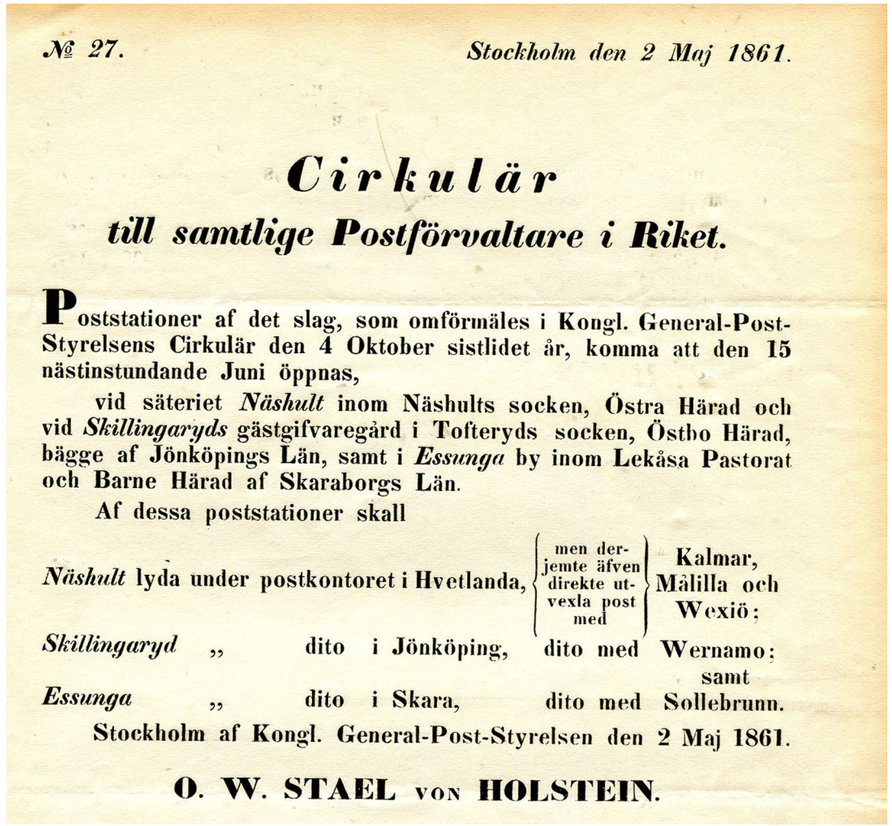

№ 27. *Stockholm den 2 Maj 1861.*

Cirkulär
till samtlige Postförvaltare i Riket.

Poststationer af det slag, som omförmäles i Kongl. General-Post-Styrelsens Cirkulär den 4 Oktober sistlidet år, komma att den 15 nästinstundande Juni öppnas,

vid säteriet *Näshult* inom Näshults socken, Östra Härad och vid *Skillingaryds* gästgifvaregård i Tofteryds socken, Östbo Härad, bägge af Jönköpings Län, samt i *Essunga* by inom Lekåsa Pastorat och Barne Härad af Skaraborgs Län.

Af dessa poststationer skall

Näshult lyda under postkontoret i Hvetlanda, {men derjemte äfven direkte utvexla post med} Kalmar, Målilla och Wexiö;

Skillingaryd „ dito i Jönköping, dito med Wernamo; samt

Essunga „ dito i Skara, dito med Sollebrunn.

Stockholm af Kongl. General-Post-Styrelsen den 2 Maj 1861.

O. W. STAEL von HOLSTEIN.

Cirkulär från 2.15.1861 om öppnade av poststationer i Näshult, Skillingaryd och Essunga. Regeringen hade 1860 beslutat att poststationer skulle få inrättas på landsbygden och Skillingaryd fick sin poststaton året därpå.

Jönköping 18.5.1869. Normalstämpel 10 typ 7. Från Skillingaryd (via Jönköping) till Eksjö (Löfstad). Porto: 36 öre (första viktklassen för rekommenderade brev 1867–1870).
Detta brev har på baksidan rester av lacksigill från poststationen i Skillingaryd. Det finns också rester av snören. 1856 kom de första bestämmelserna om inslagning av en rekommenderad försändelse. Brevet skulle tränslas, alltså omslås med segelgarn och förses med postkontorets sigill. Kravet på tränsling upphörde 1871. Enligt ett cirkulär daterat 4 mars 1869 skulle frimärken nu placeras i övre högra hörnet mot tidigare övre vänstra hörnet. Stämpeln Jönköping typ 7 graverades den 16.2.1864.

21.6.1880 Skillingaryd till Finland med utrikesporto 20 öre.
På baksidan PKXP Nr 2 22.6.1880 (järnvägen Nässjö-Malmö) samt två finska (ryska) stämplar.

A 3 Skåne wägen. Jönköping - Markaryd (Skånska landsvägen)

38. Åker 18740101–18790331 (16), 18801201–19500831 (16, 14)

39. Käfsjö 18740101–19021222 (16, 16 lila, 14) – senare Hillerstorp

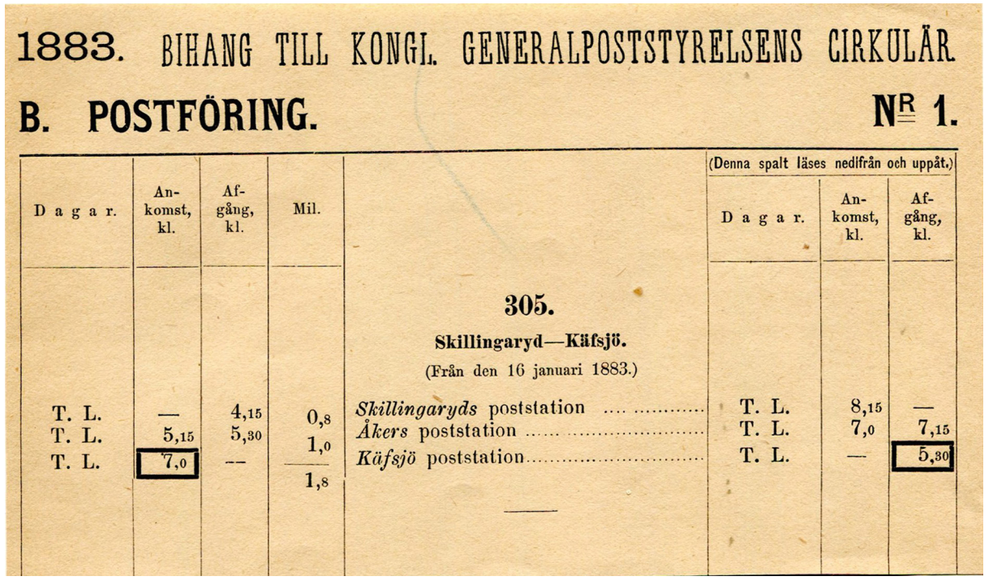

1883. BIHANG TILL KONGL. GENERALPOSTSTYRELSENS CIRKULÄR.

B. POSTFÖRING. Nr 1.

(Denna spalt läses nedifrån och uppåt.)

Dagar.	Ankomst, kl.	Afgång, kl.	Mil.		Dagar.	Ankomst, kl.	Afgång, kl.
				305.			
				Skillingaryd—Käfsjö.			
				(Från den 16 januari 1883.)			
T. L.	—	4,15	0,8	*Skillingaryds* poststation	T. L.	8,15	—
T. L.	5,15	5,30	1,0	*Åkers* poststation	T. L.	7,0	7,15
T. L.	7,0	--	1,8	*Käfsjö* poststation.....	T. L.	—	5,30

Från Skillingaryd blev det tidigt en postlinje åt sydväst mot Åker och Kävsjö – en sträcka på 18 km. Enligt tidtabellen gick turen två dagar i veckan och den tog nästan tre timmar.

Åker 30.5.1882. Brevkortet var lite på villovägar, vilket kan noteras av alla stämplar. Retour som posttjänstemannen skrivit betydde eftersändning. Näsja som anges är en by i Åkers socken. Proto: 6 öre (brevkort).

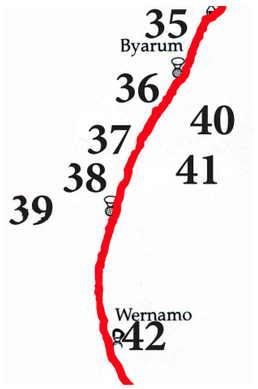

Åker 1875

Käfsjö 1881

Käfsjö 23.2.1884. Lila stämpelfärg användes från slutet av 1882 och ett par år framöver. Porto: 6 öre för brevkort som sänktes till 5 öre den 1.1.1885.

Käfsjö 10.8.1889 och Nässjö 11.8.1889. På baksidan en röd stämpel Kalmar 17.8.1889. Porto: Postanvisning var 25 öre upp till 50 kronor.
Man kan förmoda att betalningen avsåg en symaskin. 30 kronor då motsvarar drygt 2.000 kronor i dagens penningvärde.

40. Tofteryd 18740101–18790331 (16) 41. **Hagshult** 18740101–18790930 (16)

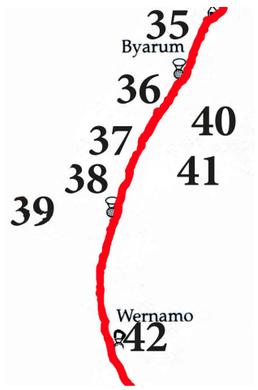

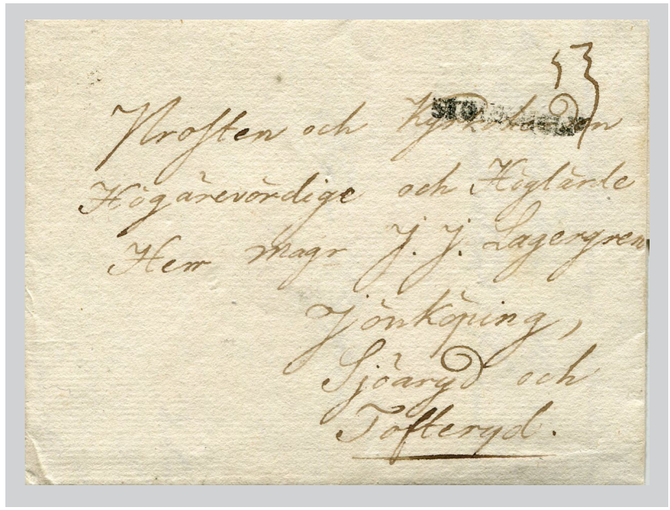

Stockholm – normalstämpel 4 – rakstämpel. Det är dagens brev nummer 53 till Jönköping som ses av kareringen upp till höger. Brevet är daterat 9.12.1817 och skickat till Sjöaryd i Tofteryd.
Porto: 4 skilling och 6 runstycken (alltså 4,5 skilling).

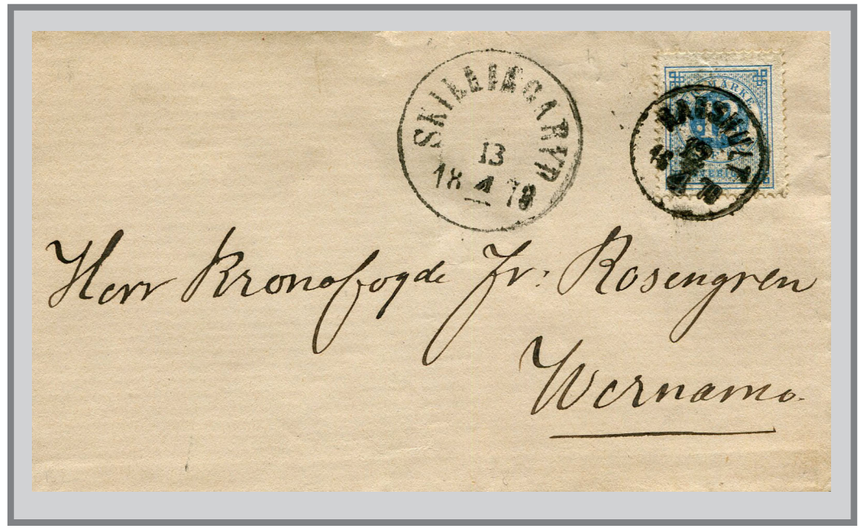

Hagshult 12.4.1878 och Skillingaryd 13.4.1878. Från Hagshult till Värnamo.
Porto: 12 öre (enkelt).
Raritet: Detta är det enda kända brevet stämplat Hagshult. Hagshult löd under poststationen i Skillingaryd och stämplades vid ankomsten.

Tofteryd 17.1.1878 plus flera andra stämplar. Från Kisa till Tofteryd.
Porto: 12 öre (enkelt).
Brevet från Kisa skrevs den 20 december 1877.

21.2.1890 Lincoln USA.
Porto: 6 pence för brev till Sverige.
Ingen ankomststämpel finns.

Tofteryd 9.8.1877 – rekommenderad försändelse med stämpel Wärde. Porto: brev 12 öre + 18 öre för rekommendation.
På andra sidan finns stämpeln Jönköping 9.7.1877. Tofteryd löd under postkontoret i Jönköping.
Mottagren har skrivit att han besvarat brevet den 18.7.1877.

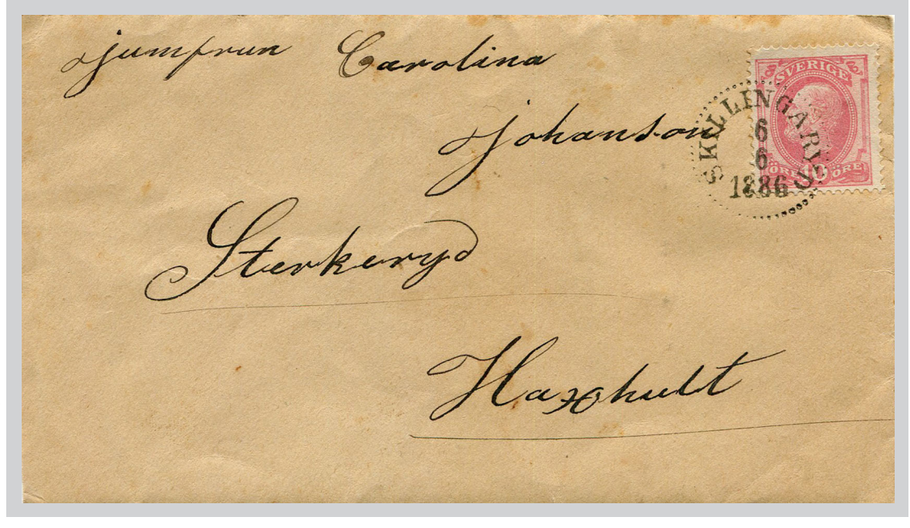

Skillingaryd 6.6.1886 till Starkeryd i Hagshult.
Porto: 10 öre (brev).
Av innehållet framgår att det är ett kärleksbrev med numera okänd avsändare.

42. Wernamo 1765– (4, 6:1–2, 7:1–4, 10:1–6, 16:1, 16:2, 14:1)

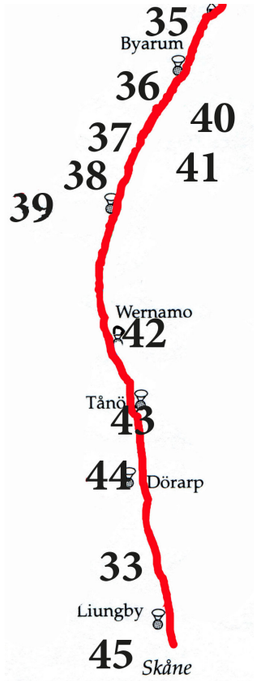

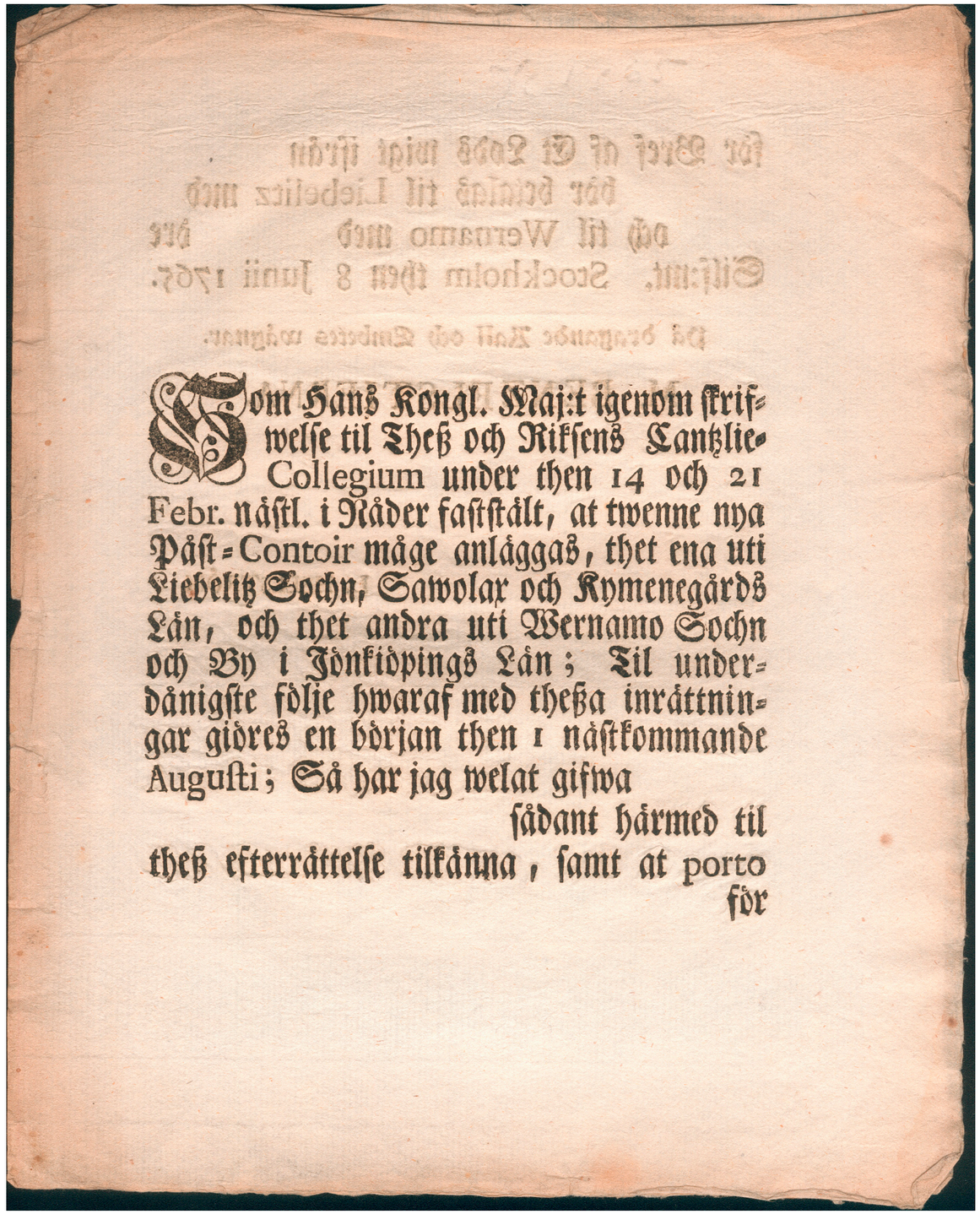

Som Hans Kongl. Maj:t igenom skrifwelse til Theß och Rikens Cantzlie-Collegium under then 14 och 21 Febr. näſtl. i Nåder faſtſtält, at twenne nya Päſt-Contoir måge anläggas, thet ena uti Liebelitz Sochn, Sawolax och Kymenegårds Län, och thet andra uti Wernamo Sochn och By i Jönkiöpings Län; Til underdånigſte följe hwaraf med theßa inrättningar giöres en början then 1 näſtkommande Auguſti; Så har jag welat gifwa ſådant härmed til theß efterrättelſe tilkänna, ſamt at porto för

Botten Kungörelse från den 8 juni 1765 som berättar att ett postkontor skulle öppnas i Värnamo den 1 augusti 1765. Denna kungörelse trycktes i cirka 150 exemplar – ett till varje postkontor i Sverige och Finland.

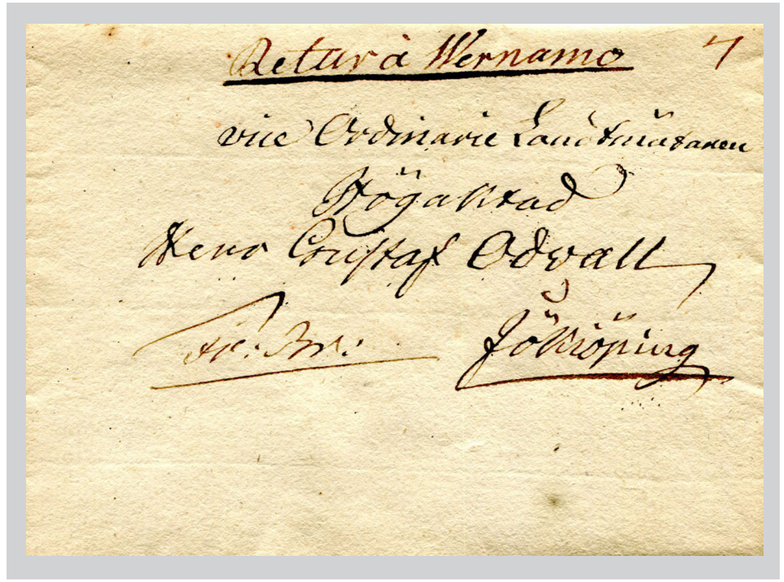

12.3.1799. Från Stockholm till Värnamo (via Jönköping).
Porto: 3 skilling och 6 runstycken (alltså 3,5 skilling).
Kartering 4, alltså det fjärde brevet i brevbunten från Stockholm till Jönköping denna dag. Brevet eftersändes till Värnamo men någon omkartering skedde inte, som annars var brukligt. Brevet besvarades snabbt, redan den 14.3.1799.

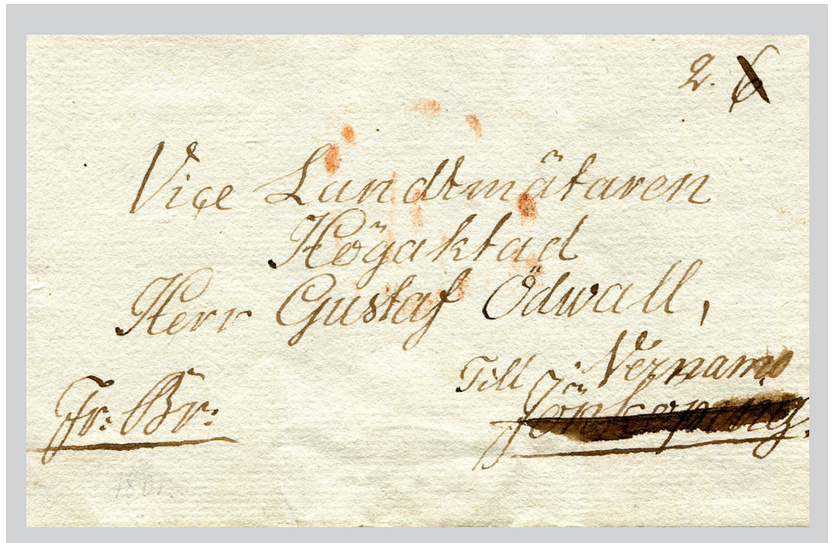

Stockholm 23.6.1801 till Värnamo.
Porto: 3 skilling och 6 runstycken (alltså 3,5 skilling).
Kartering 6. Fribrev från Stockholm stämplades inte vid den här tiden. Det är sedan i Jönköping omkarterat och nedlagt i nytt brevpaket till Värnamo.
Avsändare är överinspektor Jonas Brolin vid Kungliga generallandtmätericontoret.
Innehåller bland annat: ”Angående av landtmätare Peder Jonsson Duke 1645 upprättade chartor öfver Skipsås, Räxskog och Rekestorp i Jönköpings län”.

42. Wernamo 1765– (4, 6:1–2, 7:1–4, 10:1–6, 16:1, 16:2, 14:1)

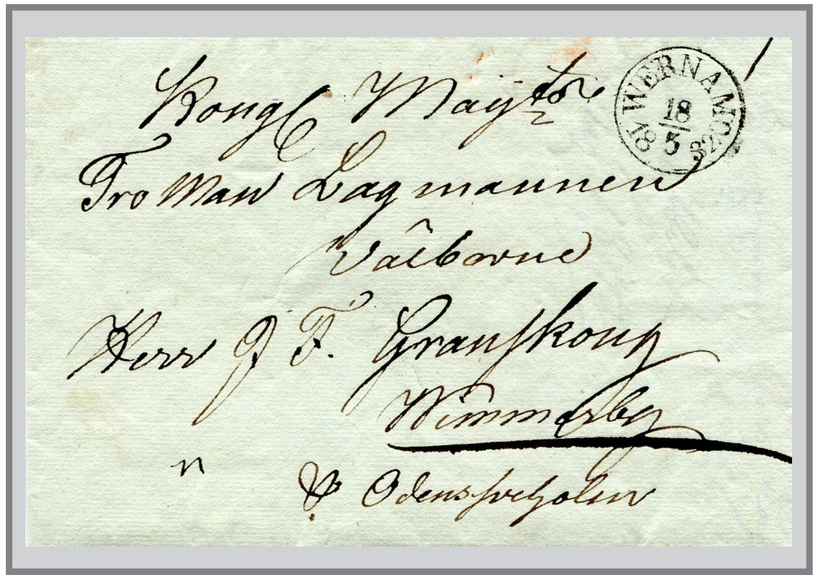

18.5.1832. Värnamo (Nöbbeled) till Vimmerby. Normalstämpel 6 typ 1. Porto: 5 skilling. Kartering: 1. Befordringsväg: Brevet har gått via Jönköping.

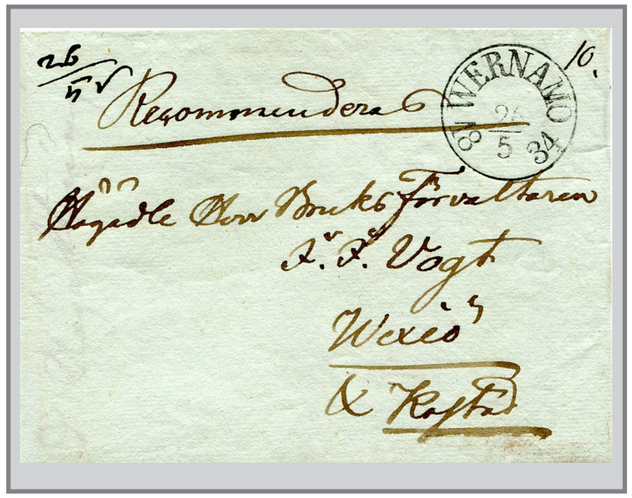

26.5.1834. Värnamo till Växjö (Kosta). Normalstämpel 6 typ 2 första året
Befordringsväg: Värnamo–Jönköping–Växjö–Kosta. Kartering: 10. Porto: 4 skilling banco (1.1.1831–30.6.1855) plus rekavgift på 8 skilling banco.

6.3.1837. Värnamo till Jönköping. Normalstämpel 6 typ 2 sista året.
Kartering: 1. Porto: 4 skilling (1.1.1831–30.6.1855).
Fribrev md befordringsväg: Direkt från Värnamo till Jönköping.
Brevet är skickat av prästen Lagergren från Hjälshammar utanför Värnamo. Brevet är daterat 7 mars 1837 (tisdag) men poststämplat 6 mars (måndag). Någon gjorde alltså fel, brevskrivaren eller den som stämplade brevet. Brevet kunde annars ha stämplats senare. Breven stämplades den dag de skickades från Värnamo och det var inte alltid liktydigt med inlämningsdagen.

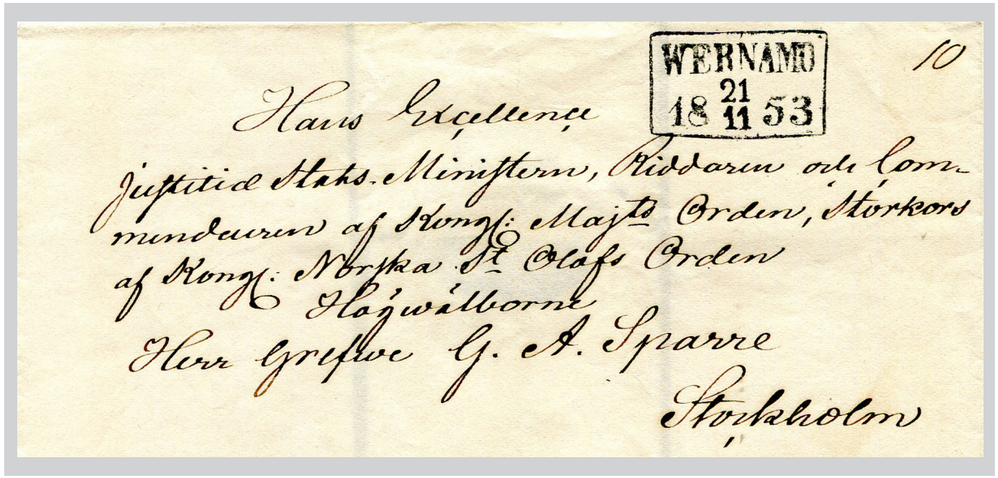

21.11.1853. Från Värnamo till Stockholm. Normalstämpel 7–4. Kartering: 10. Porto: 7 skilling banco (1.1.1831–30.6.1855).
G.A. Sparre skriver till sin son, greve Pehr Ambjörn Sparre som för övrigt fick uppdraget att trycka Sveriges första frimärken. Han drev ett litet boktryckeri i Stockholm i mitten av 1850-talet

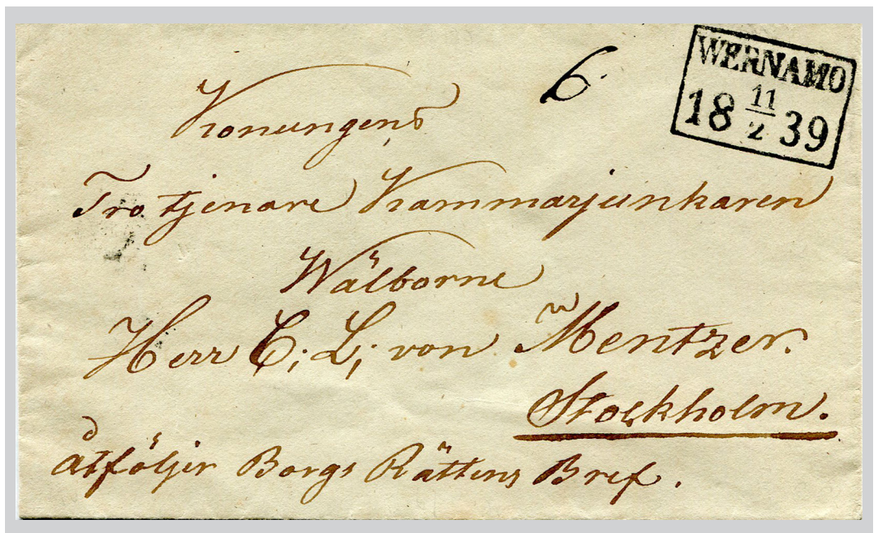

11.2.1839. Värnamo till Stockholm. Normalstämpel 7–1,
Porto: 7 skilling banco (1.1.1831–30.6.1855).
Det är på brevkartan det sjätte brevet till Stockholm denna dag, siffran 6 är angiven.

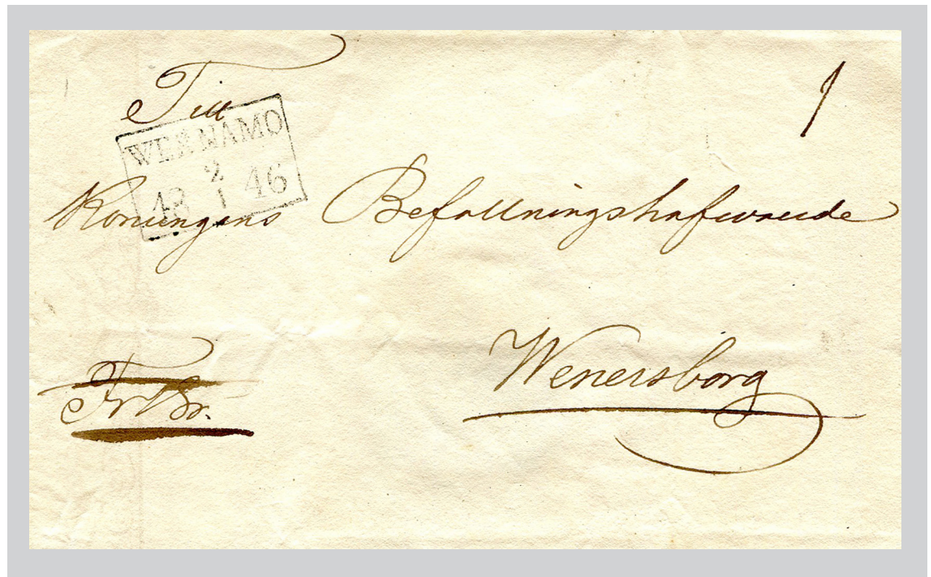

2.1.1846. Normalstämpel 7–2 från Värnamo till Vänersborg.
Porto: 6 skilling banco (Värnamo–Vänersborg 1.1.1831–30.6.1855).
Brevet skickades av Östbo Härad – dess sigill finns på baksidan. Brevet har först noterats som ett fribrev där ”FrBr” har överstrukits. Postmästaren har underkänt brevet som ett fribrev. Man kan förmoda att inlämnaren inte hade fribrevsboken med sig.

42. Wernamo 1765– (4, 6:1–2, 7:1–4, 10:1–6, 16:1, 16:2, 14:1)

28.11.1859. Värnamo till Jönköping. Normalstämpel 10–1. Porto: 24 öre (dubbelt).

17.5.1858. Värnamo till Hudiksvall. Normalstämpel 10–1
Porto: 4 skilling banco öre (enkelt).
Den 1 juli 1858. lämnade Sverige skilling banco för öre och detta är näst sista månaden med skilling banco.

Wernamo 20.6.1856 och fyrkantstämpeln användes en bit in på 1858.

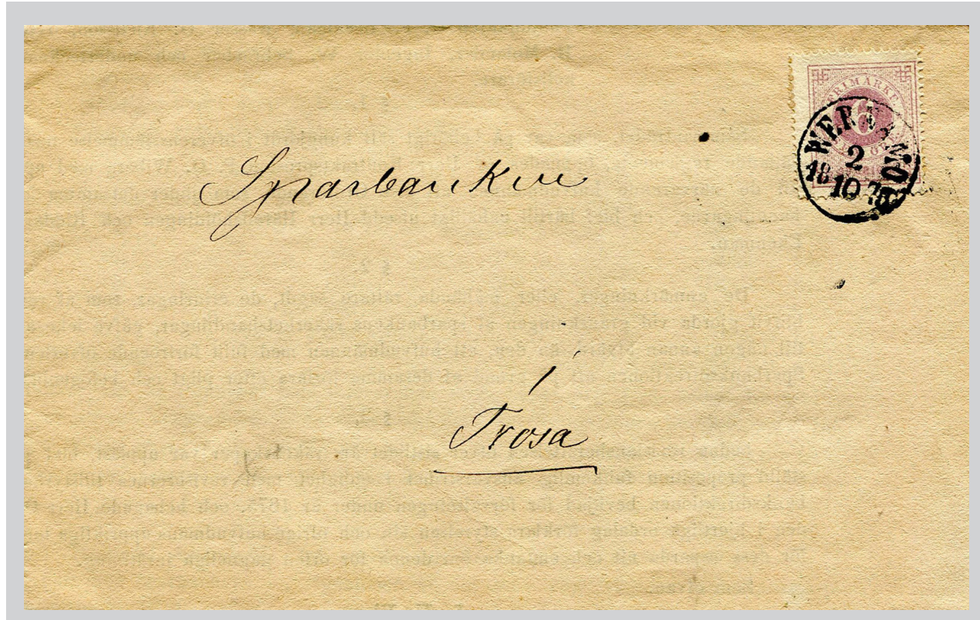

2.10.1876. Värnamo till Trosa. Normalstämpel 10–3.
Porto: 6 öre (trycksak).

10.7.1871. Värnamo till Preussen (via Lübeck). Normalstämpel 10–4. Porto: 27 öre.
Redan på 1600-talet förekom anteckningen ”Franco” på brev för att ange att befordringsavgiften var erlagd. Senare infördes frankostämplar för utlandstrafiken. Portot till Preussen 1871 var 27 öre, men något sådant frimärke fanns inte i Sverige. Därför blev det vanligtvis 2x12 öre+3 öre eller 24 öre+3 öre.
Värnamos mycket ovanliga stämpel ”FRANCO” har här anbringats.

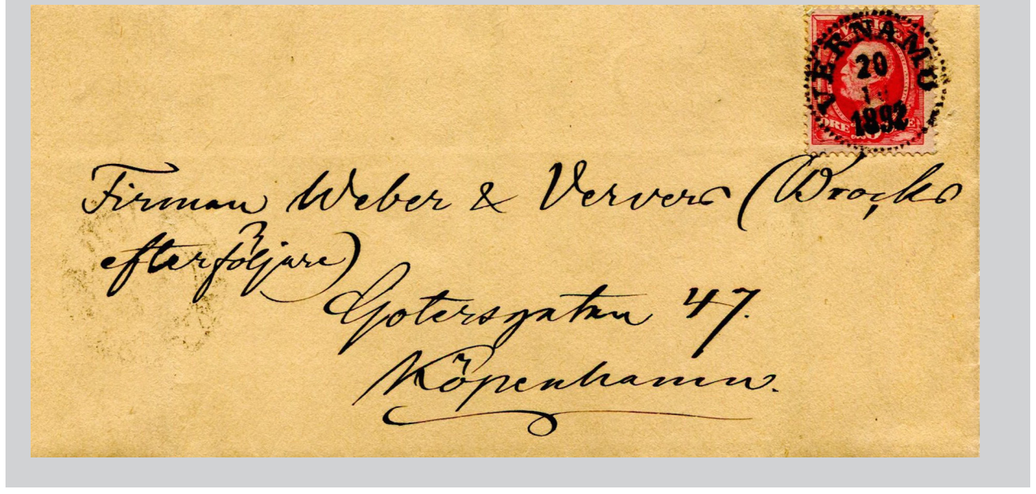

20.10.1892 Värnamo till Danmark. Normalstämpel 14:1.
Porto: 10 öre till Danmark från 1.4.1885 till 1.6.1918 då det höjdes till 12 öre.

A 3 Skåne wägen. Jönköping - Markaryd (Skånska landsvägen)

43. Tånnö 18740101–18790331 (10), 18820401–18860930 (10), 18870401–19611031 (10)
44. Dörarp 18740101–19141231 (16, 14)
33. Ljungby 18310101– (6, 7, 10, 16, 14)
45. Markaryd 18670201– (10,14)

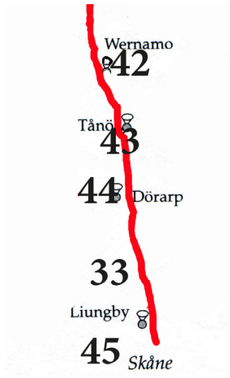

Dörarp 5.11.1877 på kopia av försändelse som återfinns i original under Byarum på sidn 25.

19.7.1877 Wernamo från Dörarp till Gnosjö via Jönköping. På andra sidan Jönköping 20.7.1877. Porto: 12 öre (enkelt).

22.8.1886. Tånnö från USA. Normalstämpel 10. Porto: 1 cent (på andra sidan). Portot skulle varit 5 cent (detta är ett brev i första viktsatsen. Portot för detta var 5 cent 1875–1953). På andra sidan – adressidan – finns stämpeln ”T” som angav att brevet skulle lösenbeläggas. Det står också skrivet ”29 öre” med blåkrita – en färg som användes för postala noteringar. Växelkursen vid denna tid var 1 cent = 5 centimes. Felande beloppet således 4x5= 20 centimes – just 1/20 är noterat på andra sidan. Sedan skulle detta beloppet dubblas och omräknas till svenska öre. I Sverige omräknades lösenbeloppet så här: 40 (2x20) x 0,72 (den kurs som användes) = 28,8 = 29 öre. Mottagaren Johan Peterson i Tånnö fick erlägga de 29 angivna örena. Tjänstemannen på tåget hade noterat att brevet var otillräckligt frankerat och han stämplade med järnvägsstämpeln, normalstämpel 40, PKXP No 2 B UTR 20.6.1886. Förminskad kopia av försändelsen framsida visas här intill.

**Wernamo 8.2.1880 . Tjänstebrevkort från Toftaholm vid Skånska Landsvägen upp till Värnamo och vidare till Bredaryd, sannolikt med tåg.
Det är en försändelse mellan militärer.
Porto: 6 öre (brevkort).**

**Wexiö 15.7.1854 till Hvittaryd vid Skånska Landsvägen som hade Värnamo som postkontor. Brevet har karteringsnummer 18, alltså brev nummer 18 i brevbunten med brev från Växjö till Värnamo denna dag.
Porto: 4 skilling (1.1.1831–30.6.1855).**

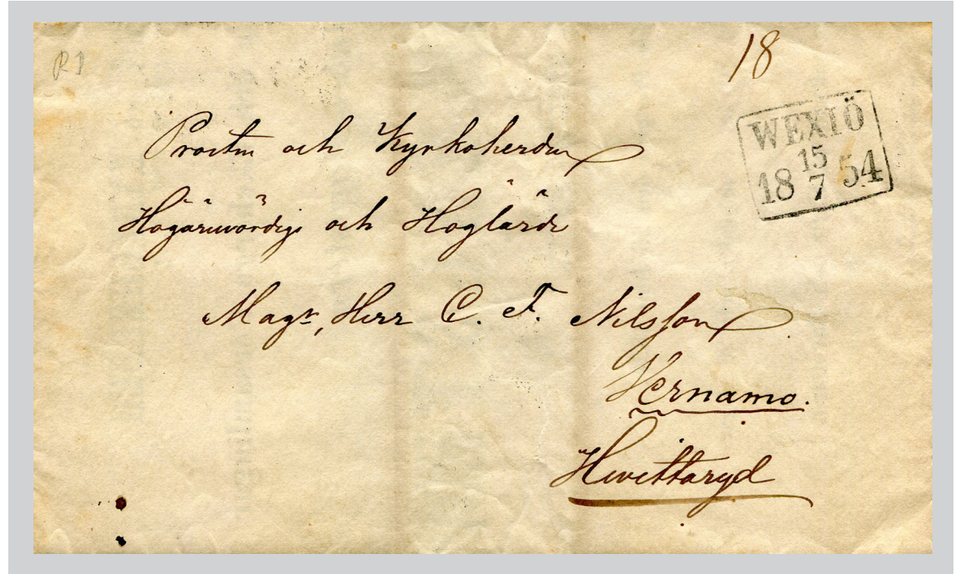

A 4 Wexiö wägen. Jönköping - Växjö

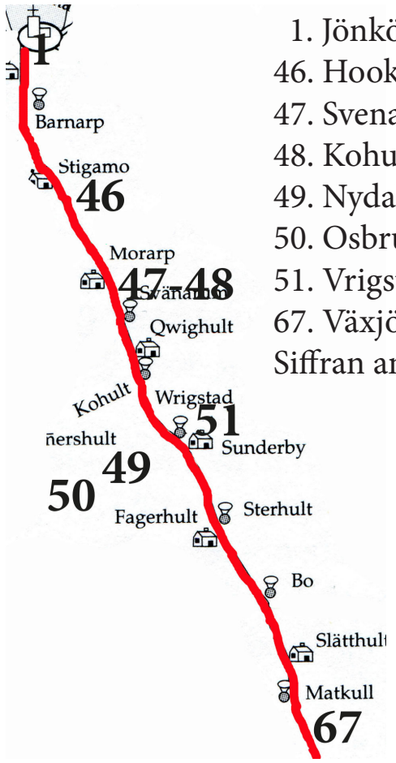

1. Jönköping
46. Hook (Hok)
47. Svenarum
48. Kohult (ej poststation)
49. Nydala
50. Osbruk
51. Vrigstad
67. Växjö
Siffran anger nr på kartan

Den cirka tolv mil långa vägen som tidigt var förbindelse Jönköping-Växjö emellan har faktiskt inte korsat väldigt många orter men en del som Hok, Svenarum, Vrigstad och Lammhult. Den har varit postväg sedan minst tidigt 1700-tal.

Svenarum 5.3.1874 – det tidigast kända avtrycket. Bevarade försändelser från Svenarum har inte dokumenterats. Blåkrita som syns användes vid postala anteckningar.

A 4 Wexiö wägen. Jönköping – Växjö

1. Jönköping	1636 (en rad olika stämplar)
46. Hook (Hok)	18821225–19990930
47. Svenarum	18740101–18790930 (16)

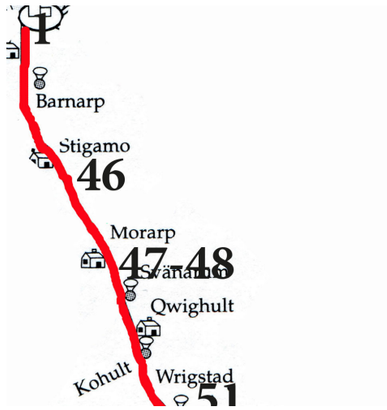

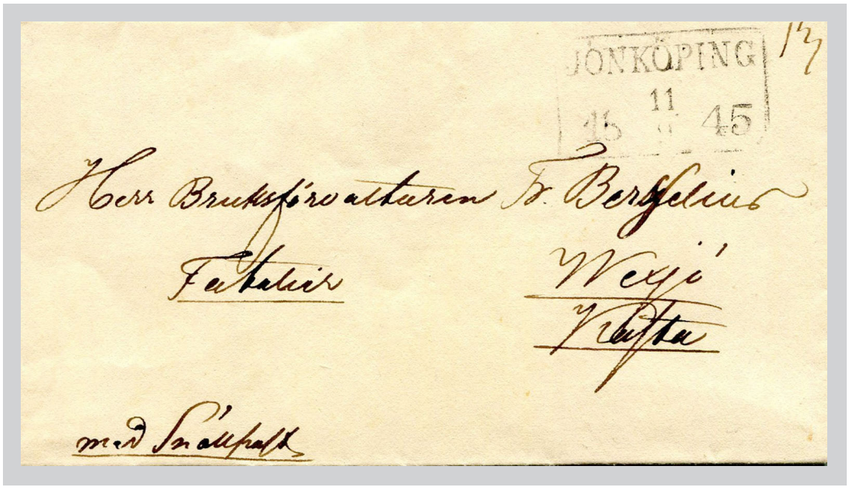

Jönköping 11.9.1845 till Kosta, Wexiö. Brevet har notering ”med snällpost”, den tidens express. Stämpel: Jönköping normalstämpel 7 typ (fyrkantstämpel). Porto: 5 skilling (1.1.1830–30.6.1855) Den första linjen för snällpost hade inrättats 1827 för brev till och från utlandet. Befordringstiden för snällposten fick inte överskrida en timme per mil. Snällposten fick inte ta lig skrivelse den 28.6.1836 noteras att inrikes brev nu fick följa med snällposten om breven inte vägde över 8 lod.

1) **Gnesta**—*Nyköping*—**Norrköping**: vintertiden dagligen med 3 hästar, sommartiden tre dagar i veckan med två hästar;

2) **Norrköping** — *Linköping* — *Skeninge* — *Ödeshög* — *Grenna*—**Jönköping**: vintern dagligen med 3 hästar, sommartiden tre gånger i veckan med 2 hästar;

3) **Jönköping**—*Wrigstad*—**Wexiö**, och

4) **Wexiö**—**Hessleholm**: hela året tre gånger i veckan med 3 hästar;

5) **Jönköping**—*Wernamo*—*Ljungby*—**Helsingborg**: hela året tre gånger i veckan med 2 hästar;

6) **Jönköping** — *Gislaved* — **Halmstad**: vintertiden fyra gånger i veckan med 3 hästar, samt sommartiden tre gånger med 2 hästar;

Den första diligenslinjen i Sverige startade på Stockholm-Ystad 1831 och resan tog sex dygn. Övernattning skedde i Nyköping, Linköping, Jönköping, Växjö och Kristianstad. Av kungörelsen –som av utrymmesskäl delvis är gömd – visas ett original från 1861 när en separat diligenslinje inrättades från Jönköping via Wrigstad till Wexiö.

Jönköping 4.4.1854 från Hook till Stockholm. Stämpel: Normalstämpel 10 typ 1 (1853–1856). Kartering: 34. Det är alltså dagens 34:e brev i brevbunten från Jönköping till Stockholm. Brevet är daterat Hook 3.4.1854. Porto: 6 skilling.

Hook 1883

Jönköping till Wexiö. Normalstämpel 4 (rakstämpel 1819–1830). Karteringen är svårtydd. Porto: Den stora siffran 2 avser dubbla portosatsen. Enkelt porto orterna emellan var 3 skilling.

49. Nydala 18740101–18790930 (16), 19200401–19600331 (Nydalakloster)
50. Osbruk 19300601–19680511

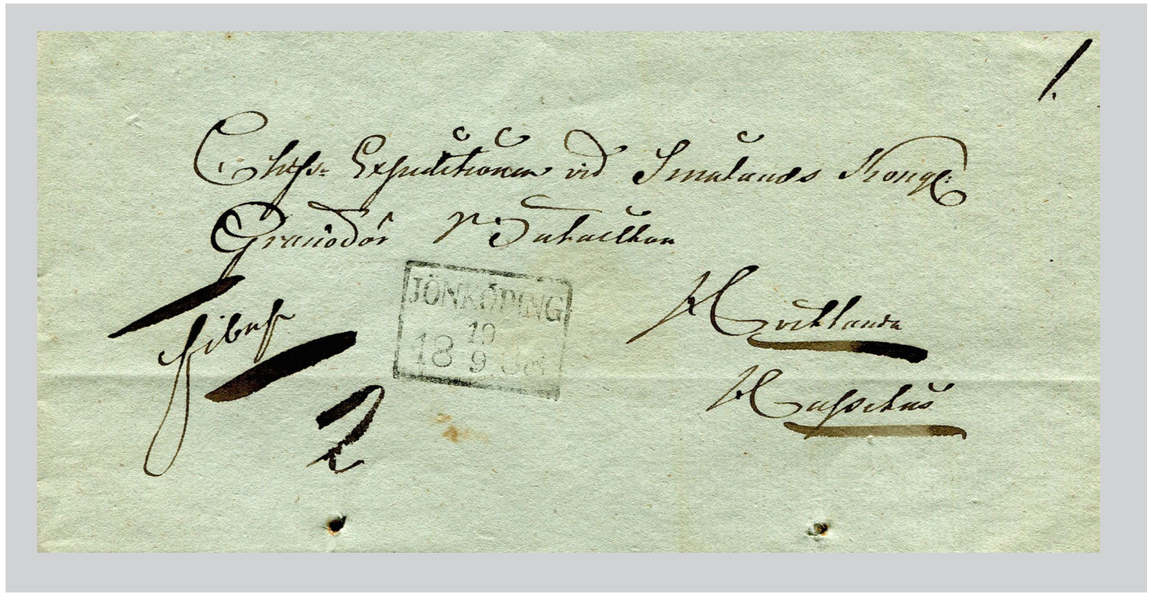

Jönköping 19.9.1838 från Nydala till Hasselås Vetlanda. Fyrkantstämpel typ 3 (använd 1837–1841. Kartering: 1. Det var alltså den dagens översta brev i brevbunten till Vetlanda. Det finns en notering att det är ett fribrev.
Porto: Siffran 2 anger portosatsen, alltså den dubbla. Därmed 8 skilling.
Löjtnant Lilliecreutz, som befann sig i Nydala skrev den 17.9.1838 till grenadjärbataljonen.

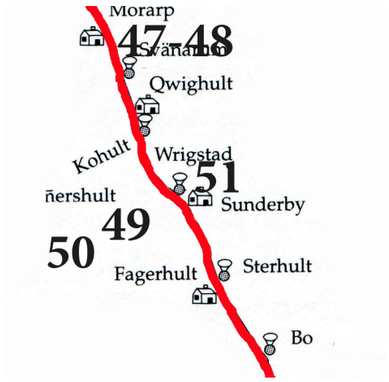

Nydala 1878

Nydala 1881
Nydala hade förlorat sin poststation under 1879 men tydligen makulerades så fast för hand med bläck.

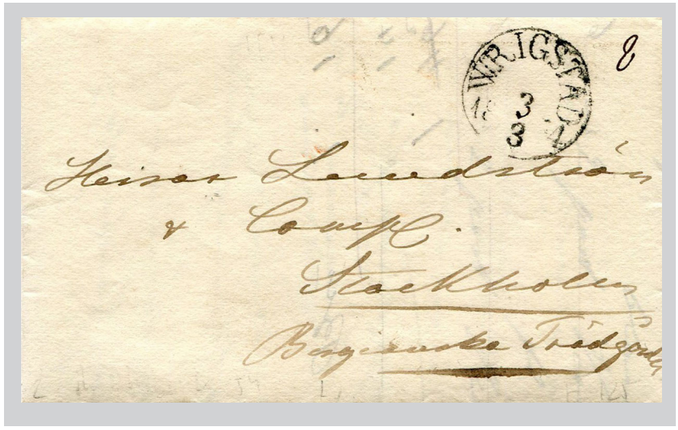

Wrigstad 3.3.1854 till Stockholm. Adresserat Ohs. Brevkartering som här är noterad med siffran 8 innebar att brevet noterades på en så kallad brevkarta. Alla brev som avgick från ett postkontor till ett annat skulle skrivas i nummerordning på brevkartan. Nästa postföringsdag började man på nummer 1 igen. Brevkartan medföljde breven till ett postkontor och där anslogs kartan för ankommande brev. Detta för att allmänheten skulle kunna se om man hade ett brev att avhämta.
Porto: 7 skilling.

Wrigstad 17.3.1880. Tjänstebrev från Nydala daterat 14.3.1880.

Wrigstad 11.9.1858 till Stockholm daterat Ohs 2.9.1858 och besvarat av mottagaren den 1.10.1858. Den 1 juli 1858 hade frimärken i öre införts som ersättning för tidigare skilling banco. Porto: 12 öre för brev.

51. Vrigstad 18481001– (7, 10, 14)
52. Växjö 1643 (många olika stämplar)

14.12.1857. Från Lindefors i Hook till Kärr sydost om Växjö. Vrigstad normalstämpel 10
Porto: 4 skilling banco (1 viktklassen).
A. Rydberg daterade brevet samma dag som det stämplades i Vrigstad. Brevet har två stämplar och det kan förklaras med en när det lämnades in och en när det skickades till Växjö.

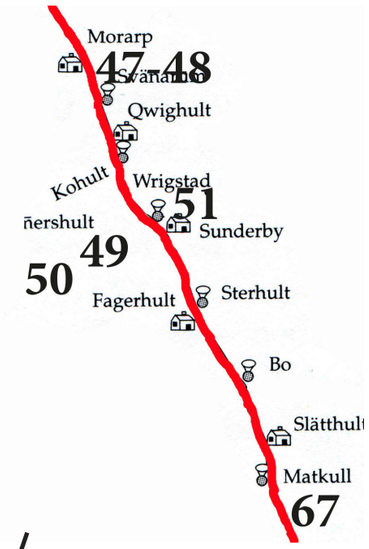

Wexiö 3.6.1844. Fribrev till Jönköping.
Kartering: 4.
Porto: 5 skilling.
Johan Tellander (1804–1881) var lantmätare och det handlar troligen om ett brev statliga förvaltningar emellan. Den slutsatsen kan man dra av det något otydliga sigillet på baksidan av brevet.

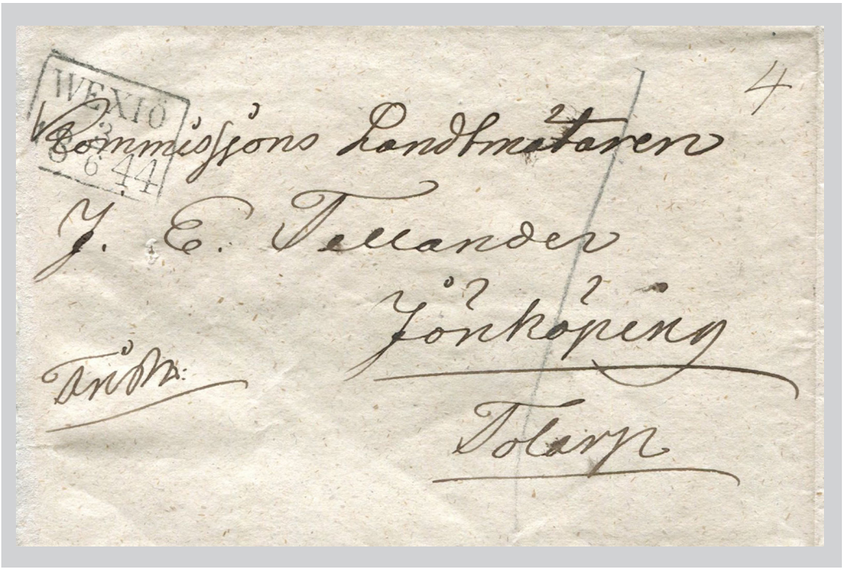

Wrigstad 14.12.1874 till Willstad.
Även stämpel Säfsjö 15.12.1874. Det första året med poststation i Willstad var 1874. Brevskrivaren kände nog inte till att ”Willstad” sorterade under postkontoret i Gislaved eftersom denne inte hade angivit det. Det gjorde tydligen däremot någon annan.
Porto: En rekommenderad försändelse – åttakantig värdestämpel har anbringats – dubbelt porto (upp till 25 ort = 102 gram) 24 öre och tillägget för rek 18 öre = 42 öre. Siffran 2 är angivelsen för dubbelt porto.

Wrigstad 12.10.1855 till Skillingaryd (Jönköping). Porto: Trots att frimärken införts den 1.7.1855 finns det inget sådant på försändelsen och ingen notering om portofrihet.
Det är ett privatbrev till Tellander som 1861 kom att bli Skillingaryds förste postmästare.

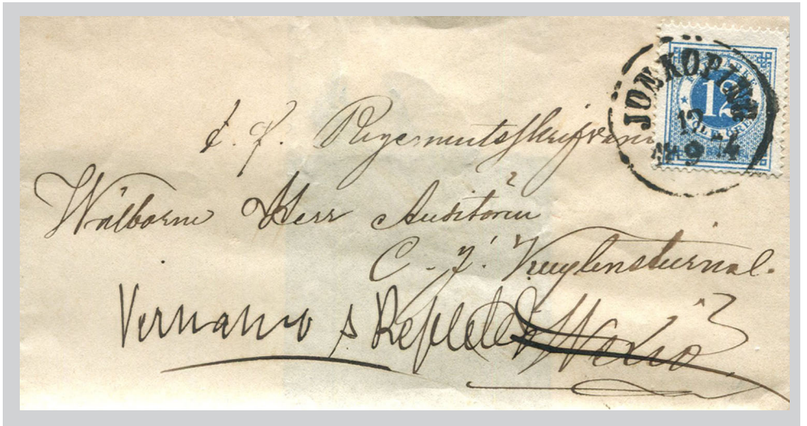

Jönköping 12.9.1874 till Wexiö och därifrån eftersänt till Refteled som löd under postkontoret i Värnamo.
Porto: 12 öre (enkelt)
På baksidan en avgångsstämpel Wexiö 13.9.1874.

B 1 Nissastigen - Värnamo - Växjö/Ljungby

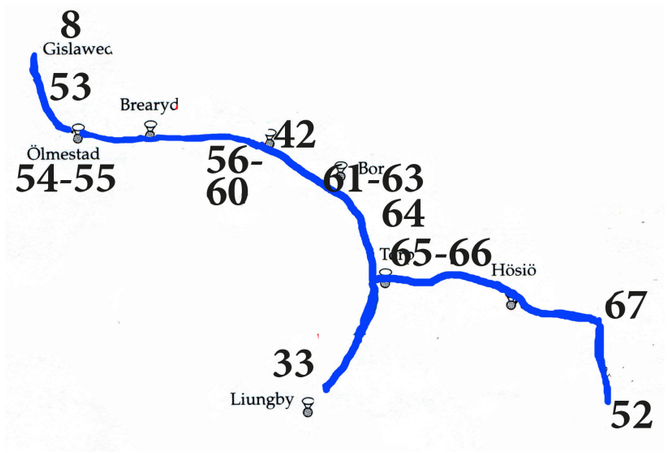

8. Gislaved
53. Anderstorp
54. Reftele
55. Ölmestads Station
42. Bredaryd
56. Forsheda
57. Dannäs
58. Hånger
59. Kärda
60. Torskinge
42. Värnamo
61. Woxtorp
61. Woxtorpsby
62. Östbo Bohr
63. Bor
64. Gällaryd
65. Rydaholm
66. Nederled
67. Moheda
52. Växjö
33. Ljungby

8. Gislaved 18520101– (7:1, 10:1–5, 16, 14)
53. Anderstorp 18740101–18790930, 18810101– (16)

Anderstorp 22.9.1874 (även Gislaved 24.9.1874). Från Karlskrona till Gislaved (Hult). Normalstämpel 16.
Porto: 30 öre (12 öre enkelt + 18 öre för rekommendation).
På framsidan finns stämpeln Carlskrona 16.9.1874 och en stämpel WÄRDE för att det var rekommenderat. Brevet hade svårt att nå sin rätta mottagare.
Adressidan av försändelse ses i förminskat skick intill.

De mest betydelsefulla postvägarna såväl förr som i dag har genom området främst gått i riktning norr-syd. Det finns dock undantag och den mest betydelsefulla är från Nissastigen till Värnamo och vidare till Växjö/Ljungby. Denna kan sägas ha gått i riktning öst-väst. Vi följer den till Växjö men inte vidare till Ljungby som kan sägas ha varit en separat postlinje utanför Jönköpings län.

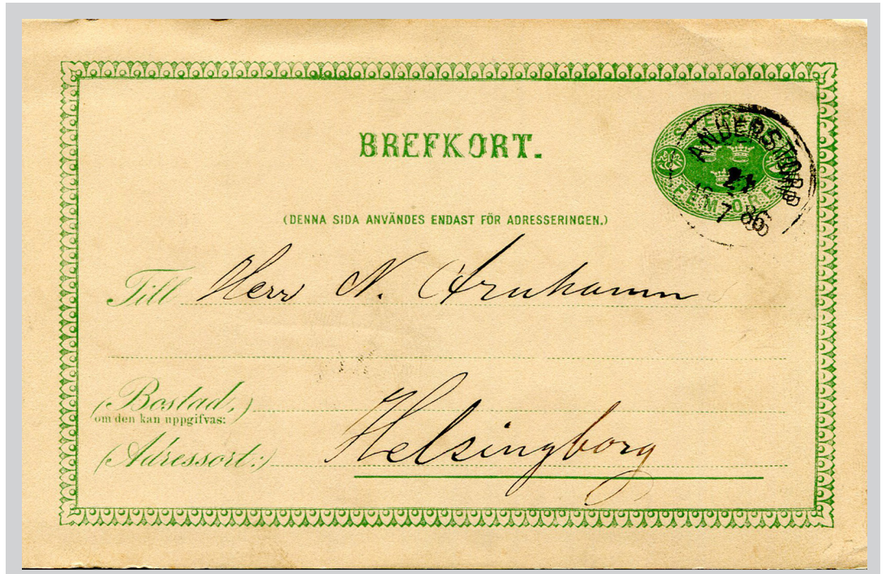

Anderstorp 21.7.1886 till Helsingborg. Porto: 5 öre (brevkort).

Halmstad 28.11.167 till Hult i Gislaved. Porto: 36 öre som var tredubbelt porto.

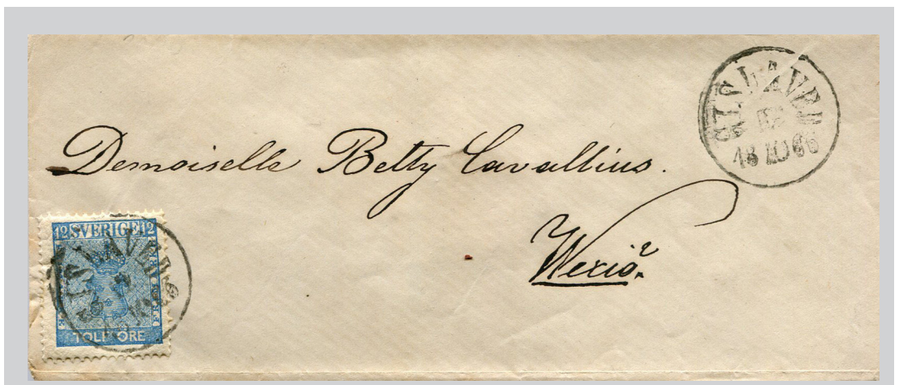

Gislawed 12.10.1866 till Wexiö. Porto: 12 öre (enkelt)

54. Reftele 18740101–18770914 (10, 14) senare Ölmestads Station, 18850515–

55. Ölmestads Station 18770915–18850514 (16) före och senare Reftele

Refteled 1888

Ölmestads Station 1882

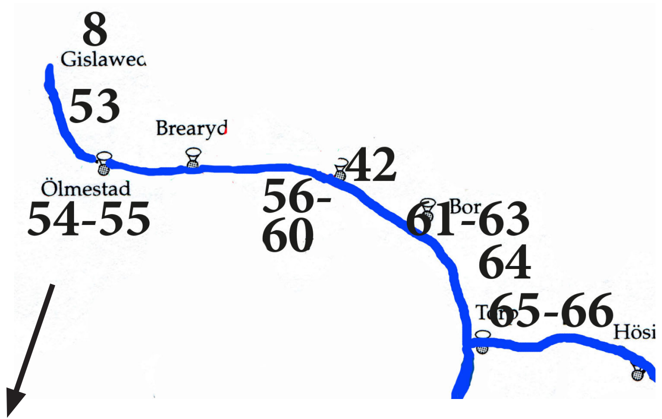

Jönköping 8.8.1858 till Lilla Segerstad, Värnamo. Kartering: 6. Försändelse: Fribrev som gått till Värnamo med stämpel Wernamo 12.8.1858 men vidare till Gislaved då Lilla Segerstad lydde under postkontoret där. Stämpel: Gislawed 13.8.1858. Porto: 12 öre (enkelt). Noteringen på baksidan är sannolikt gjord i Gislaved. Brevet sändes redan klockan fem på morgonen. Innehållet består av en kungörelse.

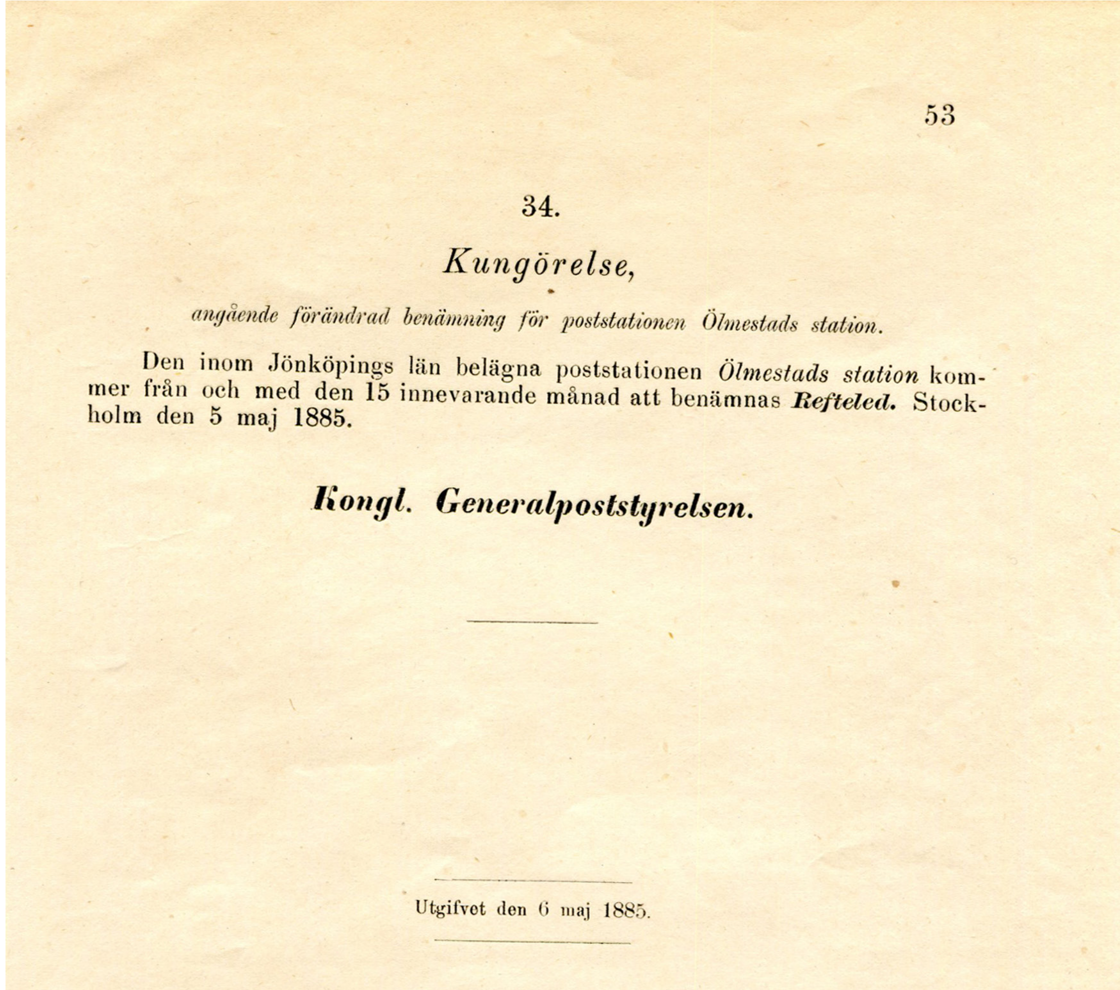

53

34.

Kungörelse,

angående förändrad benämning för poststationen Ölmestads station.

Den inom Jönköpings län belägna poststationen *Ölmestads station* kommer från och med den 15 innevarande månad att benämnas ***Refteled.*** Stockholm den 5 maj 1885.

Kongl. Generalpoststyrelsen.

Utgifvet den 6 maj 1885.

På grund av att försändelser förväxlades Ölmstad och Ölmestads Station emellan namnändrades den senare till Reftele. Postvägen blev dock densamma som tidigare.

Ölmestads Station 15.12.1879 till Skillingaryd. På andra sidan stämpel Jönköping 17.12.1879 och därav kan man dra slutsatsen att brevet gått vägen Ölmestad-Gislaved-Jönköping-Skillingaryd. Porto: 12 öre (enkelt). Försändelseslag: Tjänstebrev som i liggaren för tjänstebrev från myndigheten fått nummer 1578.

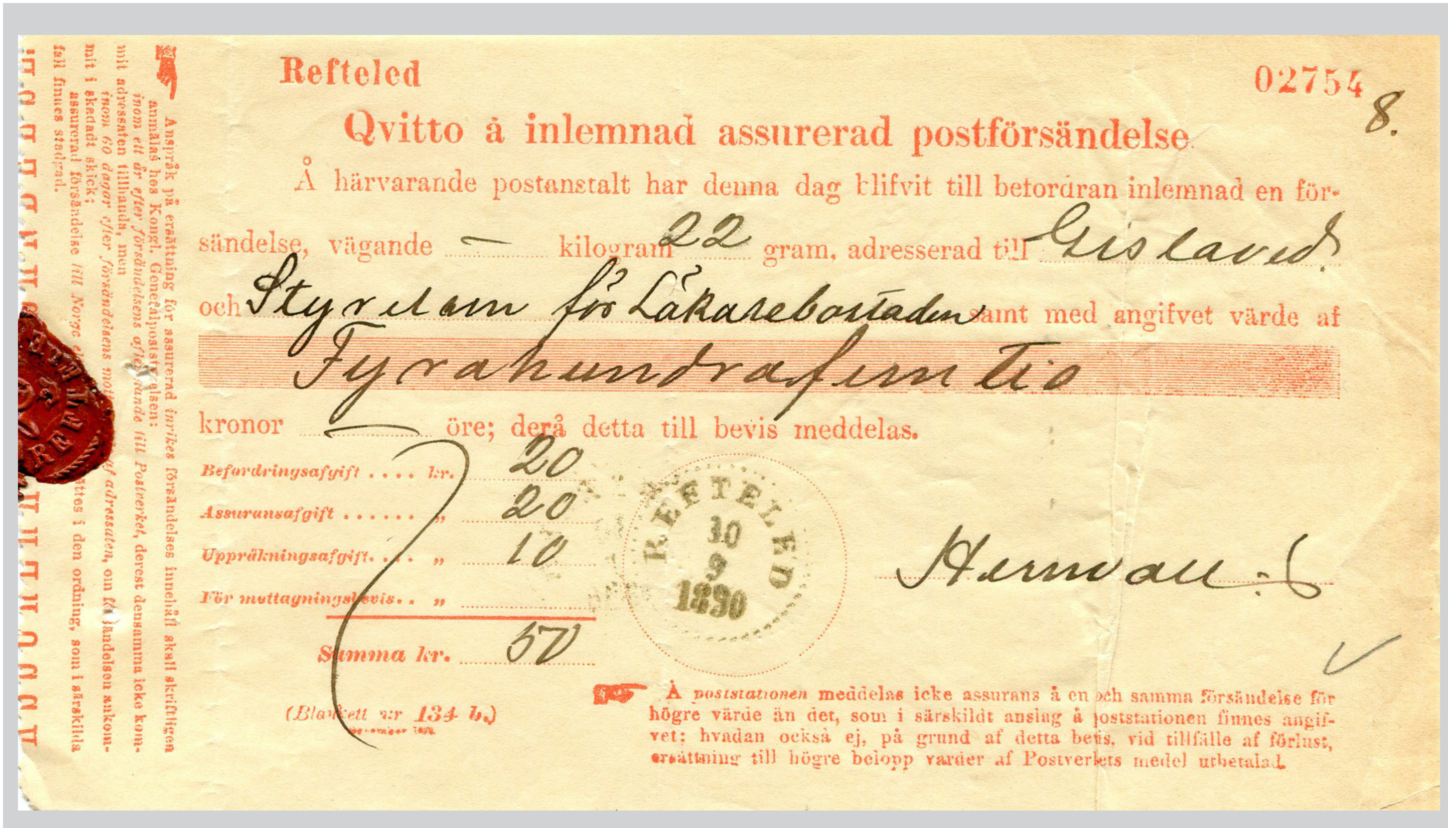

Refteled 02754

Qvitto å inlemnad assurerad postförsändelse

Å härvarande postanstalt har denna dag blifvit till befordran inlemnad en försändelse, vägande — kilogram 22 gram, adresserad till Gislaved och Styrelsen för Läkarebostaden samt med angifvet värde af Fyrahundrafemtio kronor — öre; derå detta till bevis meddelas.

Befordringsafgift ..... kr. 20

Assuransafgift .... » 20

Uppräkningsafgift ...... » 10

För mottagningsbevis .. »

Summa kr. 50

Hernwall

(Blankett n:r 134 b.)

Å poststationen meddelas icke assurans å en och samma försändelse för högre värde än det, som i särskildt ansäg å poststationen finnes angifvet; hvadan ocksä ej, på grund af detta bevis, vid tillfälle af förlust, ersättning till högre belopp varder af Postverkets medel utbetaladt.

Refteled 10.9.1890. Kvitto på inlämnad assurerad försändelse till Gislaved.
Sigillet är för Posten i Reftele. Postfunktionären var Gustaf Leopold Hernwall som även var stationsinspektöre 15.5.1885–20.5.1895. Porto: Var helt riktigt angiven till 50 öre.

42. Bredaryd 18740101– (10, 14)
56. Forsheda 18740101– (10, 14)

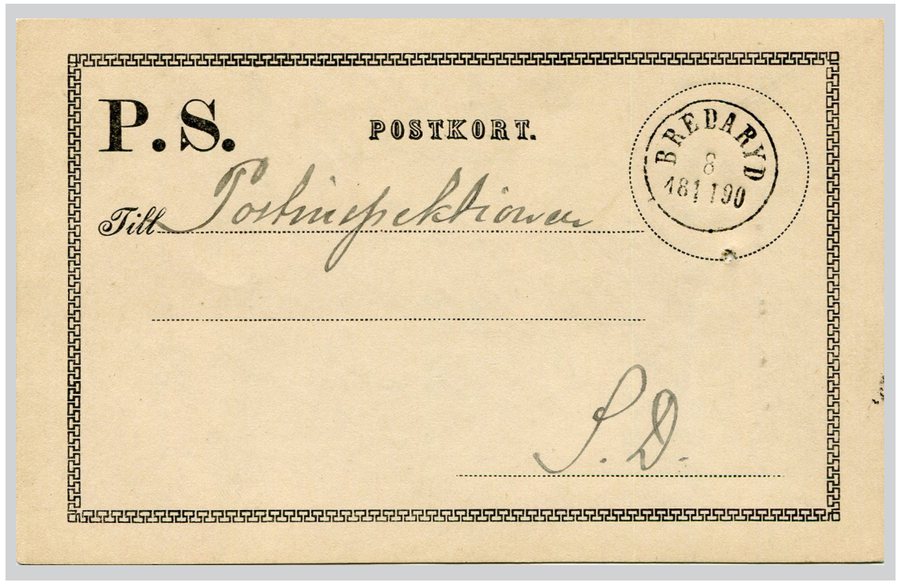

Bredaryd 8.11.1890 på ett postsakskort och därmed portofritt inom postverket. SD står för Södra Direktion. På andra sidan begärs en uppsättning blanketter av Emil Svensson (stationsinspektör1887–1891).

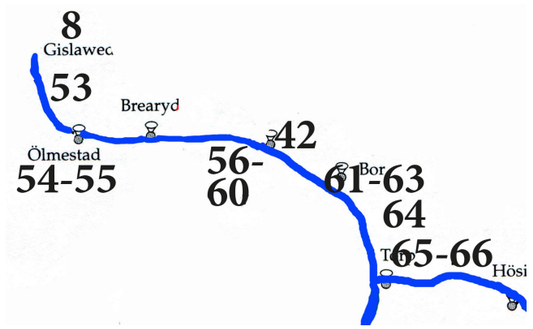

Forsheda 31.7.1874 till Wilstad. Porto: 12 öre (enkelt). Tjänstebrevet är från kronofogdekontoret i Forsheda och noterats som nummer 676 i fribrevsförteckningen för den aktuella myndigheten.

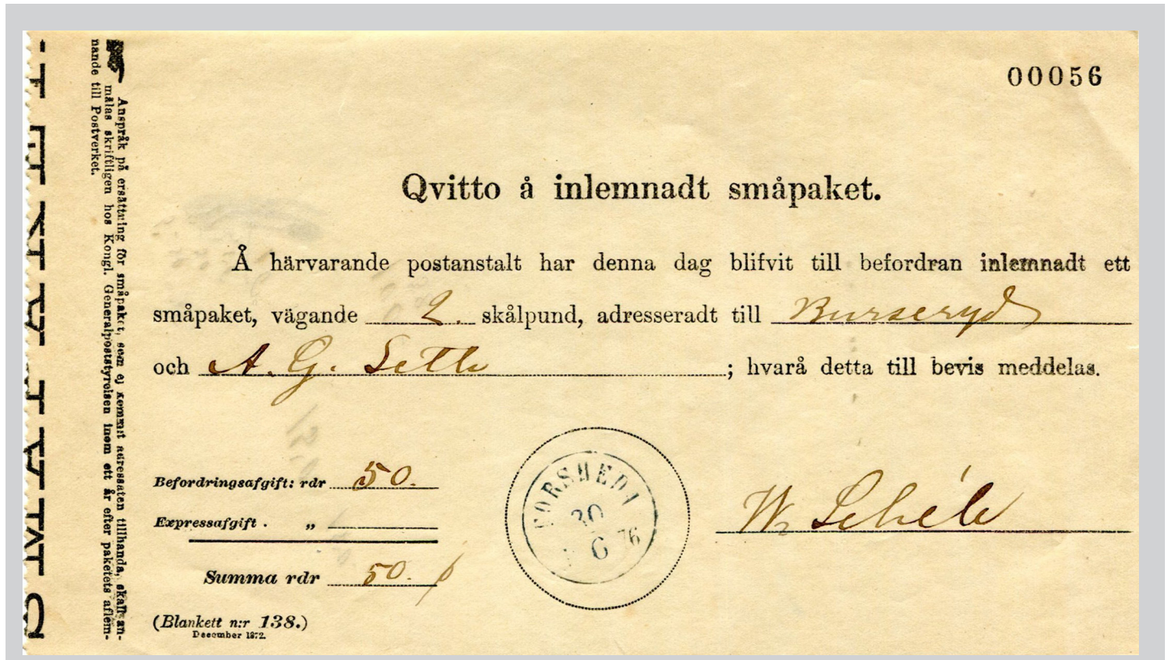

Forsheda 30.6.1876 på ett kvitto för ett inlämnat småpaket. 1874–1877 användes blå stämpelfärg. Porto: 50 öre som var rätt avgift. Bataljonsadjutanten Schéle har undertecknat. Han var föreståndare för poststationen 1874–1877.

Forsheda 22/12 1881 till USA. Anna Johansson skrev till sin son i Chicago. Frimärken om 20 öre hoppade hon över, vilket var helt ok till USA. Det var ett vanligt sätt att kommunicera med emigranter då man tyckte att de hade råd att betala vid framkomsten. På andra sidan finns stämpeln ”Chicago Ill. Unpaid jan 11”. På framsidan stämpeln T – den internationella beteckningen för lösen. 10 cent i lösenfrimärke har av mottagande postkontor anbringats brevet och den summan fick mottagaren lösa brevet för.

57. Dannäs 18740101–19680831 (16, 14)
58. Hånger 18740101–19650731 (16:1–2)

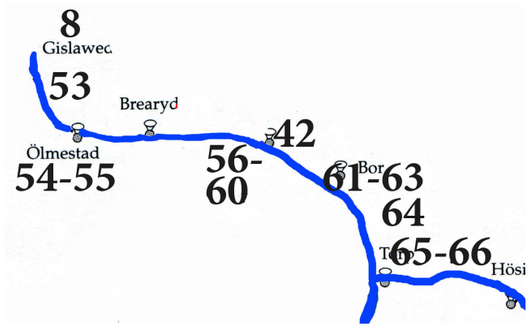

Värnamo 3.6.1861 till Göteborg. Porto: 12 öre (enkelt).
Brevet är skickat från Erickstad som ligger mellan Hånger-Vittaryd. Mottagaren fick enligt en notering brevet den 5.6.1861.

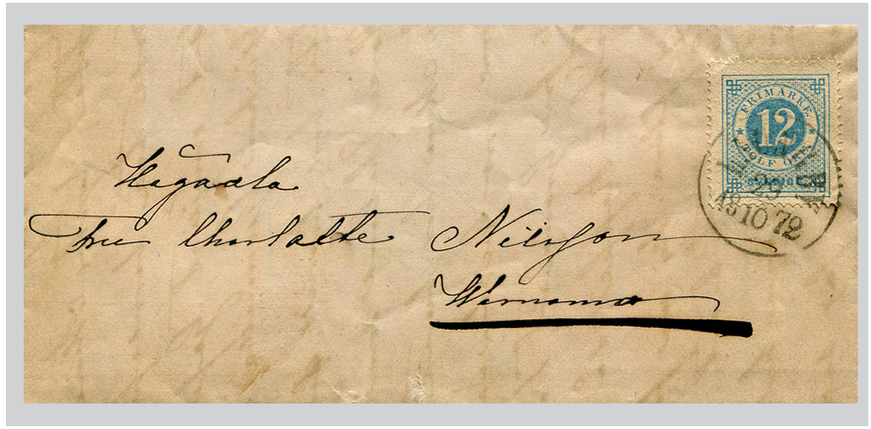

Ljungby 29.10.1872 till Wernamo. Porto: 12 öre (enkelt).
Brevet är daterat Hånger den 26.10.1872 och har gått ned till Ljungby och sedan upp till Värnamo.

Forsheda—Dannäs.
(Från den 4 oktober 1879.)

T. L.	—	11,0	1,5	*Forsheda* poststation	T. L.	8,0	—
				Torskinge			
				Liljenäs			
				Storekull			
T. L.	3,0	—		*Dannäs* poststation	T. L.	—	4,0

Postföringen å linien ombesörjes af landtbrefbärare.

Tidtabell 4.10.1878 Forsheda-Dannäs. Lantbrevbärningen kom att få stor betydelse.

310.
Vernamo—Hånger.
(Gångpost.)
(Från den 24 oktober 1882.)

T. L.	—	12,0	1,6	*Vernamo* postkontor	T. L.	10,0	—
T. L.	4,0	—		*Hångers* poststation (Engahult)	T. L.	—	6,0

Tidtabell Värnamo-Hånger 24.10.1882. Man notera att gångposten gick två dagar i veckan

Dannäs 14.10.1875 till Nässjö via Värnamo (Wernamo 15.10.1875). Tjänstebrev.
Porto: 12 öre (enkelt). Avsändaren har numrerat brevet ned till vänster och sedan fört upp det i förteckningen över tjänstebrev.

Dannäs 5.4.1874
I väntan på en stämpel till poststationen fick man nöja sig med att skriva ort och datum med bläckpennan

Dannäs 1875

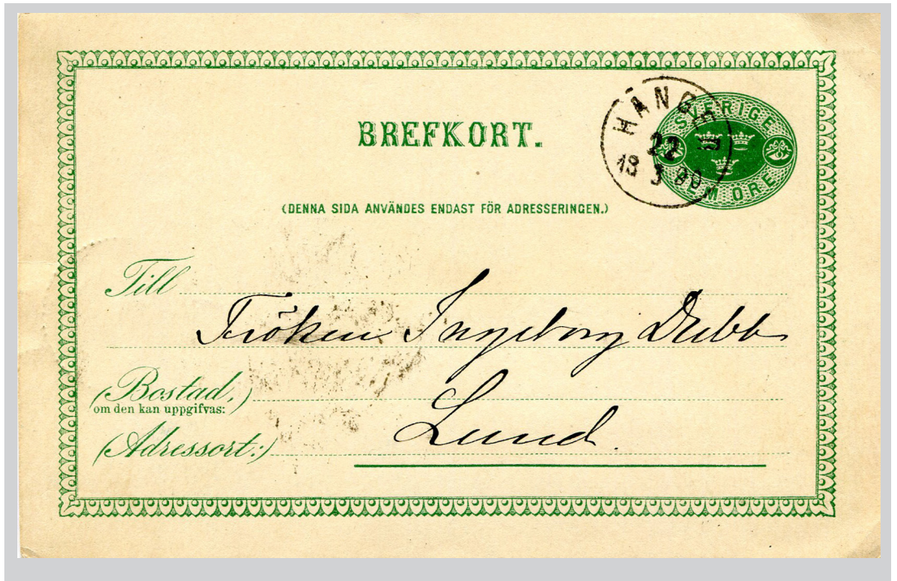

Hånger 22.3.1890 till Lund. Porto 5 öre (brevkort).
På andra sidan finns en ankomststämpel Lund 23.2.1890.

59. Kärda 18740101–18771015 (10), 18840901–19650531 (10, 14)

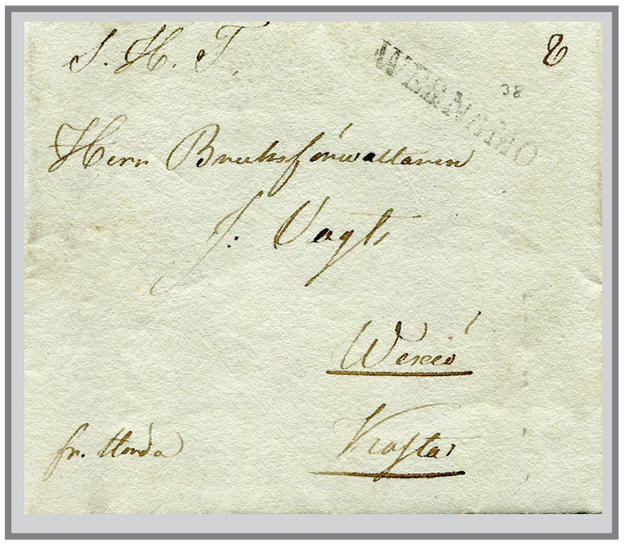

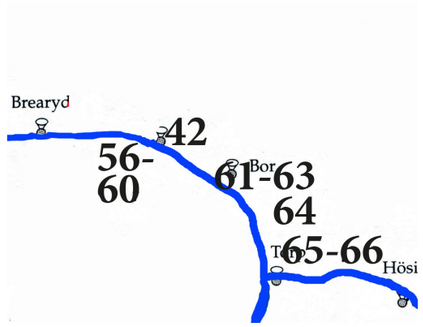

Wernamo 18.3.1825 till Kosta, Wexiö. Normalstämpel 4 (rakstämpel som var i bruk 1819–1830). Kartering upp till höger som skedde i löpande nummer och fördes upp på brevkartan som följde med från Värnamo till Växjö. Porto: 3 skilling.

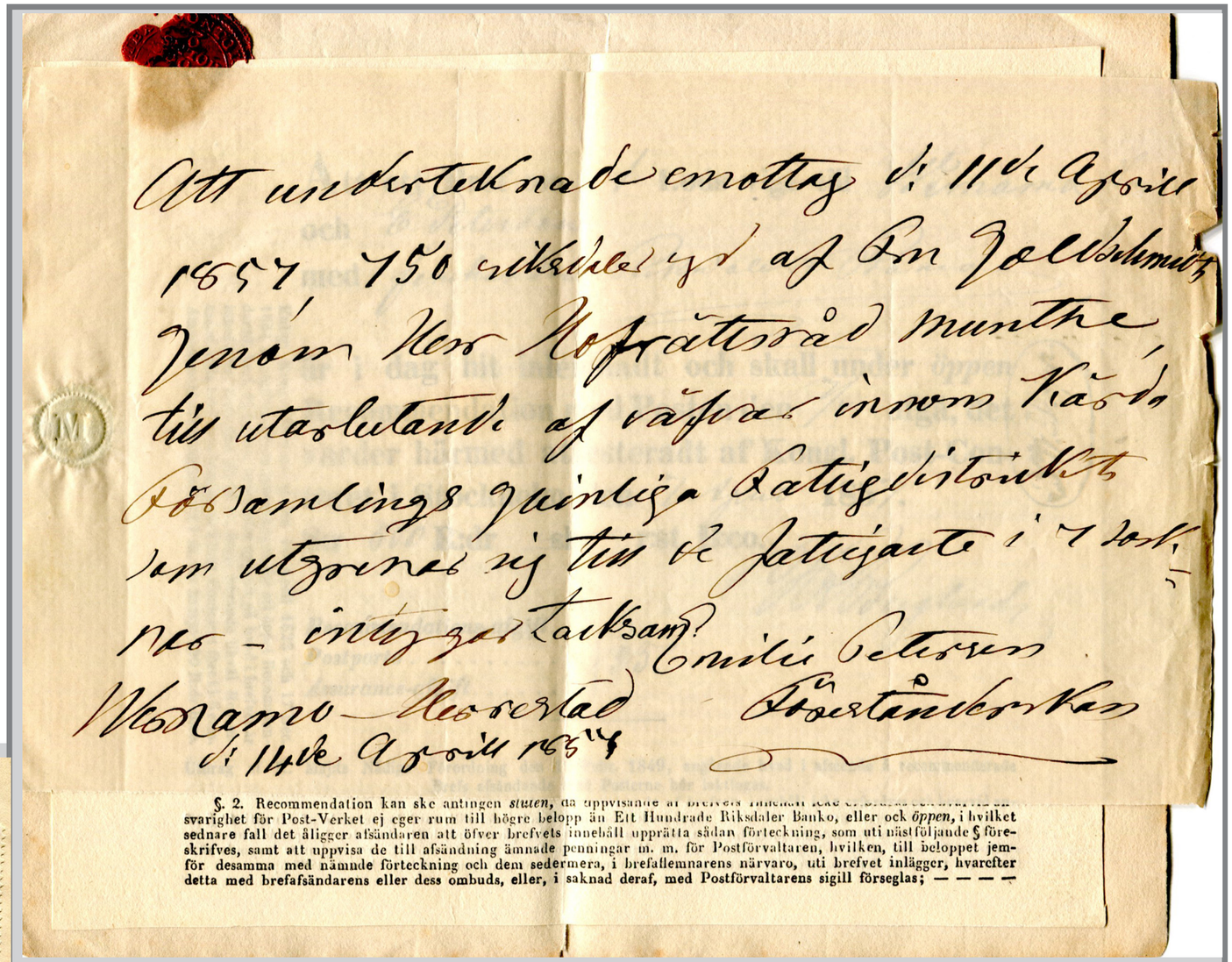

Att undertecknade emottag d. 11de April 1857, 750 riksdaler rgt af Hr Fallbohmitz genom Herr Hofrättsråd Munthe, till utarbetande af väfnad inom Kärda Församlings gränsliga Katekesförsökt som utgöres nej till de katekisante i Kärda — intygas tacksamt.

Emilie Petersen
Mormor på Herrestad

Wernamo Herrestad d. 14de April 1857

§. 2. Recommendation kan ske antingen *sluten*, då uppvisande af brefvets innehåll icke erfordras och hvarvid ansvarighet för Post-Verket ej eger rum till högre belopp än Ett Hundrade Riksdaler Banko, eller ock *öppen*, i hvilket sednare fall det åligger afsändaren att öfver brefvets innehåll upprätta sådan förteckning, som uti nästföljande § föreskrifves, samt att uppvisa de till afsändning ämnade penningar m. m. för Postförvaltaren, hvilken, till beloppet jemför desamma med nämnde förteckning och dem sedermera, i breffallemnarens närvaro, uti brefvet inlägger, hvarefter detta med brefafsändarens eller dess ombuds, eller, i saknad deraf, med Postförvaltarens sigill förseglas; — — — —

Stockholm 7.4.1857 – datering på brev och kvitto på rekommendation som syns av de två kopiorna nedan. Dessa är i original sammansatta. Emilie Petersen som skrivit under på förstasidan var den så kända ”Mormor på Herrestad”. Herrestad ligger utanför Kärda.

KUPONG.

(Kan af adressaten frånskiljas och behållas.)

Denna del af blanketten må af afsändaren efter godtfinnande ifyllas. [Afsändarens namn m. m.:]

J. A. Berg
Kärda

Åberopas:
mitt bref den
edert bref den
eder räkning den

(*Blankett n:r* **11.**)
Maj 1875.

Svenska Postverket.

KÄRDA 26 1 88

Postanvisning

å ett belopp af 2 kronor 50 öre;
(kronetalet utfördt med bokstäfver:) Två kronor 50 öre.

Inbetalningspostanstaltens stämpel.

Till Handlanden
Herr S. Johansson
Halmstad

Bestämmelseorten: Halmstad

Närmare uppgift å adressatens bostad: 61 norr

Annoterad under n:r 5002 vid postanstalten i Wernamo
den 26 Januari 1888. Johan Lindas

Afgiften för postanvisning å belopp intill och med 50 kr. och för belopp öfver 50 till och med 100 kr.

Kärda 26.1.1888 till Halmstad. Kärda löd under postkontoret i Värnamo varför postanvisningen behandlades där – stämpel Wernamo samma dag och dagen därpå. På baksidan stämpel Halmstad 27.1.1888 där pengarna utlöstes. Porto: 25 öre för postanvisning upp till 50 kronor.

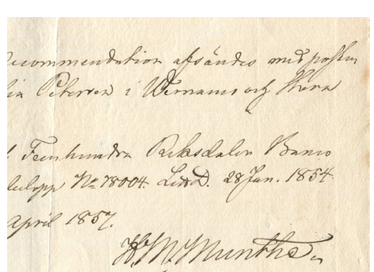

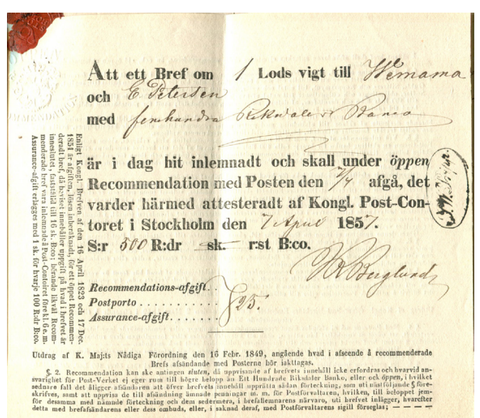

Att ett Bref om 1 Lods vigt till Wernamo och E. Petersen med femhundra Riksdaler Banco

är i dag hit inlemnadt och skall under öppen Recommendation med Posten den 7/4 afgå, det varder härmed attesteradt af Kongl. Post-Contoret i Stockholm den 7 April 1857.

S:r 500 R:dr sk. rst B:co.

Recommendations-afgift .....
Postporto ..... 25.
Assurance-afgift .....

Utdrag af K. Majts Nådiga Förordning den 16 Febr. 1849, angående hvad i afseende å recommenderade Brefs afsändande med Posterna bör iakttagas.

§. 2. Recommendation kan ske antingen *sluten*, då uppvisande af brefvets innehåll icke erfordras och hvarvid ansvarighet för Post-Verket ej eger rum till högre belopp än Ett Hundrade Riksdaler Banko, eller ock *öppen*, i hvilket sednare fall det åligger afsändaren att öfver brefvets innehåll upprätta sådan förteckning, som uti nästföljande § föreskrifves, samt att uppvisa de till afsändning ämnade penningar m. m. för Postförvaltaren, hvilken, till beloppet jemför desamma med nämnde förteckning och dem sedermera, i brefallemnarens närvaro, uti brefvet inlägger, hvarefter detta med brefafsändarens eller dess ombuds, eller, i saknad deraf, med Postförvaltarens sigill förseglas; — — — —

60. Torskinge 18740101–18790930 16, 16 lila), 19000101–19680131

42. Wernamo 1765– (4, 6:1–2, 7:1–4, 10:1–6, 16:1, 16:2, 14:1)

KONGL. GENERALPOSTSTYRELSENS

1899. CIRKULÄR. Nr LVII.

(XL. Tilldelas jemväl poststationerna.)

75.

Kungörelse,

angående dels indragning af postkontoret i Onsala, dels öppnande af poststationer, m. m.

Med innevarande års utgång indrages *postkontoret* i ***Onsala*** inom Hallands län, hvarefter postutvexlingen å platsen kommer att ombesörjas genom poststation, benämnd *Onsala*.

Den 1 januari nästinstundande år öppnas poststation
i ***Aspö*** inom Södermanlands län,
i ***Bjerka-Säby*** inom Östergötlands län,
i ***Torskinge*** inom Jönköpings län,
vid den å jernvägslinien Kalmar—Berga belägna trafikstationen ***Verlebo*** inom Kalmar län,
i ***Forsåkroken*** inom Elfsborgs län,
i ***Brismened*** och i ***Gärdagården*** inom Skaraborgs län,
i ***Räfvåla*** inom Kopparbergs län,
i ***Ormsjö*** inom Vesterbottens län samt
i ***Ersnäs*** inom Norrbottens län.

Från och med samma dag, den 1 januari 1900, skola poststationerna *Vendelsby* och *Vendels station* inom Upsala län namnförändras, den förra till ***Vendel*** och den senare till ***Knypplan***. Stockholm, af Kongl. Generalpoststyrelsen, den 22 december 1899.

F. H. SCHLYTERN.

Kungörelse. Torskinge förlorade sin poststation men fick den åter drygt 20 år senare.

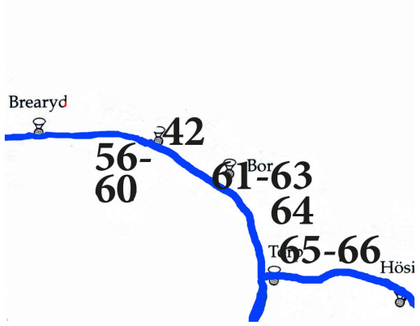

Thorskinge 1875
Lila stämpelfärg de första åren

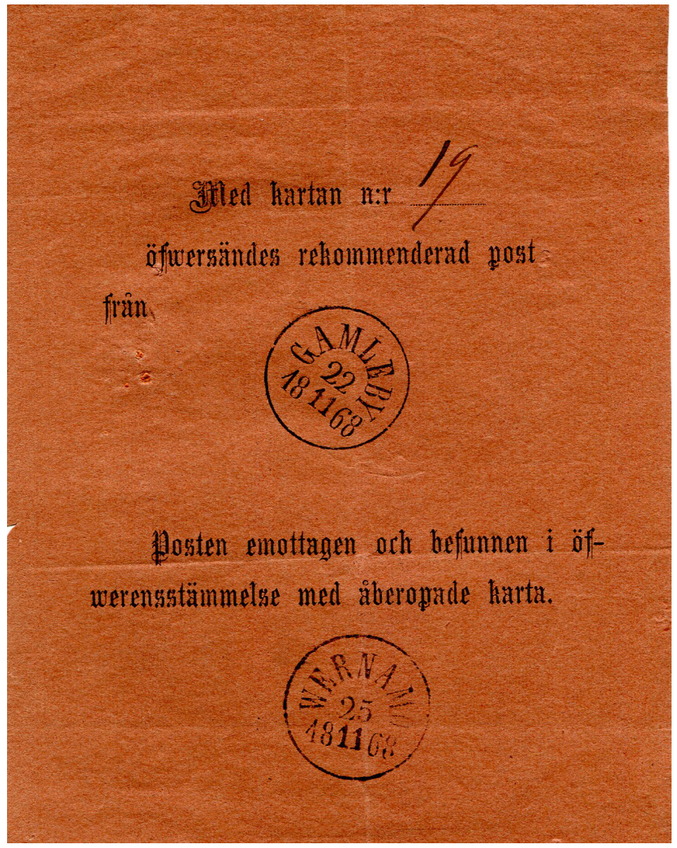

25.11.1868. Från Gamleby till Värnamo.
Denna kvittens om mottagen post visar att de rekommenderade brev som fanns på den bifogade förteckningen stämde. De nya föreskrifterna från 1868 innebar i stort sett följande: Mellan postanstalter med regelbunden utväxling var besvaring inte påkallad och vid annan utväxling endast när rekommenderad försändelse medföljde posten. I sådant fall skulle bifogas ”duplettkarta eller reversal”. I verkligheten blev det ”Med karta nr…”

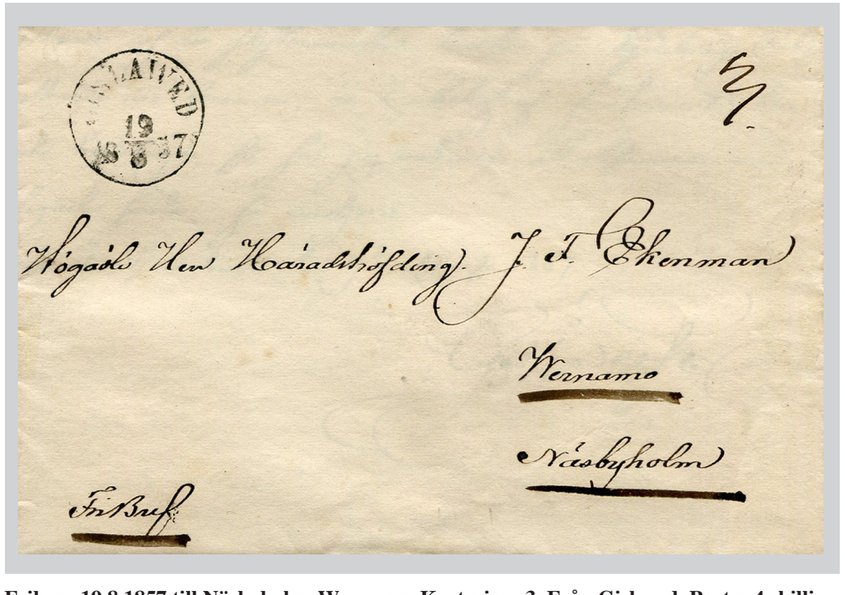

Fribrev 19.8.1857 till Näsbyholm, Wernamo. Kartering: 3. Från Gislaved. Porto: 4 skilling.

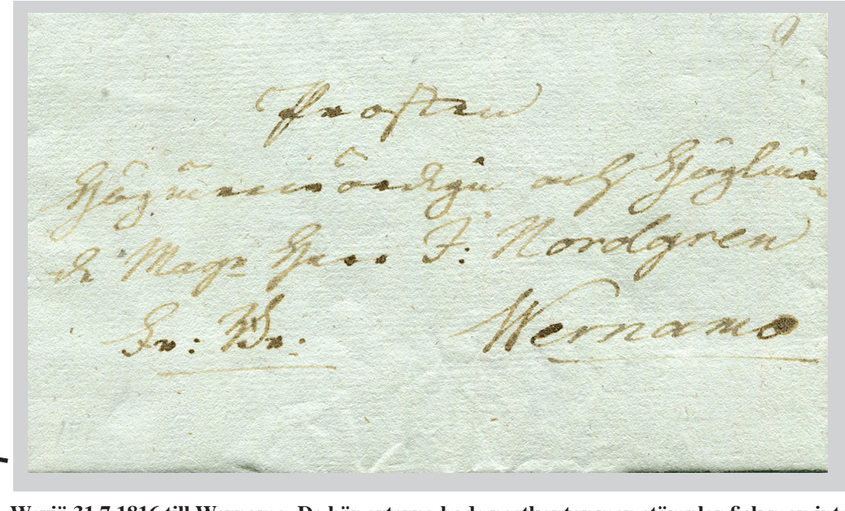

Wexiö 31.7.1816 till Wernamo. De här orterna hade postkontor men stämplar fick man inte förrän 1819. Kartering: 2. Porto: 3 skilling.
Brevet har en notering Em: Br, alltså fribrev. Det är skickat från Domkapitlet i Växjö.

61. Woxtorp 18740101–18751231 (10)
61. Woxtorpsby 18760101–18880630 (16:1–2)
62. Östbo Bohr 18880701–19021222 (14)
63. Bor 19021223–
64. Gällaryd 18740101–19390514 (16:1–2, blå), 19390515–19601031

Woxtorp, Woxtorpsby och Östbo Bohr var samma poststationer men de namnändrades av olika skäl, främst för att inte förväxlas med andra poststationer.

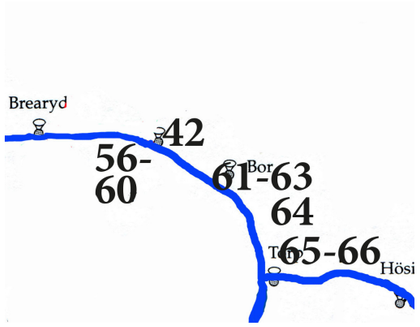

Woxtorpsby 17.6.1879 till Göteborg. Porto: 6 öre (brevkort).

				307.			
				Voxtorpsby—Gällaryd.			
				(Gångpost.)			
				(Från den 14 januari 1883.)			
S. Th.	—	2,0	0,8	*Voxtorpsby* poststation (Bohrs gästgård.)...	S. Th.	1,0	—
S. Th.	4,0	—		*Gällaryds* poststation	S. Th.	—	11,0

Tidtabell 14.1.1883 för gångpost Voxtorpsby - Gällaryd. Det var en sträcka på 8 kilometer och den tog två timmar att genomföra.

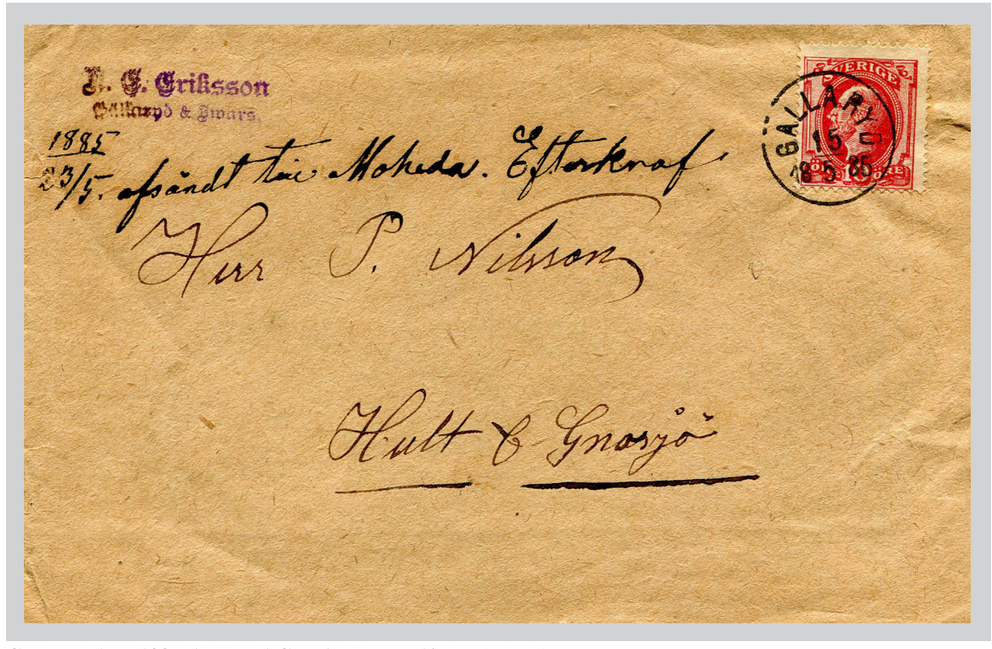

Gällaryd 15.5.1885 till Hult i Gnosjö. Porto: 10 öre (enkelt).
Avsändaren beställer varor att avlämnas till stationen i Moheda. Något närmare var det annars till stationen i Värnamo.

Östbo Bohr 1.12.1893. Gästgivaren Augusi Johansson var föreståndare för poststationen 1874–1898 och undrtecknade detta kvitto på en inlämnad rekommenderad försändelse.

				308.			
				Gällaryd—Rydaholm.			
				(Gångpost.)			
				(Från den 19 januari 1883.)			
F.	—	6,30	1,8	*Gällaryds* poststation	F.	4,30	—
F.	11,0	—		*Rydaholms* poststation (Nederleds ggd.)...	F.	—	12,0

Tidtabell 19.1.1883 Gällaryd - Rydaholm. Färden gick vidare med gångpost från Gällaryd till södra delen av Östbo, ned mot gränsen till Kronobergs län med Moheda och Växjö.

B 1 Nissastigen - Värnamo - Växjö/Ljungby

65. Rydaholm	18740101–18900930 (16:1–2)
66. Nederled	18901001–19021222 (14)
65. Smålands Rydaholm	19021223–19680430
65. Rydaholm	19680501–

1874
Så sent som i april 1874 användes bläckmakulering i Rydaholm. Även en stämpel på en postkupé syns till vänster.

1885
Rydaholm normalstämpel 16:2

1890
Rydaholm normalstämpel 16:1

1890
Nederled

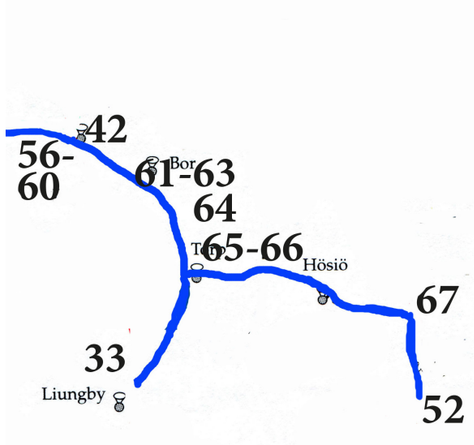

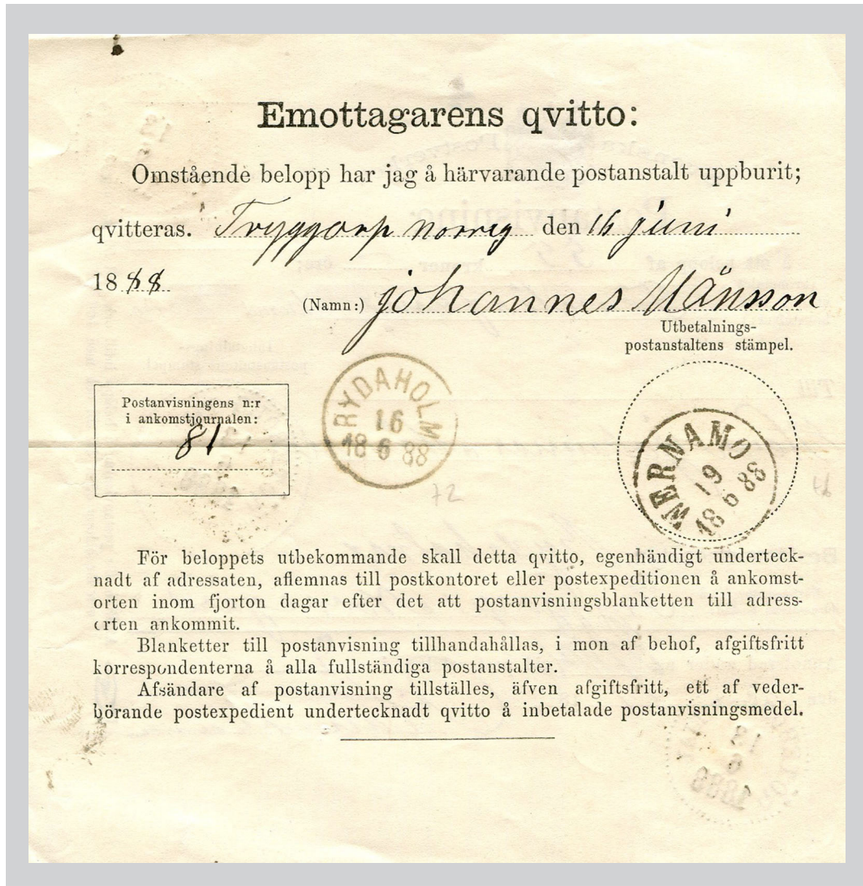

Emottagarens qvitto:

Omstående belopp har jag å härvarande postanstalt uppburit; qvitteras. Tryggarp norreg den 16 juni 1888

(Namn:) Johannes Månsson

Utbetalnings-postanstaltens stämpel.

Postanvisningens n:r i ankomstjournalen: 81

RYDAHOLM 16 18 6 88

WERNAMO 19 18 6 88

För beloppets utbekommande skall detta qvitto, egenhändigt undertecknadt af adressaten, aflemnas till postkontoret eller postexpeditionen å ankomstorten inom fjorton dagar efter det att postanvisningsblanketten till adressorten ankommit.

Blanketter till postanvisning tillhandahållas, i mon af behof, afgiftsfritt korrespondenterna å alla fullständiga postanstalter.

Afsändare af postanvisning tillställes, äfven afgiftsfritt, ett af vederbörande postexpedient undertecknadt qvitto å inbetalade postanvisningsmedel.

Rydaholm 16.6.1888 postanvisning från Göteborg Filial 13.6.188 (andra sidan) där porto 30 öre finns. Rydaholm löd under postkontoret i Värnamo varför postanvisningen behandlades där – stämpel Wernamo 19.6.1888.
Porto för postanvisning: 25 öre upp till 50 kronor. Här var postanvisningen 55 kronor och då blev det 5 öre extra.
Ofta kom "Amerikapengar" via Göteborg Filial.

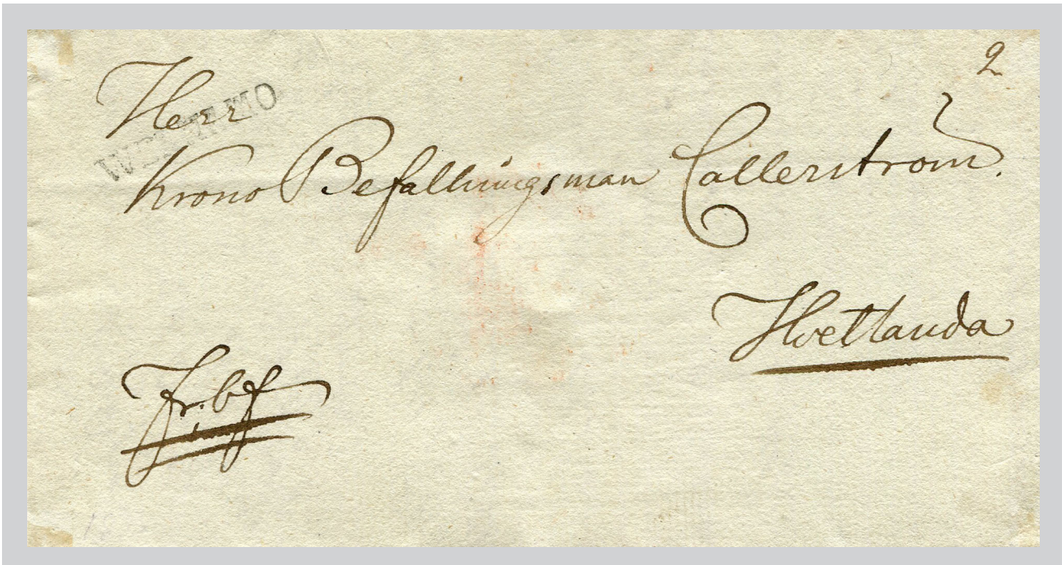

2

Herr Krono Befallningsman Callerström.

Hvetlanda

Fribf

Wernamo normalstämpel 4 (rakstämpel). Fribrevet är daterart Fylleskog utanför Rydaholm till Hvetlanda den 28.10.1824. Det är en militärförsändelse från Smålands Grenadiers Bataljon.
Porto: 3 skilling 9 runstycken, alltså 3,75 skilling (1809–1830).

Rydaholm. Nr 20. 00500

Qvitto å inlemnadt rekommenderadt bref.

Å härvarande postanstalt har denna dag blifvit till befordran inlemnadt ett rekommenderadt bref, adresseradt till P. Johansson och Jönköping; derå detta till bevis meddelas.

Befordringsafgift . . . . kr. 12
Rekommendationsafgift „ 18.
För mottagningsbevis . . „
Summa kr. 0,30.

RYDAHOLM 6 18 6 76

A. Larsson

(Blankett n:r 135.)
December 1872.

Anspråk på ersättning för rekommenderadt bref skall anmälas skriftligen hos Kongl. Generalpoststyrelsen: inom natt och år efter dess aflemnande till Postverket, derest detsamma icke kommit adressaten tillhanda, men inom 60 dagar efter dess mottagande af adressaten, om försändelsen ankommit i skadadt skick.

Rydaholm 6.6.1875. Kvitto på ett rekommenderat brev till Jönköping. Porto noterat: 12 öre plus 18 öre i rek-avgift. Albrecht Larsson tillträde redan under 1875 som förestådare för poststationen i Rydaholm.

67. Moheda 18640101 (10, 16, 14)
52. Växjö 1643 (många olika stämplar)
33. Ljungby 18310101– (6, 7, 10, 16, 14)

Tidtabeller.

	An-komst, kl.	Af-gång, kl.		Mil.	Sid. 44. **Moheda—Wernamo.** (från den 1 maj 1873.) (Diligens).	(Denna spalt läses nedifrån och uppåt.)	An-komst, kl.	Af-gång, kl.	
M. O. F.	—	9	f. m.	$5\frac{3}{16}$	*Moheda* poststation	T. Th. S.	$6\frac{1}{4}$	—	e. m.
M. O. F.	$3\frac{3}{4}$	—	e. m.		*Wernamo* postkontor	T. Th. S.	—	$11\frac{1}{2}$	f. m.

Tidtabell 1.5.1873. Anknytningen till västra stambanan kom att bli viktig för befolkningen i Västra Jönköpings län och förbindelvägen för många var diligensposten Moheda - Värnamo.

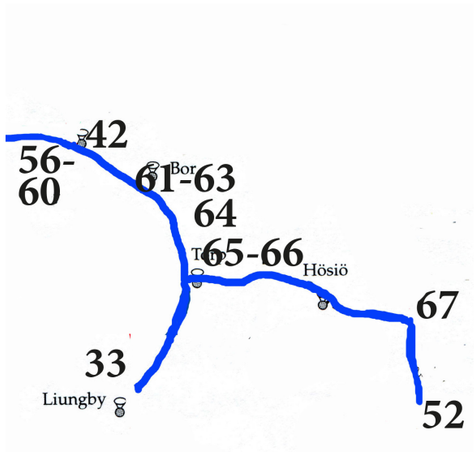

Wernamo 17.10.1845 till Wexiö (Kosta). Normalstämpel 7 typ 2 (1843–1848). Kartering: 7. Porto: 4 skilling (1.1.1830–30.6.1855).

Wernamo 19.11.1874 till Arboga. Porto: 12 öre för brev (enkelt) med den ovanliga kombinationen 4x3 öre. Brevet har gått med diligensposten till Moheda kl. 11.30 – se tidabellen ovan. Den 19.11.1874 var en torsdag. Brevet ankomststämplades Moheda och sedan även på tåget med PKXP 10 B UPP (normalstämpel 16 1873–1866).

Wernamo 7.4.1876 till Arboga. Porto: 12 öre (enkelt)

Wernamo 7.7.1889 till Arboga. Porto 24 öre (dubbelt porto).

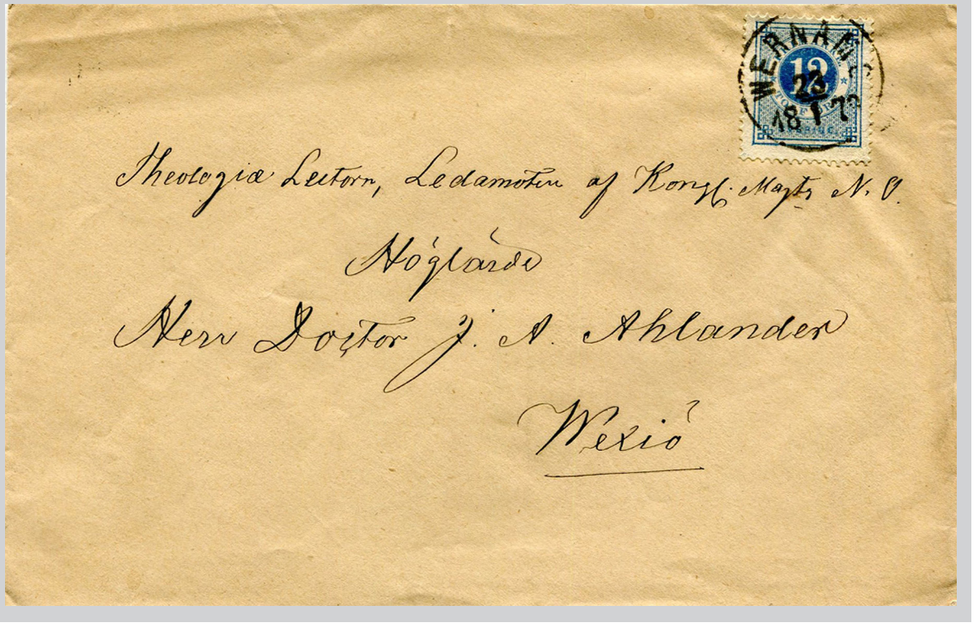

Wernamo 23.1.1879 till Wexiö. Porto: 12 öre brev (enkelt).

B 2 Lagastigen - Svenarum

68. Fryele 18740101–19600930 (16:1, 16:2)

Postvägen från Värnamo till Svenarum kan man säga var en mindre sådan men viktig för socknarna Svenarum och Fryele. Genom denna postväg kom man i kontakt med den söder- och norrgående postvägarna.

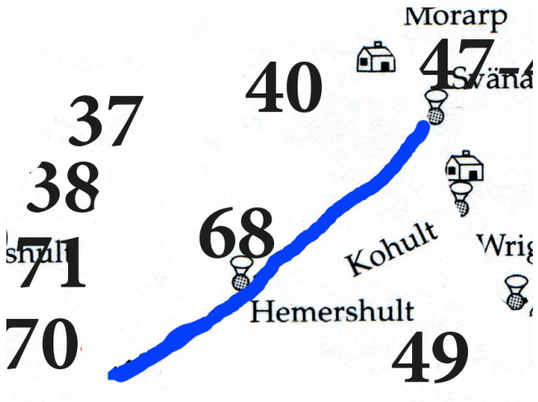

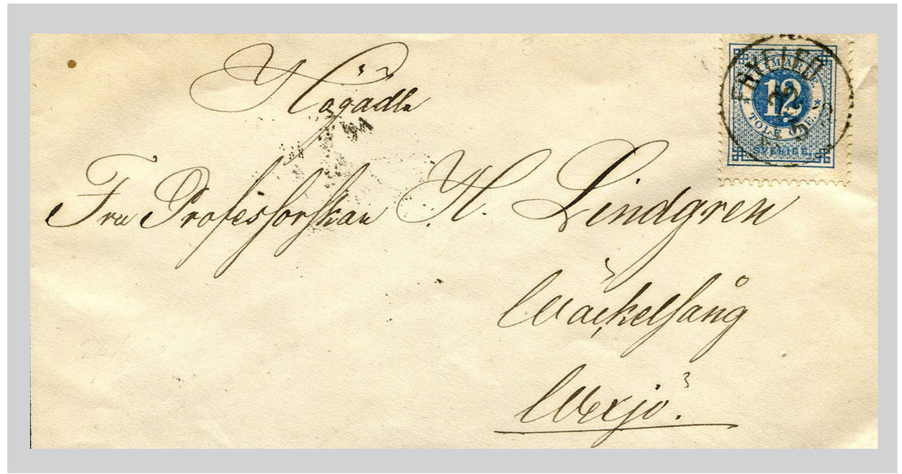

Fryeled 22.5.1878 till Wexjö via Wernamo (23.5.1878 andra sidan).
Porto: 12 öre (enkelt).

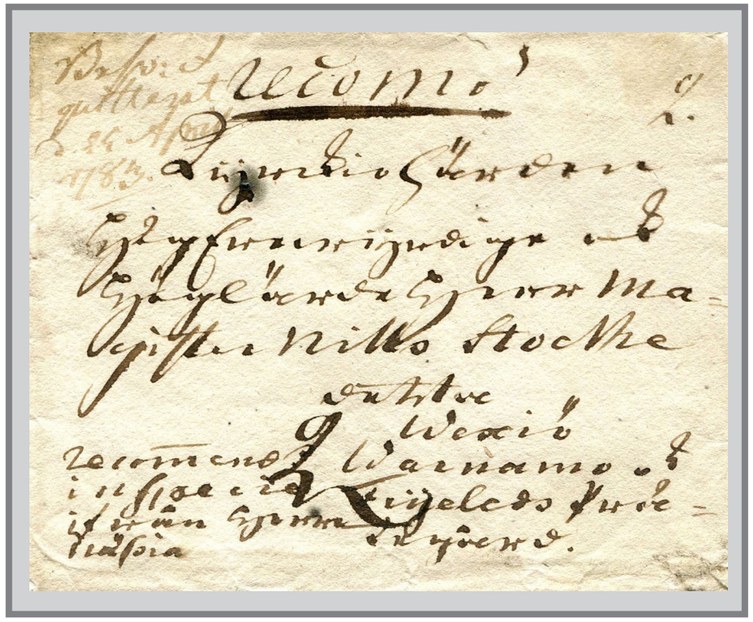

Till Växjö daterat 24.4.1783 – från Värnamo (Fryele). Tvåan mitt på brevet är antagligen en viktnotering för 2 lod vilket gör andra viktklass från 1 ¼ till 2 ¼ lod. Enligt taxan 16/2 1762–31/12 1785 från Värnamo till Växjö 4 öre silvermynt x 2 för andra viktklass = 8 öre silvermynt.
Rekavgift från 23/3 1773 var 9 öre silvermynt. Totalt 8+9 = 17 öre silvermynt.

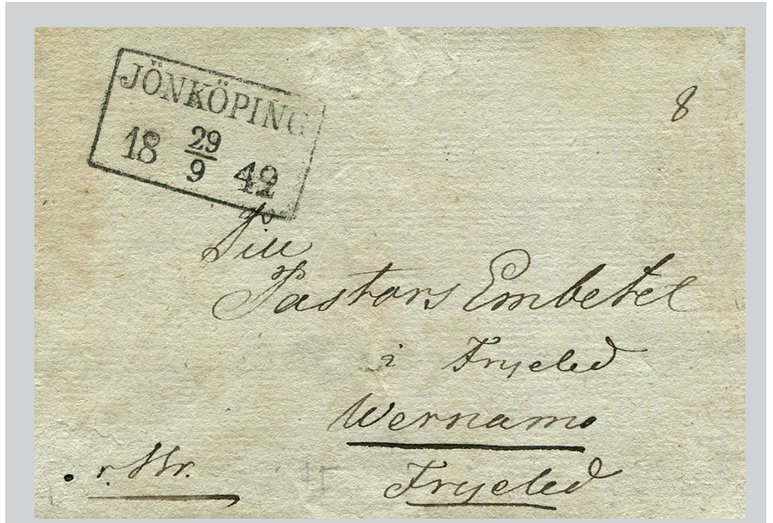

Jönköping 29.9.1842 till Fryeled, Wernamo. Normalstämpel 7:5 använd 1842–1863 (fyrkantsstämpel).
Kartering: 8.
Fribrev: Notering ned till vänster.
Porto: 4 skilling (1.1.1830–30.6.1855)

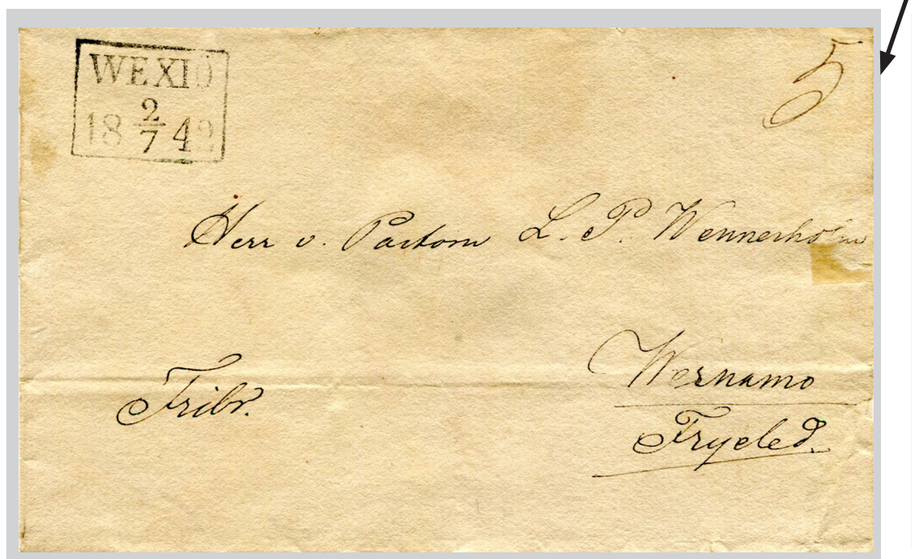

Wexiö 2.7.1842 till Fryeled, Wernamo. Kartering 5. Fribrev från kyrkan i Växjö (sigill).
Porto: 4 skilling.

Wernamo 15.11.1858 från Hemmershult i Fryele till Bondaryd, Gislaved.
Porto: 12 öre enkelt. Tjänstebrev: Notering Embr.

Fryele 8.7.1905 till Hagshult. I Skolhuset alldeles till vänster om kyrkan, mitt på vykortet, var poststationen i olika omgångar förlagd. Det var flera gånger en strid i församlingen var poststationen skulle vara.

C Halmstad - Nässjö

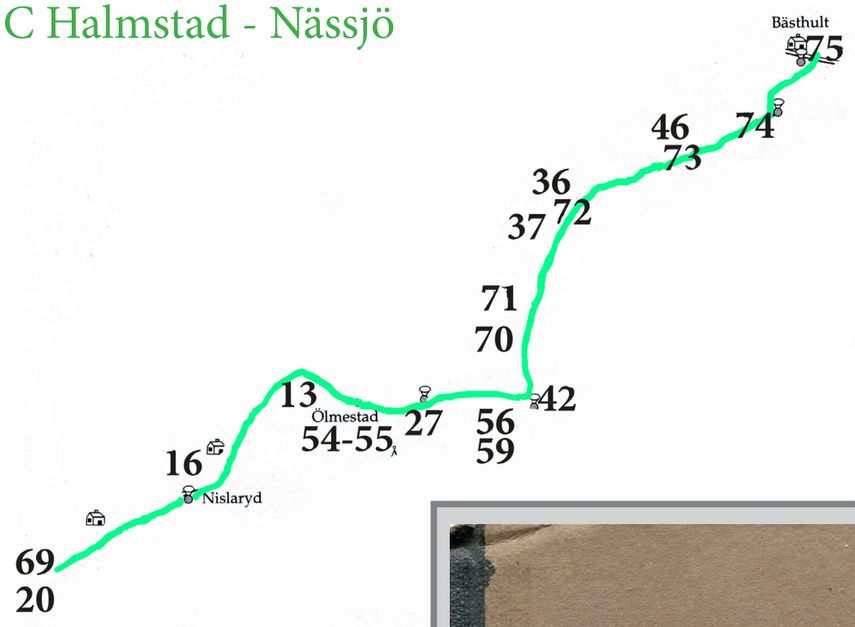

20.Halmstad
69.Kinnared
16.Landeryd
13.Smålandsstenar
54.Reftele
55.Ölmestads Station
27.Bredaryd
56.Forsheda
59.Kärda
42.Värnamo
70.Hörle
71.Klevshult
37.Skillingaryd
72.Götafors
36.Vaggeryd
73.Lindefors
46.Hok
74.Malmbäck
75.Nässjö

Halmstad är utgångspunkt för vår resa men väljer att inte stanna vid övriga stationer upp mot gränsen till Hylte kommun: Sannarp, Åled, Sennan, Oskarström och Johansfors.

Från början var den i stället tänkt att ha Jönköping som slutpunkt och i början användes frimärksstämpeln HJJ som stod för Halmstad Jönköpings Järnväg. Det var dock först 1880 som stämpeln tillkom.

Banan öppnades för trafik mellan Halmstad - Värnamo den 1 september 1877 och från Värnamo till Nässjö den 21 december 1882.

Banan används än i dag även om delar av den varit nedläggningshotad.

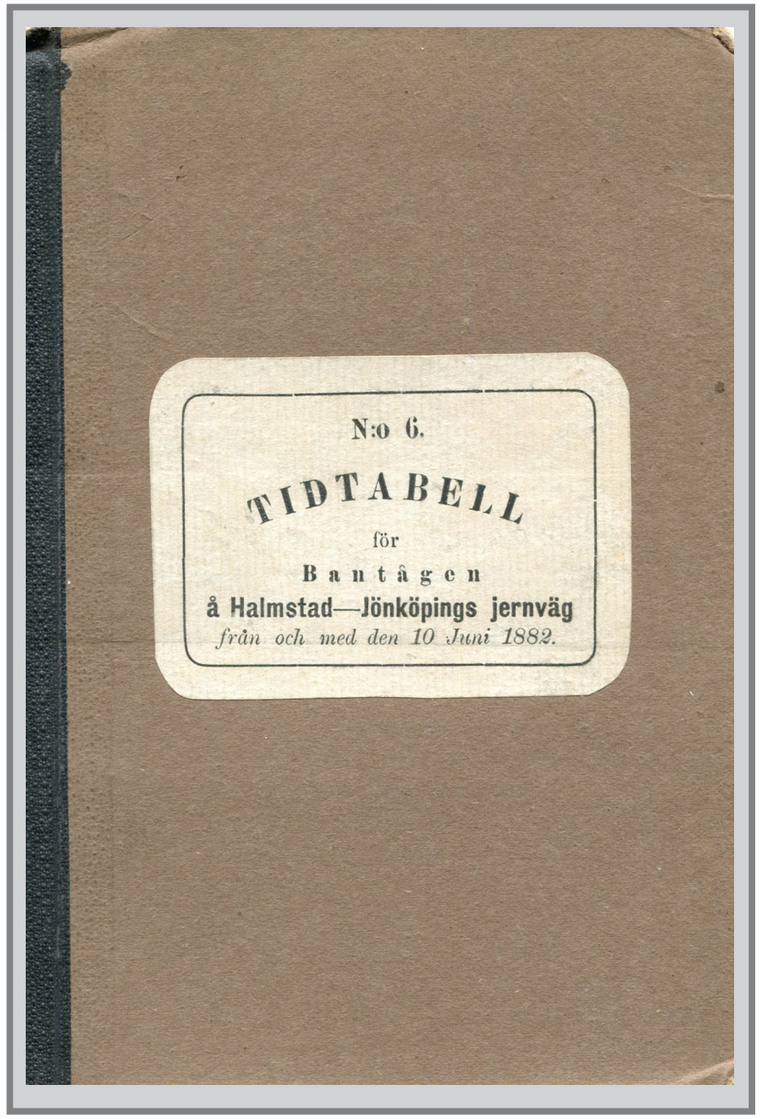

Tidtabell för persontåg delsträckan Halmstad-Lindefors med retur tryckt i Halmstad 1882. Den innehåller även tidtabeller för godståg

HJJ 7.4.1882. Trots att försändelsen skickats från Halmstad med adressat i Göteborg har den gått linjen Halmstad-Nässjö. Det kan finnas flera orsaker till detta som att brevkortet lagts på lådan vid stationen för transport till Nässjö.
Porto: 6 öre för brevkort.

28.9.1881. En försändelse först från postvägen Toftaholm till Värnamo med ankomststämpel och avgångsstämpel. Därefter med tåg till Bredaryd och ny stämpel, HJJ.
Porto: 6 öre för brevkort.

C Halmstad - Nässjö

En titt in i postkupéexpeditionen

PKXP No 55 1883–1891 (14)
PKXP No 55 A 1890–1911 (14)
PKXP No 55 B 1887–1932 (14)
PKXP No 55 N 1882–87 (14)
PKXP No 55 U 1883–84 (14)

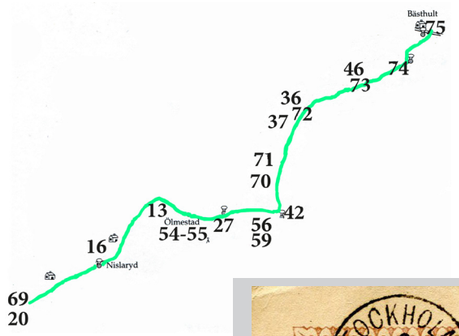

Detta är de fyra av de fem stämplar som användes på: 55 utan nummer, 55A, 55 N och 55 U. 55 B finns på en annan försändelse på denna sida.
De två övre brevkorten är i valören 5 öre, de undre 6 öre. Alla är postade utmed linjen Halmstad-Nässjö.
Portot för ett brevkort var 6 öre till och med 1884 varefter det sänktes med en ettöring till 5 öre.

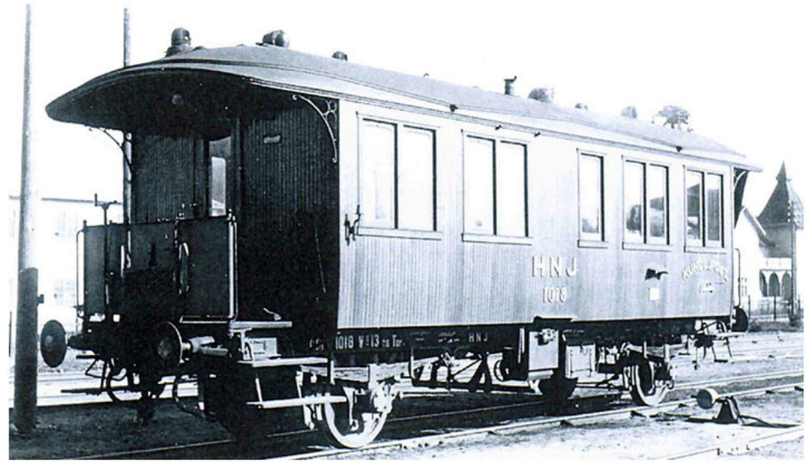

Postkupé på linjen Halmstad-Nässjö.
Fotografi från internet.

PKXP No 55 B 7.7.1891. Försändelsen är från Värnamo och skickad med tåget till Nässjö och därifrån vidare med tåg till Stockholm. På baksidan finns ankomststämpel Stockholm 8.7.1891.
Porto: 10 öre. Porto för kortbrev var samma som för ett vanligt brev men det var påtryckt värdestämpel, en så kallad helsak.

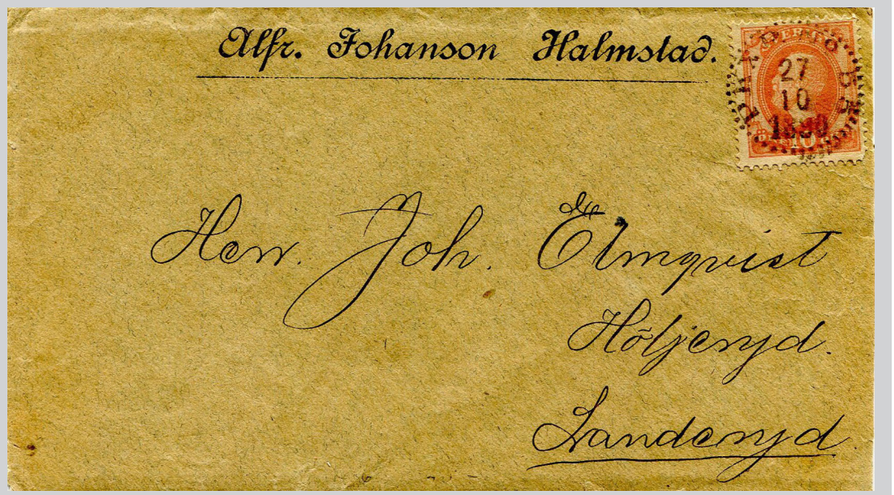

Ett brev daterat 27.10.1888, poststämplat samma dag på tåget. Efter cirka 60 km på tåget fortsatte brevet med lantbrevbäring 15 km till Höljeryd.
Porto: 10 öre.

69. Kinnared 18740101– (16, 14)
16. Landeryd 18770915– ((16, 16 blå, 14)
före Nyby

23.9.1882 från Kinnared till Halmstad med en prisförfrågan om plank att skickas med godståg till Halmstad. Porto: 6 öre (brevkortsporto 1.1.1873–31.12.1884).

Brevkortet är daterat Äskeryd alldeles utanför Kinnared där det ankomststämplades och dagen därpå (23.10.1884) försågs med en ny stämpel Kinnared inför fortsatt transport med tåget de fem milen till Halmstad. Porto: 6 öre (brevkort).

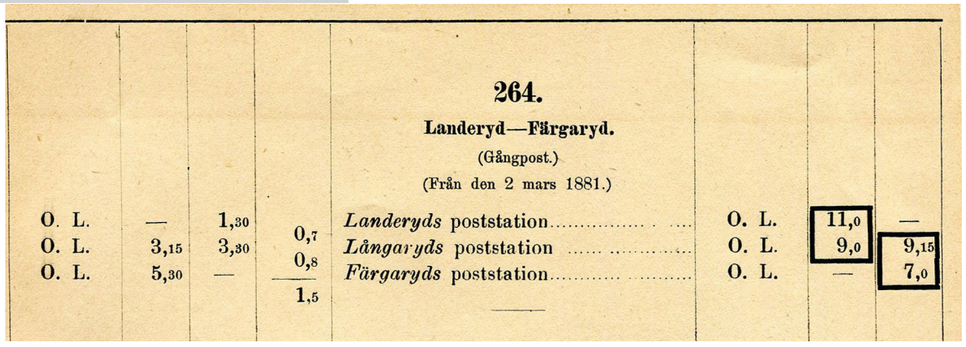

264.

Landeryd—Färgaryd.

(Gångpost.)

(Från den 2 mars 1881.)

O. L.	—	1,30		*Landeryds* poststation	O. L.	11,0	—
O. L.	3,15	3,30	0,7	*Långaryds* poststation	O. L.	9,0	9,15
O. L.	5,30	—	0,8	*Färgaryds* poststation	O. L.	—	7,0
			1,5				

Långaryd och Färgaryd låg inte vid järnvägen men det fanns gångpost till och från Landeryds poststation som var densamma som järnvägsstationen.

26.5.1888 Landeryd som löd under postkontoret i Halmstad varför postanvisningen behandlades där – stämpel Halmstad. På baksidan stämpel Gislaved dagen efter, där pengarna utlöstes. Porto: 25 öre för postanvisning upp till 50 kronor.

Landeryd 11.6.1880 med tåg 60 km till Halmstad. Porto: 6 öre (brevkort).

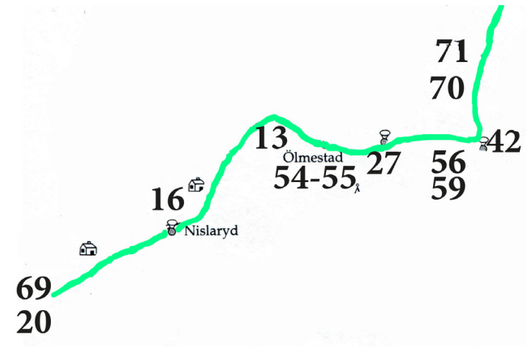

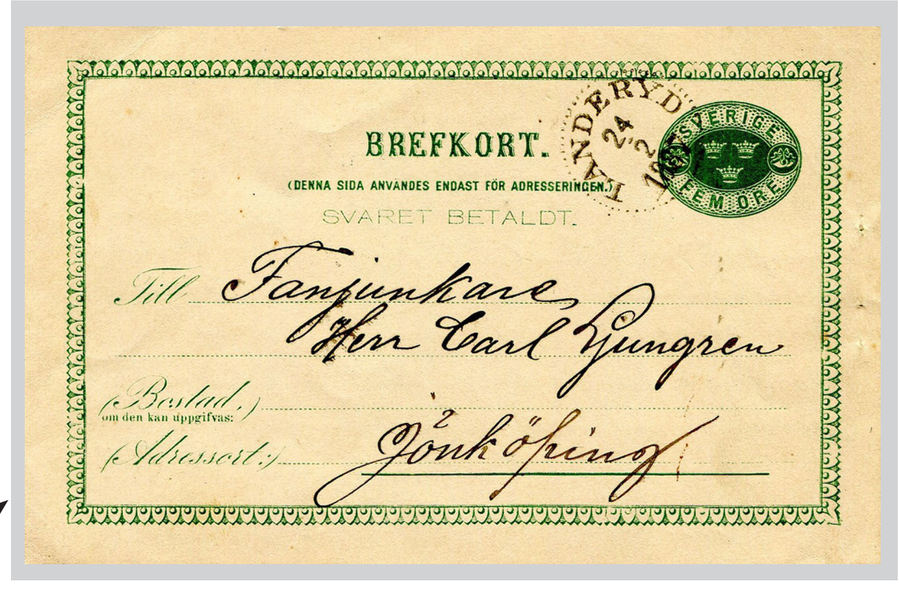

24.2.1887 från Landeryd till Jönköping. Volontär Bengtsson i Landeryd skriver till fanjunkaren. Porto: 1887 var det endast 5 öre för ett brevkort – sänkning med ett öre från 1.1.1885. Året före hade Landeryd fått normalstämpel 14 i stället för den tidigare nummer 10.

13. Smålandsstenar

(före Wilstad)

18770915– (16, 14)

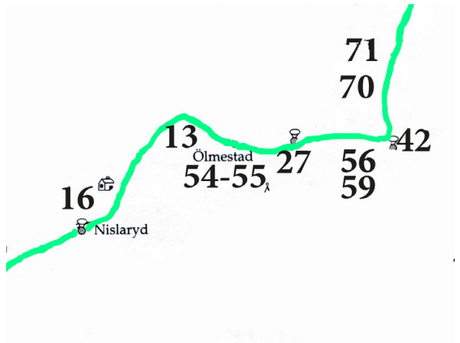

Detta är inte Sjögård utanför Torup vid Halmstad-Nässjö järnväg utan som det anges Sjögård vid Tenhult. Tenhult ligger utmed Jönköpingsbanan som ursprungligen byggdes som en del av Södra stambanan åren 1862–1863. Försändelsen gick med tåg till Nässjö och vidare med nytt tåg till Tenhult.
Normalstämpel 16 27.12.1883.
Porto: 12 öre (enkelt) med den något ovanliga kombinationen 3+3+6 öre.

Smålandsstenar hade förenad järnvägsstation och poststation till 1920. Enligt en blyertsanteckning på vykortet är det från i Smålandsstenar och i så fall sannolikt lantbrevbäraren då det är en postuniform. Vykortet är obegagnat från cirka 1910.

Smålandsstenar löd under postkontoret i Halmstad varför postanvisningen behandlades där – stämpel Halmstad samma dag: 16.9.1888. På baksidan stämpel Oskarström 22.9.1888 där pengarna utlöstes. Porto: För postanvisning som var 25 öre upp till 50 kronor.

Den som skriver brevkortet önskar en leverans av två tunnor sill till Smålandsstenars station. Förutom stämpel Smålandsstenar 24.5.1889 finns en ankomststämpel Halmstad dagen efter.
Porto: 5 öre (brevkort).

Personalen vid järnvägsstationen i Smålandsstenar förevigad på ett obegagnat vykort från omkring 1910. Smålandsstenars station byggdes samtidigt med järnvägen 1877.
Byggnaden brann ned till grunden 1903 och ersattes av ett nybyggt hus som stod färdigt 1904.
Stationen finns kvar än i dag.

54. Reftele 18740101–18770914 (10, 14) senare Ölmestads Station, 18850515–
55. Ölmestads Station 18770915–18850514 (16) före och senare Reftele
27. Bredaryd 18740101– (10, 14)
56. Forsheda 18740101– (10, 14)
59. Kärda 18740101–18771015 (10), 18840901–19650531 (10, 14)

Reftele 5.7.1889. Ägaren till Pripps Bryggeri i Värnamo fick en beställning på en låda öl. Beställare var Ölmestads Gästgiveri. Porto: 5 öre (brevkort).

Ett tjänstebrev daterat och poststämplat Ölmestads Station den 21.1.1883. Porto: 12 öre (enkelt).

Kärda 2.6.1886, Forsheda 14.5.1886 och Bredaryd 31.12.1890 på brevkort till Halmstad. Porto: 5 öre.

Kärda till Stockholm med en hälsning från Lilliecreutz vid Åminne i Kärda.

Forsheda till Halmstad – ankomststämplat – där det noteras att det kommer ”lite fisk med half fyratåget”.

Bredaryd till Halmstad med notering att 6 tomflaskor ska sändas till Apoteket i Halmstad och önskan om ny leverans.

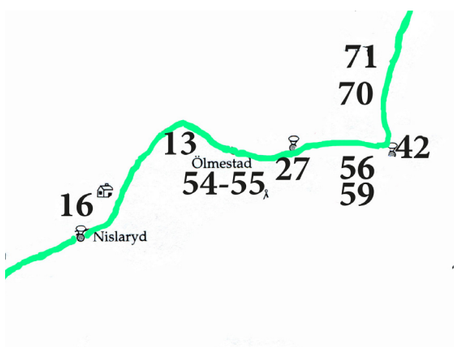

Wernamo 13.4.1880. Adjutanten i Värnamo skriver på ett tjänstebrevkort till kompanichefen i Bredaryd. Porto 6 öre (brevkort).

42. Wernamo 1765– (4, 6:1–2, 7:1–4, 10:1–6, 16:1, 16:2, 14:1)

Lilla Värnamo fick två stationshus när även järnvägen söderut stod klar. Den utmed Halmstad - Nässjö är den till vänster som är stationshus än i dag. Posthuset till höger var station för den södra bandelen. Porto: 5 öre för vykort, stämplat 23.12.1909 och skickat till Bogsta.

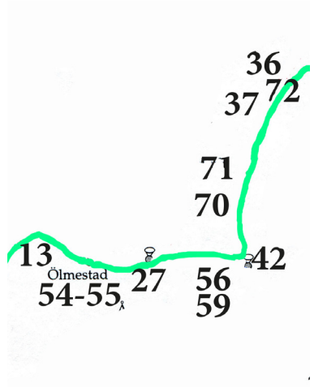

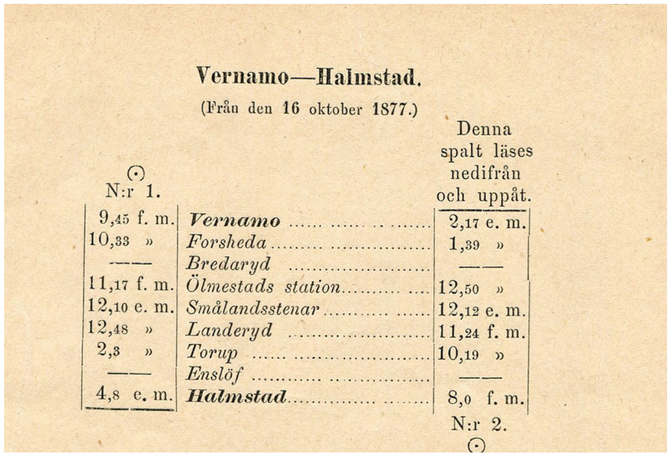

Vernamo—Halmstad.

(Från den 16 oktober 1877.)

N:r 1. ⊙		Denna spalt läses nedifrån och uppåt. ⊙ N:r 2.
9,45 f. m.	*Vernamo*	2,17 e. m.
10,33 »	*Forsheda*	1,39 »
——	*Bredaryd*	——
11,17 f. m.	*Ölmestads station*	12,50 »
12,10 e. m.	*Smålandsstenar*	12,12 e. m.
12,48 »	*Landeryd*	11,24 f. m.
2,3 »	*Torup*	10,19 »
——	*Enslöf*	——
4,8 e. m.	***Halmstad***	8,0 f. m.

1877 var järnvägen framme i Halmstad och här är en tidtabell i original för sträckan Värnamo-Halmstad.

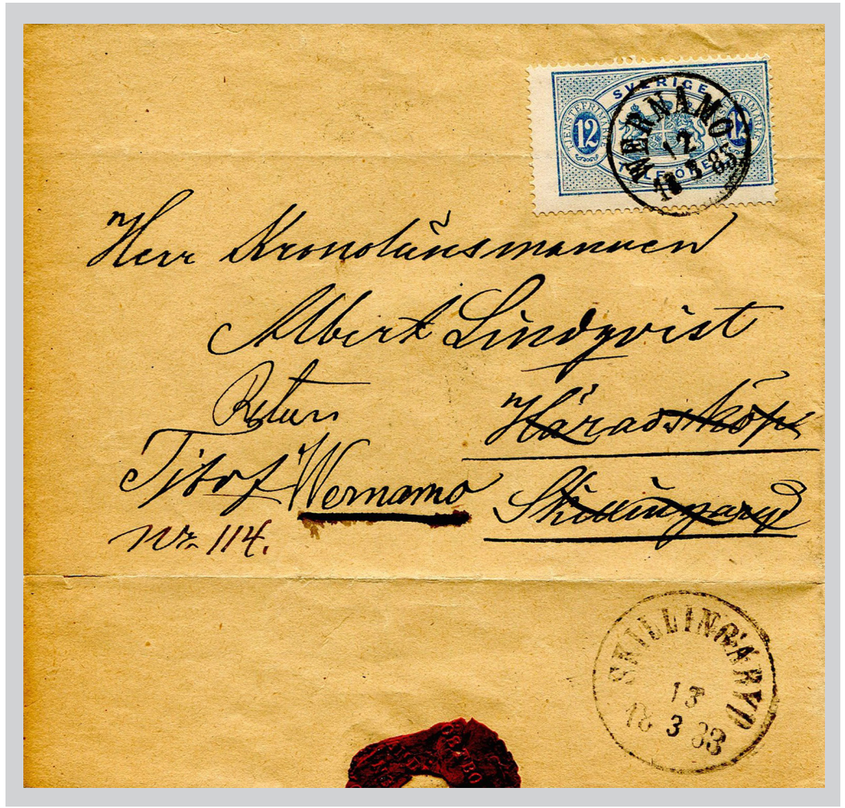

Tjänstebrev från Värnamo 12.3.1883 till Häradsköp utanför Skillingaryd och där stämplat 13.3.1883 i samband med att det eftersändes till Värnamo. På baksidan finns dessutom en ankomststämpel Skillingaryd 12.3.1883. Försändelsen transporterades utmed Halmstad-Nässjö Järnväg. Porto: 12 öre (enkelt).

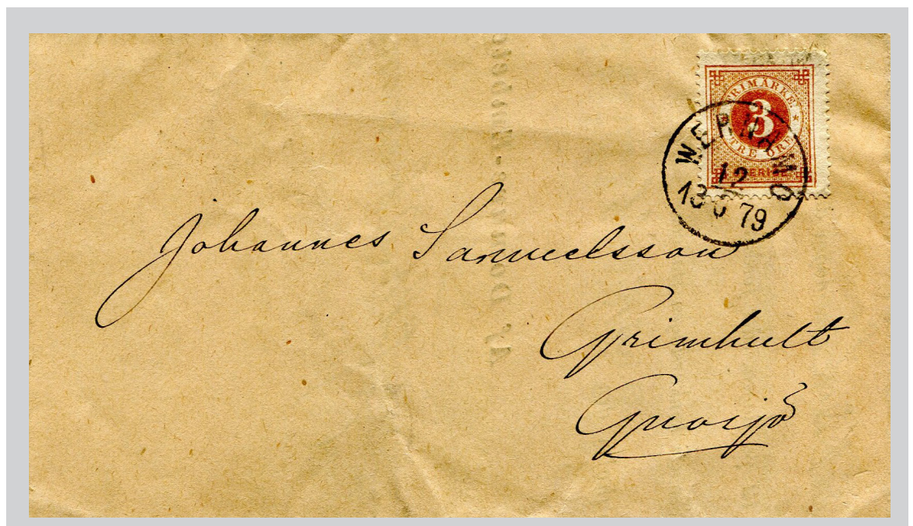

Normalstämpel 16–2 12.6.1879. Från Värnamo till Gnosjö. Porto: 3 öre (trycksak). Brevet innehåller en kallelse till en konkurs hos domaren i Ölmestad den 21 juni efter Anders Svensson i Österskog. Den första gången som inrikes trycksaker dyker upp i Generalpoststyrelsens cirkulär är den 28 juli 1864.

HJJ 1.3.1881 på tjänstebrevkort. Regementets adjutant i Värnamo skriver till fanjunkaren i Forsheda. Porto: 6 öre (brevkort).

70. Hörle 18800301–
19650531
(10, 14 även lila)

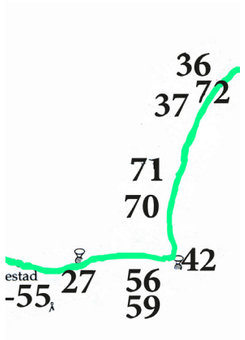

10

7.

Kungörelse,

angående öppnande af poststationer.

Den 1 nästinstundande mars komma poststationer att öppnas vid de å Halmstad—Jönköpings jernväg belägna stationerna *Hörle*, *Waggeryd* och *Lindefors*. Stockholm, af Kongl. Generalpoststyrelsen, den 23 februari 1880.

WILHELM ROOS.

e. f.
B. Friman.

Kungörelse i original från den 26 februari 1880 – datum visas längst ned på den del som är gömd.

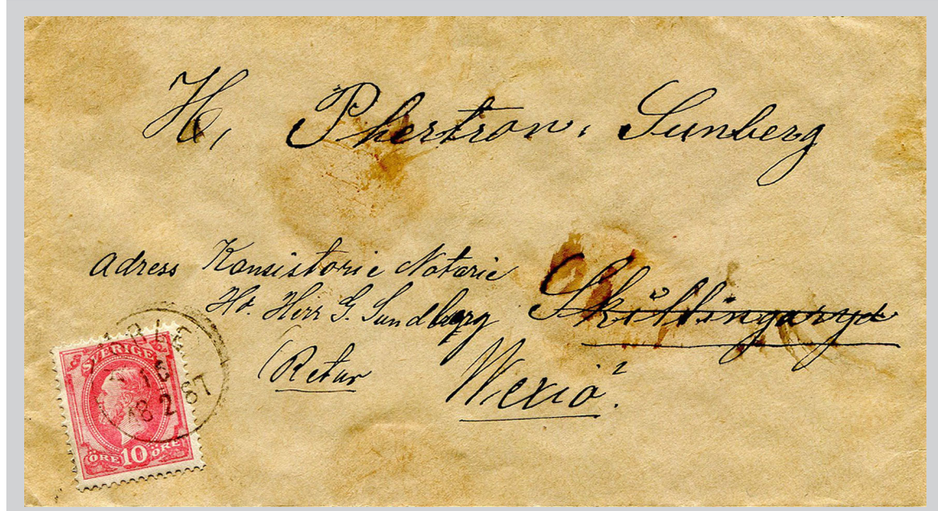

Brev från Hörle till Skillingaryd 10.2.1887. Adressaten fanns inte i Skillingaryd utan det blev ”Retur”, alltså eftersändning till Växjö. Det är på baksidan ankomststämplat Wexiö den 18.2.1887. Porto: 10 öre (enkelt).

Från järnvägsstationen i Hörle görs en beställning till ”stationskarlarna” och tjänstebrevkortet i valören 5 öre stämplades två gånger den 30.9.1890. Porto: 5 öre (brevkort).

Tjänstebrevkort adresserat Norrhorja Hörle den 18.10.1888 och poststämplat Hörle nästa dag. Adressaten har på andra sidan noterat att brevkortet ankom samma dag, den 19.10.1888. Porto: 5 öre (brevkort).

Detta tjänstebrevkortet i valören 5 öre har gått i omvänd riktning mot det intill, från Bredaryd till Norrhorja i Hörle. Det är daterat Fridhäll i Bredaryd 7.12.1888 och poststämplat dagen därpå i Bredaryd. På baksidan noteras att det ankom den 9.12.1888.

C Halmstad - Nässjö

71. Klevshult	18850101–18680511 (14)
37. Skillingaryd	18610615– (10, 14:2, 14:2 A, 14:2 B)
72. Götafors	18841015–18860831– före och senare Vaggeryd
36. Waggeryd	18800301–18841014 (16), 18860091– (16, 14)

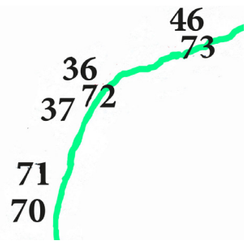

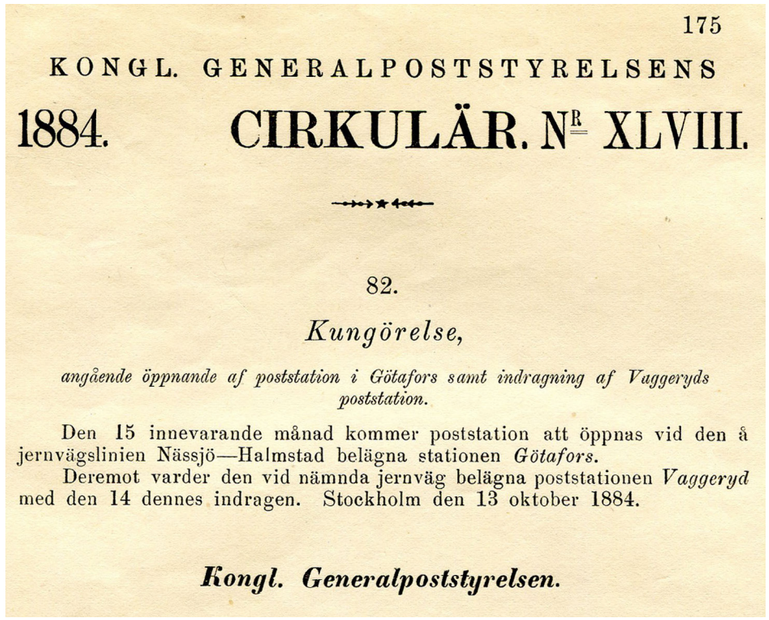

175

KONGL. GENERALPOSTSTYRELSENS

1884. **CIRKULÄR. Nr XLVIII.**

82.

Kungörelse,

angående öppnande af poststation i Götafors samt indragning af Vaggeryds poststation.

Den 15 innevarande månad kommer poststation att öppnas vid den å jernvägslinien Nässjö—Halmstad belägna stationen *Götafors*.

Deremot varder den vid nämnda jernväg belägna poststationen *Vaggeryd* med den 14 dennes indragen. Stockholm den 13 oktober 1884.

Kongl. Generalpoststyrelsen.

Kungörelse i original – viss del nedvikt – om förändringen med Götafors station.

Skillingaryds första stationshus som troligen stod klart 1879. Två år senare brann det ned. Dett är ett fotografi och en av de äldst kända bilderna från Skillingaryd.

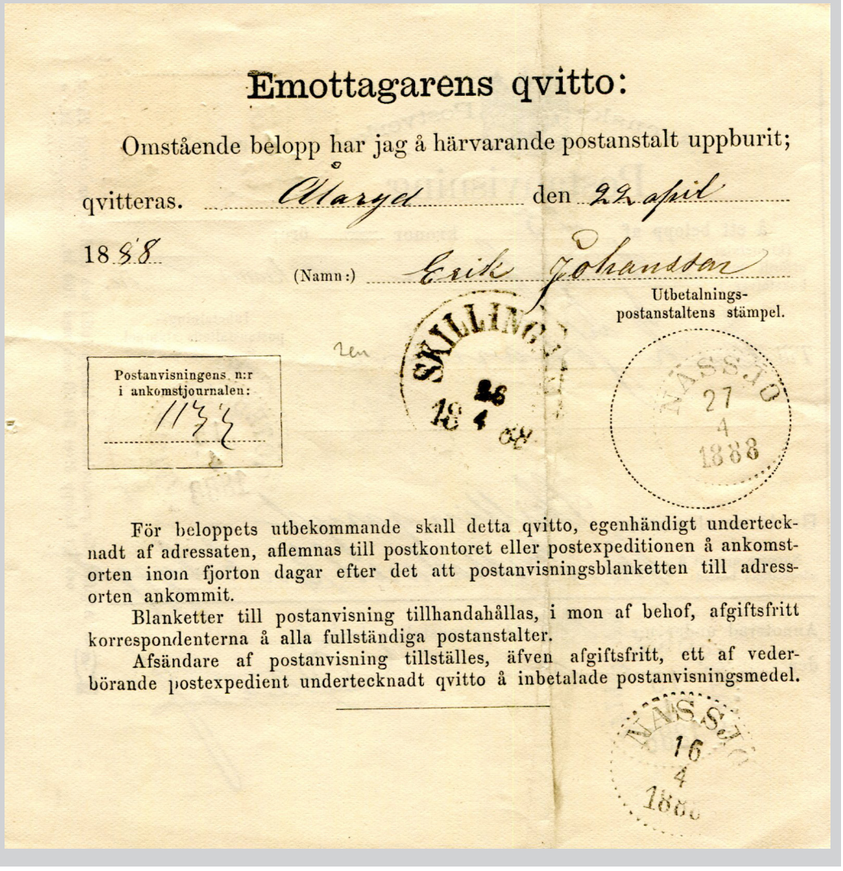

Emottagarens qvitto:

Omstående belopp har jag å härvarande postanstalt uppburit;

qvitteras. Ullaryd den 22 april

1888

(Namn:) Erik Johansson

Utbetalnings-postanstaltens stämpel.

Postanvisningens n:r i ankomstjournalen: 1193

SKILLINGARYD 26 4 88

NÄSSJÖ 27 4 1888

För beloppets utbekommande skall detta qvitto, egenhändigt undertecknadt af adressaten, aflemnas till postkontoret eller postexpeditionen å ankomstorten inom fjorton dagar efter det att postanvisningsblanketten till adressorten ankommit.

Blanketter till postanvisning tillhandahållas, i mon af behof, afgiftsfritt korrespondenterna å alla fullständiga postanstalter.

Afsändare af postanvisning tillställes, äfven afgiftsfritt, ett af vederbörande postexpedient undertecknadt qvitto å inbetalade postanvisningsmedel.

NÄSSJÖ 16 4 1888

Skillingaryd – 26.4.1888 – löd under en tid under postkontoret i Nässjö varför postanvisningen behandlades där – stämplarna Nässjö. På baksidan stämpel Göteborg filial och porto 5+20 öre. Porto: För postanvisning var det 25 öre upp till 50 kronor.

Götafors 23.1.1885 och ankomststämplat Halmstad samma dag. Porto: 5 öre (brevkort). G. Andersson i Götafors ställer en fråga som har klar järnvägsanknytning: Vad är priset för havre per tunna i vagnslast på järnväg fritt Halmstad.

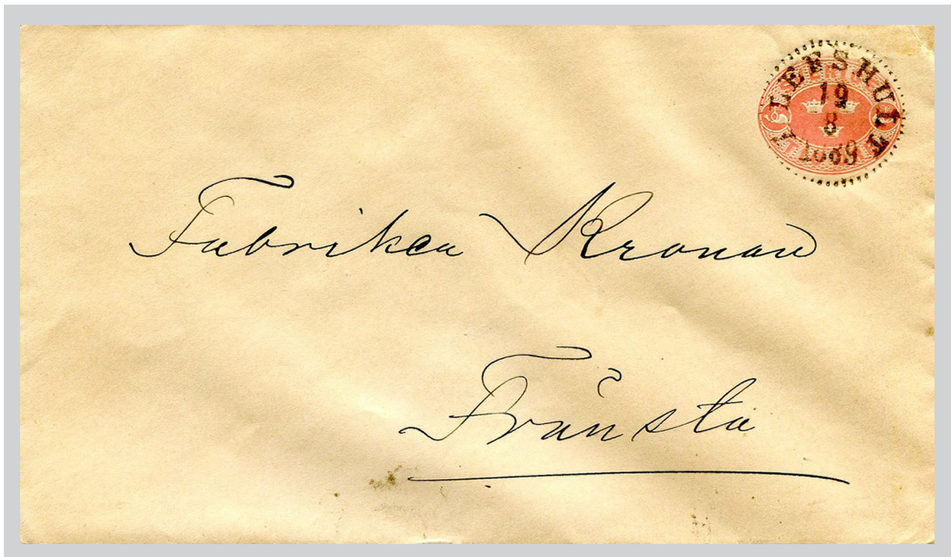

Frankokuvert Klevshult 19.8.1889 på ett brev till Fränsta. Porto: 10 öre (brev).

74. Lindefors 18800301–18821224 (16) senare Hook
46. Hook 18821225–19990930 (16, 14) före Lindefors
74–75. Malmbäck – Nässjö

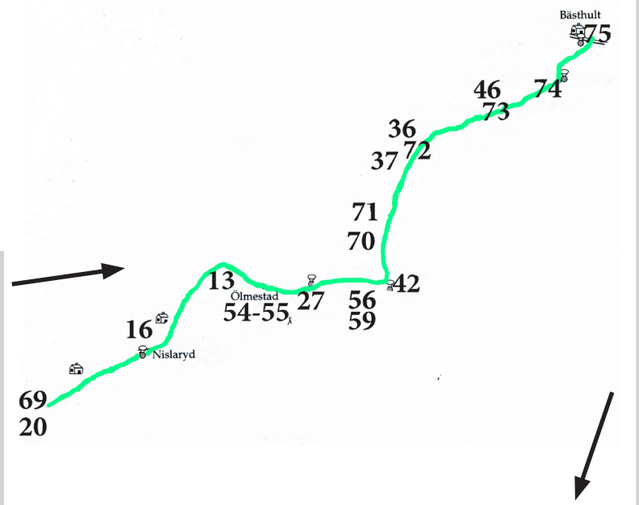

Nässjö blev en järnvägsknut tack vare stambanan och än mer markant blev det när järnvägen från Halmstad kom i december1882.
Porto: 5 öre (brevkort) skickat från Nässjö till Ystad 1906.

Hook 11.10.1884. Kortet gick med tåget till Nässjö för vidare transport till Vetlanda.
Porto: 6 öre (brevkort). Den 1.1.1885 sänktes brevkortsportot till 5 öre.

Lindefors 1.12.1881. G. Hammargren i Lindefors berättar att han skickar tombuteljer och önskar en ny laddning öl. Han skrev kortet den 1.12.1881 och lämnade in det samma dag vid stationen där det stämplades. Vid avgången med tåget nästa dag stämplades det igen.
Porto: 6 öre (brevkort).

Hook 3.12.1885. Stork som hade affär i Hok skickade ett rekommenterat brev till Nässjö.
Porto: 10 öre + 20 öre i rek-avgift.

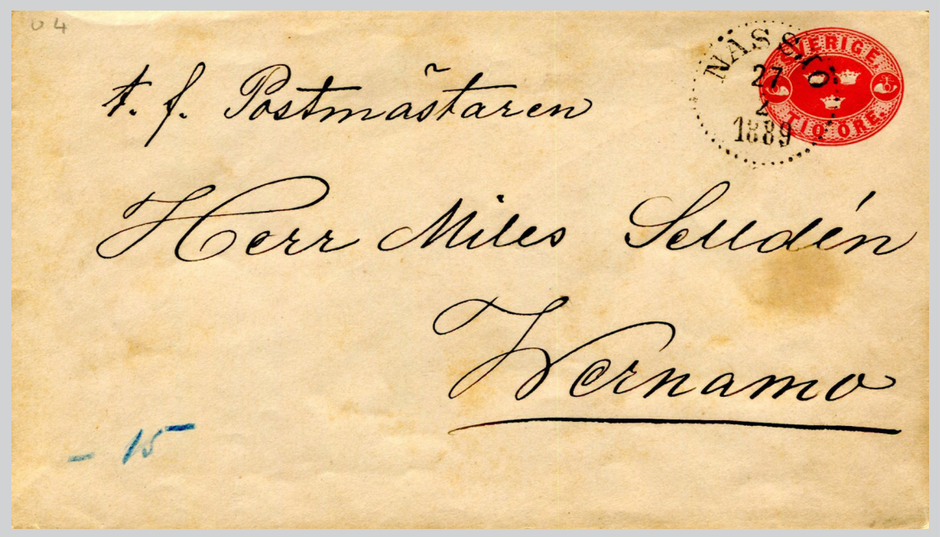

En helsak Nässjö 27.2.1889 till Wernamo.
Porto: 10 öre (brev)

4 Kronopost

Kronopost med parallelposterna klockarpost och soldatpost.
Kronoposten var avsedd för tjänstepost och löd under länsstyrelserna. Häradsindelning har valts då det var den traditionellt administrativa geografiska indelningen.
Klockarpost var framför allt kyrkans post inom stiftet, kontraktet eller pastoratet. Soldatposten hade militär anknytning, ibland kallad knektapost.
Gemensamt för dessa är att breven saknade markeringsnummer och hade ofta i stället slingor för att beteckna dess karaktär av tjänstepost. Slingorna var från början kronor ur vapnet Tre Kronor, men blev så småningom slingor.
Brev som snabbt skulle befordras fick fjädrar i lacket och ord som FORT var också relativt vanligt.

Mo härad

Mo härad omfattade ett område i nordvästra delen av Västra Jönköpings län med socknarna:

Bottnaryd	Öreryd
Mulseryd	Norra Hestra
Angerdshestra	Bondstorp
Norra Unnaryd	Källeryd
Stengårdshult	Åsenhöga
Valdshult	

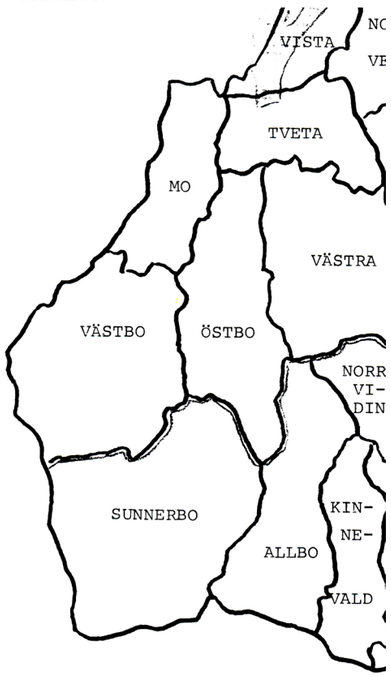

Kronopost 12.10.1857. Från Stengårdshult till Stora Bosarp. Befordringsväg: Anges att brevet ska fram samma dag. Fjädern anger att det ska fram snabbt. En försändelse med text om rödsot. Baksidan med fjädern är uppvikt här.

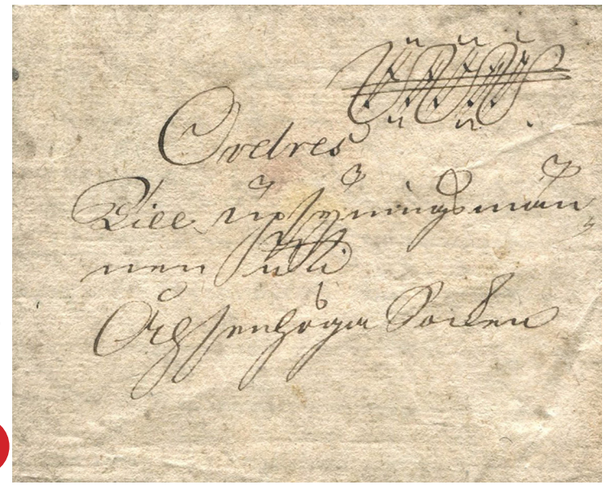

Kronobrev 19.1.1763 från Önnabo till Åsenhöga. Brev från 1700-talet har ofta slingor som mer liknar de kronor det var från början.

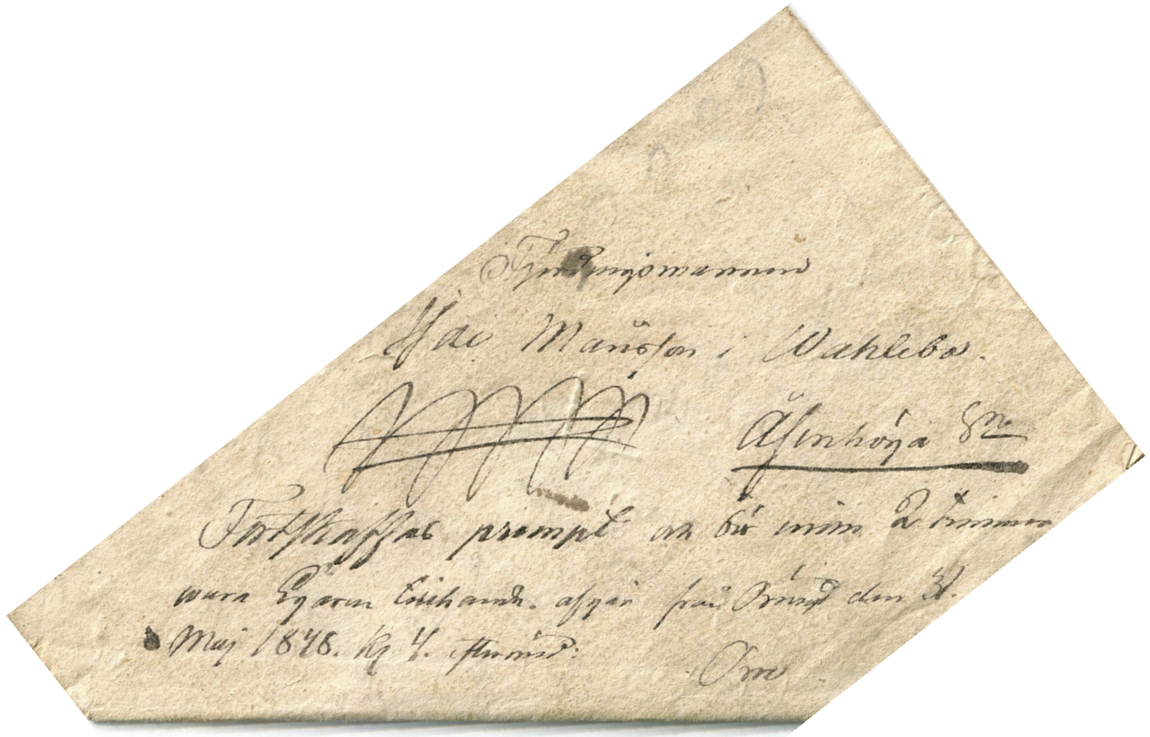

Kronobrev 31.5.1848. Från Öreryd till Wahlebo i Asenhöga. Det anges att brevet ska transporteras utan ringaste uppehåll.

Kronobrev 31.5.1848. Från Stora Bosarp till Wahlebo i Åsenhöga. Det noteras att brevet ”bör innan dagens utgång vara framme”. Det finns rester av sigill med två fjädrar på framsidan och ett på baksidan.

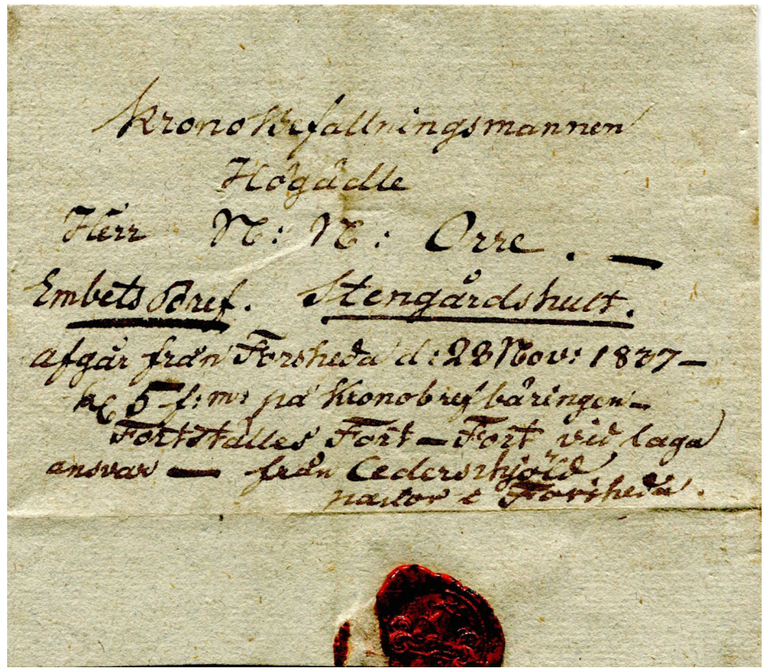

Kronobrev Forsheda 28.11.1837 till Stengårdshult. Notering: Embets Bref med Kronobrefbäringen. Fort – Fort vid laga ansvar.
En liten del av brevet är uppvikt så att resterna av sigill och fjäder ses.

Kronobrev Stora Bosarp 20.7.1848 till Åsenhöga. Med slingor och sigill men utan fjädrar.

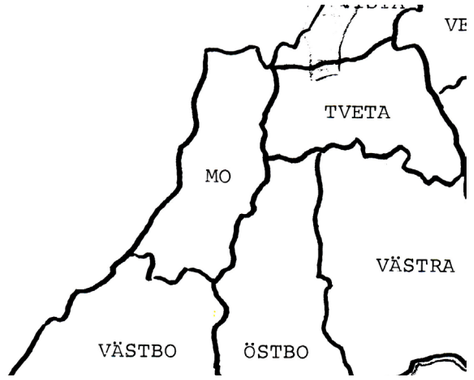

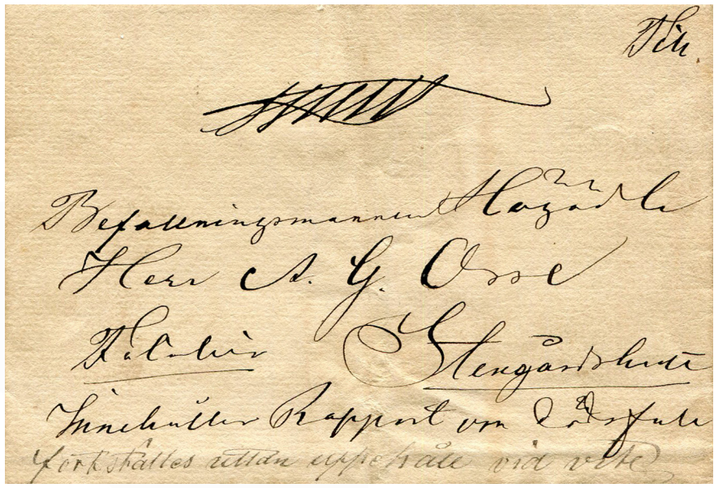

Stengårdshult. Det finns inget innehåll brevet skulle snabbt fram: fortställes

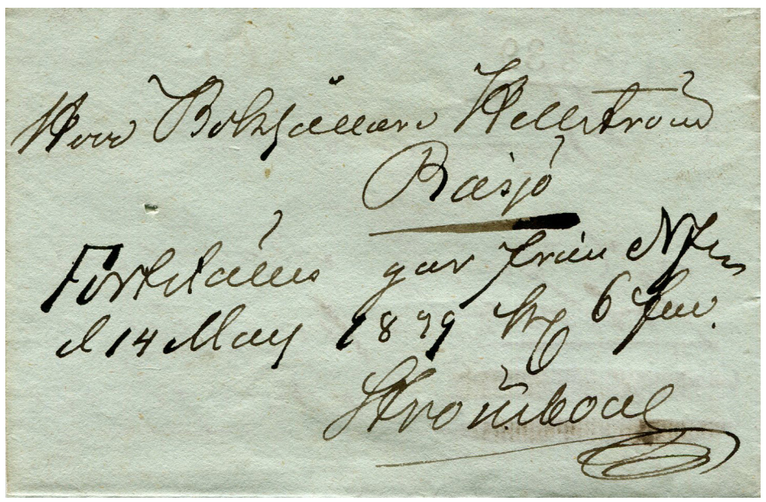

Kronobrev 14.5.1839 kl. 6 fm till Rasjö i Bondstorp. Brevet är skrivet på baksidan av ett fribrev med fyrkantstämpel Jönköping 2.5.1839 (ifylld stämpel) till Nissafors i Qvarsebo.

Kronobrev Stora Bosarp 9.12.1848 till Åsenhöga. Med slingor och sigill men utan fjädrar.
Mottagaren har sedan svarat på brevet genom att återanvända det– i retur till Stora Bosarp den 21.12.1848, ett så kallat tillbakabrev ”bak-post”.

Västbo härad

Västbo härad omfattade ett område i västra delen av Västra Jönköpings län med socknarna:

Södra Unnaryd
Jälluntofta
Femsjö
Långaryd
Färgaryd
Södra Hestra
Gryteryd
Burseryd
Sandvik
Bosebo
Villstad
Båraryd
Våthults
Reftele
Anderstorp
Kulltorp
Gnosjö
Forsheda
Bredaryd
Torskinge
Ås
Kållerstad
Bolmsö
Dannäs
Tannåker

Här finns även med två socknar i Halmstads härad:
Kinnared och Torup

Kronobrev 17.10.1867 från Haghult till Långaryd, en sträcka på cirka 15 km.

**Kronobrev 18.2.1852. Från Gölsebo) till Färgaryd.
Det anges att brevet ska transporteras utan ringaste uppehåll.
Brevet handlar om en stämning.**

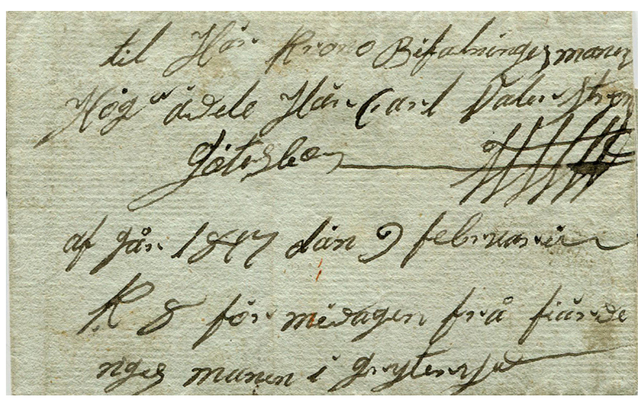

Kronobrev från Gryteryd till Gölsebo 1847–02–07.
Möjligen kan det röra sig om Gölsebo utanför Bor men då det nämns Södra Eldshestra i brevet är det troligare att det är en plats i närheten av denna bygd, bara några kilometer från Gryteryd..

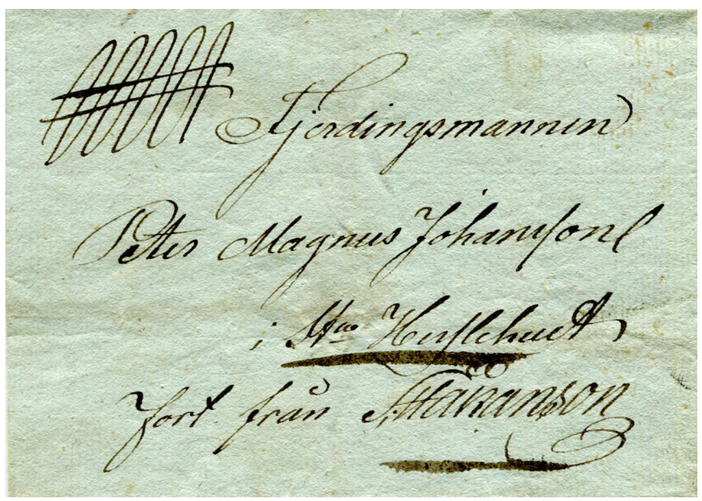

Kronobrev 1.10.1849 från Gassljuga i Långaryd till Stora Hesslhult utanför Hyltebruk - en sträcka på cirka 15 km.

**Kronobrev 1.6.1866. Från okänd ort till Unnaryd. Befordringsväg: Anges att brevet ska snabbt fram ”fort fort”. Det finns i sigillet också rester av en eller flera fjädrar.
Det står Orre och han var bosatt i Stengårdshult i norra delen av Västbo.**

4 Kronopost

Västbo härad - sydvästra delen

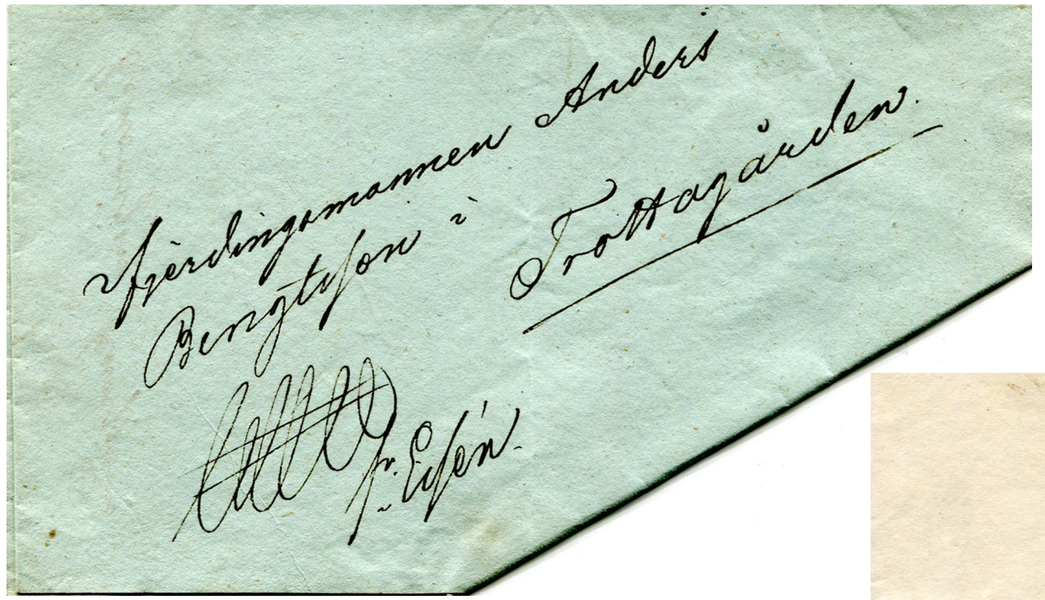

Kronobrev 18.10.1855 från Haghult i Gryteryd till Trottagården utanför Landeryd, en sträcka på cirka 10 km. Brevet innehåller en stämning.

Kronobrev 3.1.1866 till Kinnared med notering ”Fort den 4 jan 1856 på dagen”. Fjädern som ses på baksidan av brevet visade på att det var en försändelse som skulle fram snabbt.

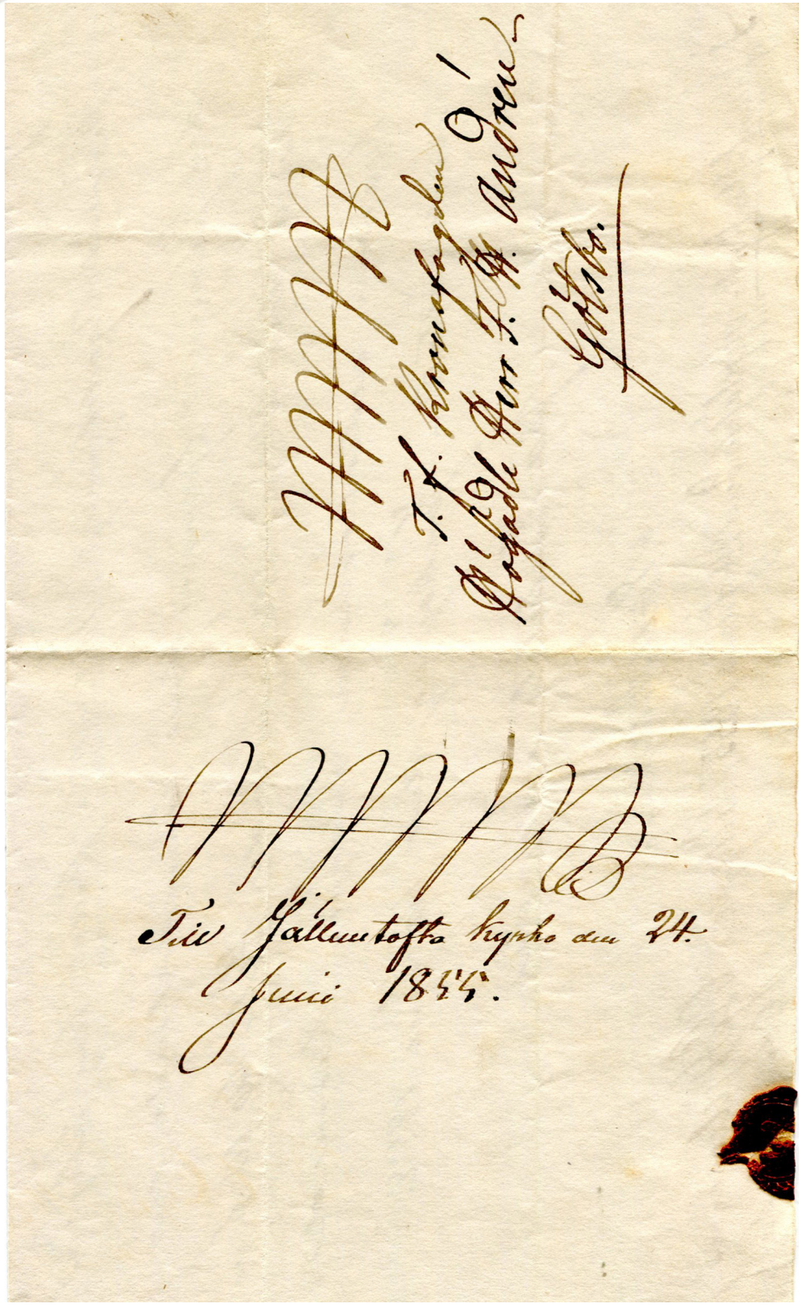

Kronobrev från Jönköping den 16.6.1855 till kronofogden i Gölsbo. Han skickade sedan brevet vidare till Jälluntofta kyrka den 24.6.1855 där kungörelsen blev uppläst samma dag. Brev som återanvändes på detta sätt kallas ofta tillbakabrev eller bak-post.

4 Kronopost

Västbo härad - östra delen

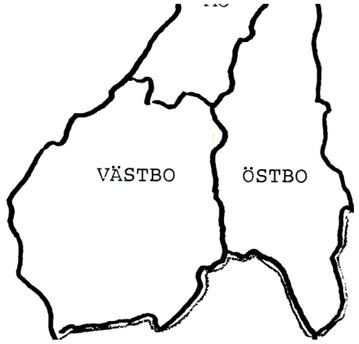

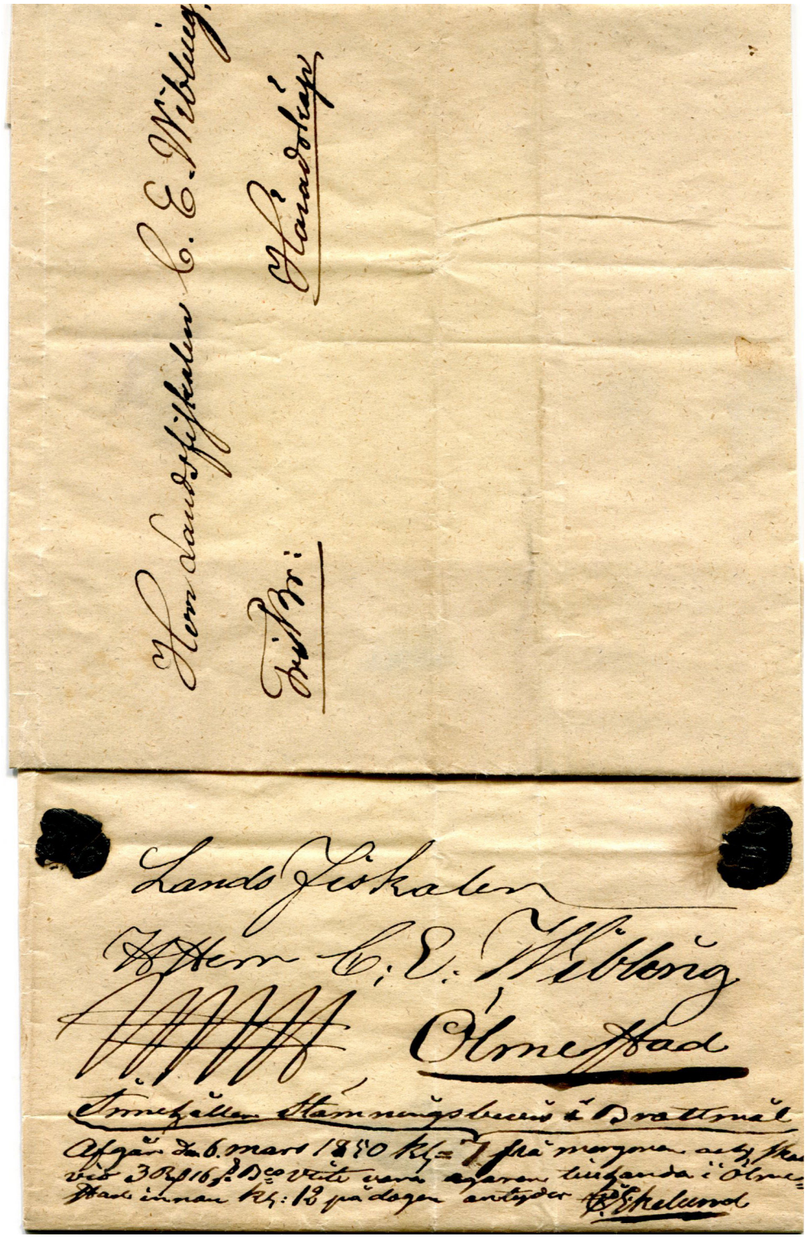

Kronobrev 6.3.1850 till Ölmestad från början avsett att användas som fribrev med allmänna posten men omvikt och försett med kronoslinga och fjädrar.
På framsidan: Innehåller stämningsbevis i Brottsmål. Afgår den 6 mars 1850 kl. 7 på morgonen och skall vid 3 Rd 16 s vite vara ägaren tillhanda i Ölmestad innan kl. 12 på dagen.

Kronobrev från Ulås 6.3.1837 kl. 8 fm till Ölmestad. Rest av två fjädrar och med noteringen: Fort utan ringaste upphåll vid Laga ansvar samt 3 Rd 16 S Bco vite.

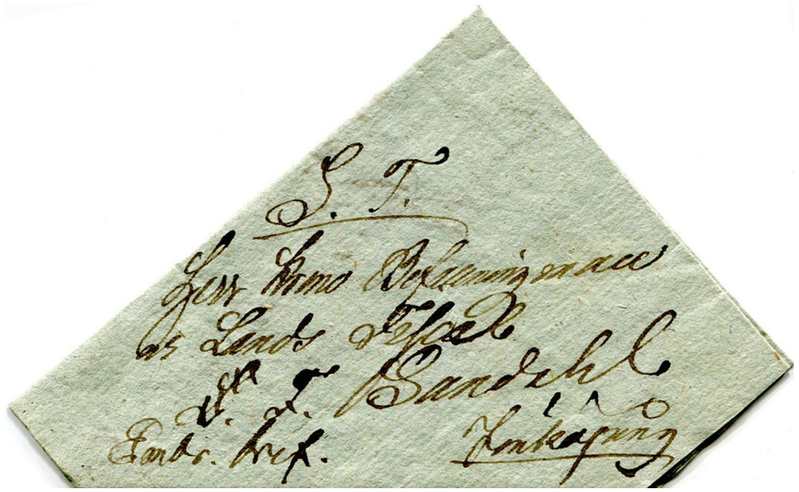

…obrev från Gislaved 6.3.1841 till Jönköping. Notering
…bref. I brevet finns noteringen nummer 218 och antyder
…et därmed är förtecknat som detta nummer på fribrevs-
…n.

Brev 10.3.1848 kl. 6 till Ölmestad med ”Em-brf”. FORT med notering: Framställes före k. 10 f.m. samma dag, vid 3 rd 16 vite från Ekelund.
Detta brev handlar om en rättegång och har på insidan adressen som Embetsbrev till kronolänsman Ekelund i Forsheda. Sedan är det återanvänt och skickat till häradshövdingen i Ölmestad.

Västbo härad - östra delen med Aggarp och Kulltorp

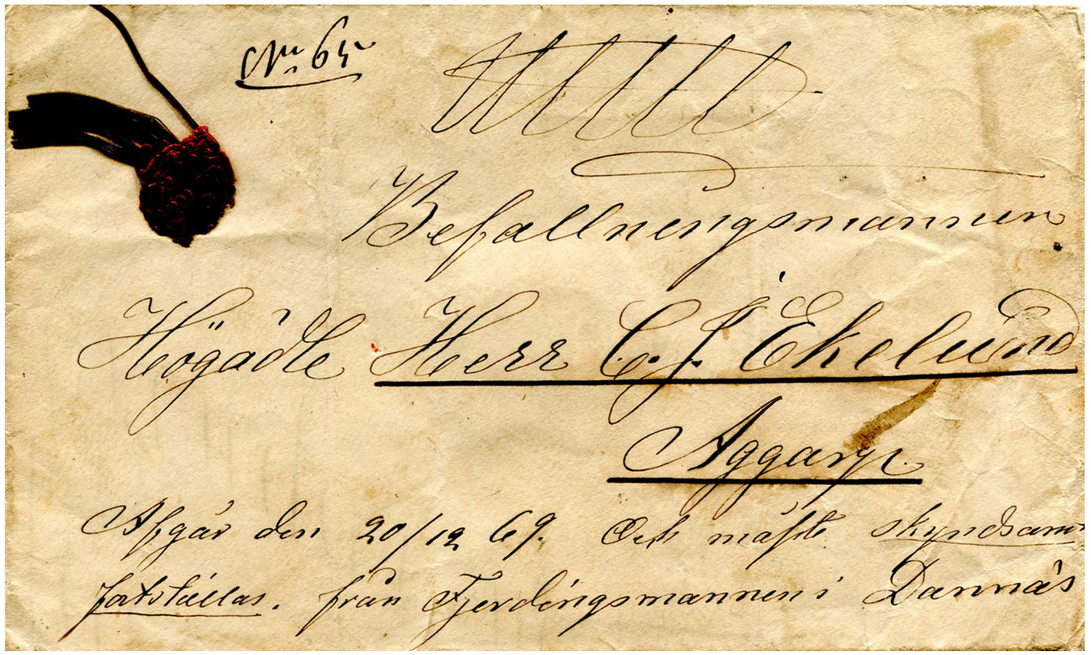

Kronobrev med slingor och fjäder 20.12.1869 från Dannäs till Aggarp. Noteras: Och måste skyndsamt fortställas.
På andra sidan: Kom till Forsheda den 22 i 12 69 kl. 4 f.m. Borde varit i Bredaryd d 21. försummat i Torskinge.
Kuvertet är tillverkat av ett välskrivningsblad men innehållet saknas.

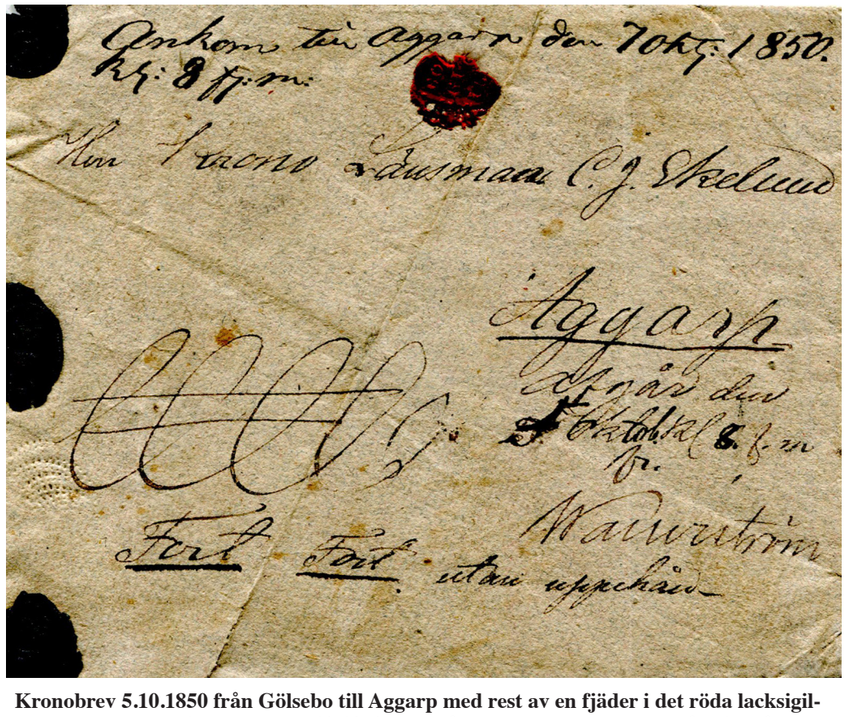

Kronobrev 5.10.1850 från Gölsebo till Aggarp med rest av en fjäder i det röda lacksigillet. Brevet ankom Aggarp den 7.10.1850. Det står Fort Fort – utan uppehåll. Alltså den tidens expressbrev. Det är tillverkat av en kungörelse uppläst i Båraryd 21.1.1834. De svarta lacksigillen tillhör den ursprunglig kungörelsen. Dubbelanvända brev förekom på den här tiden då kuvert ofta var svåra att anskaffa och dessutom dyra.

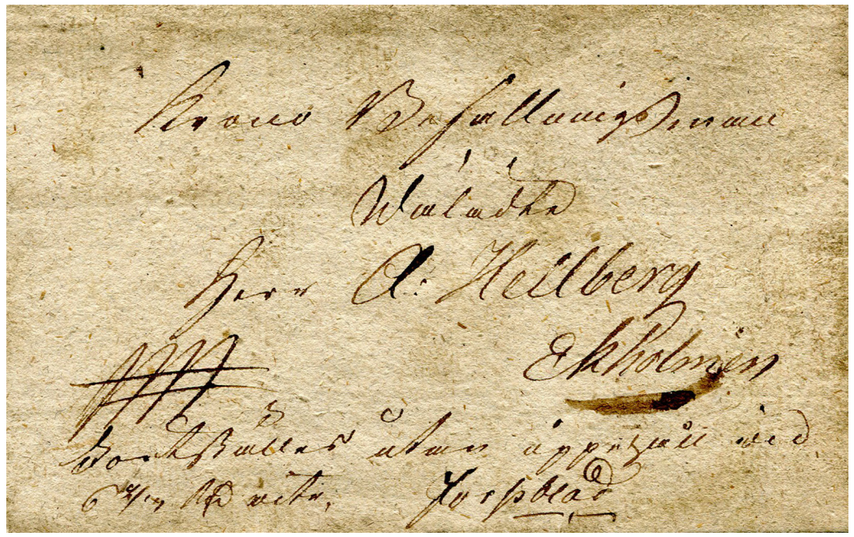

Kronobrev omkring 1830 till Ekholmen i Kulltorp. Notering: Fortskaffas utan uppehåll vid 6 2/3 Rd vite. Från Forsblad. Brevet saknar innehåll.

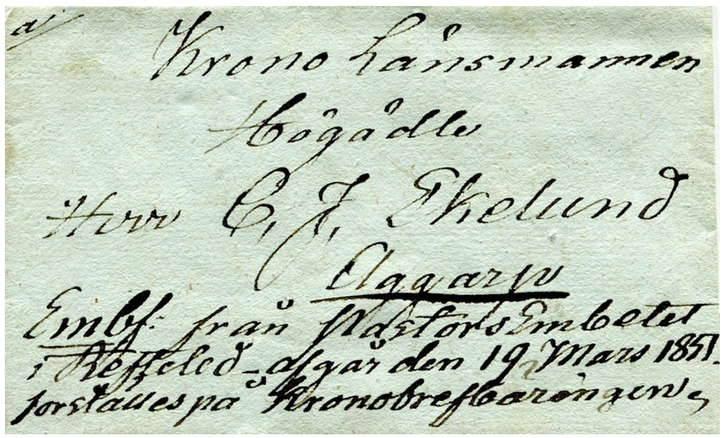

Notering: Embf från Pastorats Embetet i Refteled – afgår den 19 mars 1851 - fortställes på Kronobrefbäringen. På insidan anges att det är brev nummer 4 till Ekelund. I övrigt saknas innehåll.

Västbo härad - östra delen - Forsheda

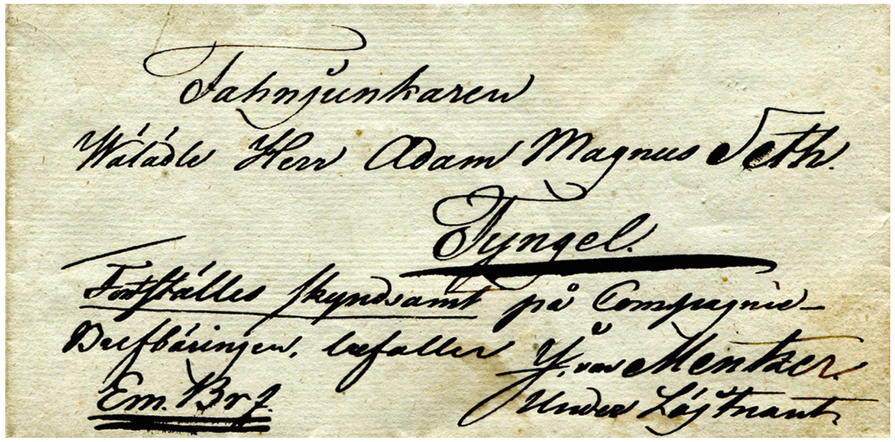

Kronobrev omkring 1840 till Tyngel utanför Gnosjö. Det noteras: Fortställes skyndsamt på Compagnie-Brefbäringen befaller Y Von Menker Under Löjtnant.

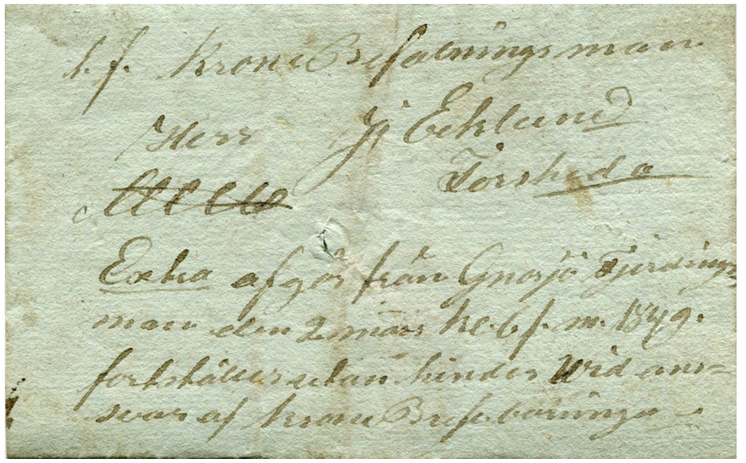

Kronobrev Gnosjö 2.3.1849 till Forsheda. Brevet är
117 i fribrevsboken och daterat Sunnerbo utanför (
derrester finns på de två sigillen på andra sidan. Av
'Gnosjö fjerdingsman".

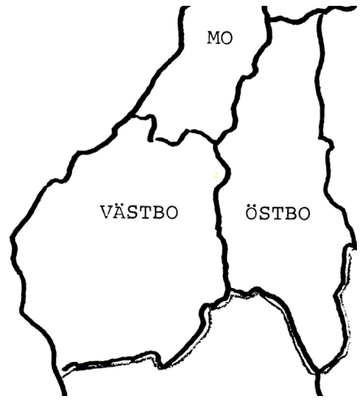

Kronobrev 18.11.1838 från Forsheda till Refteled. Notering: Vite om det inte kommer fram i tid– inom sex timmar. På framsidan rester av tre fjädrar och på andra sidan en.

Kronobrev 12.3.1832 från Gnosjö till Forsheda.
Notering: Fort och med rester av fjädrar i sigillen.

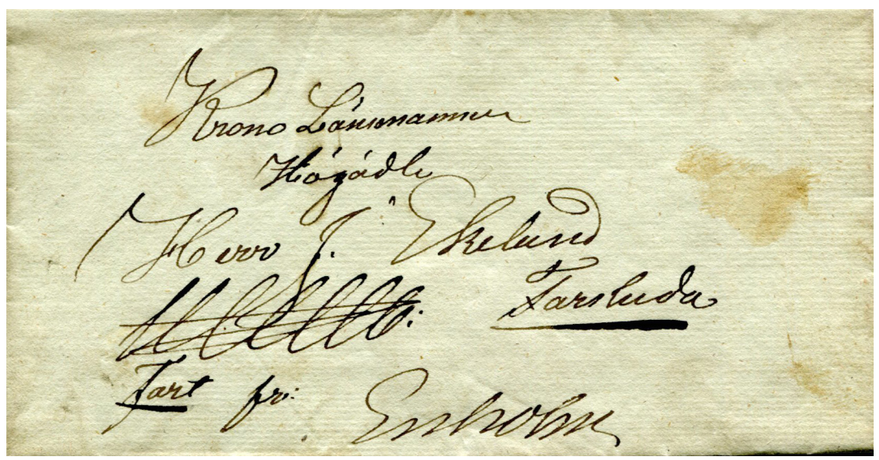

Kronobrev omkring 1850 från Enholm till Ekelund i Forheda. Det noteras "fort", det skulle alltså fram i expressfart. Andra kända brev till Ekelund i Forsheda är från åren omkring 1850.

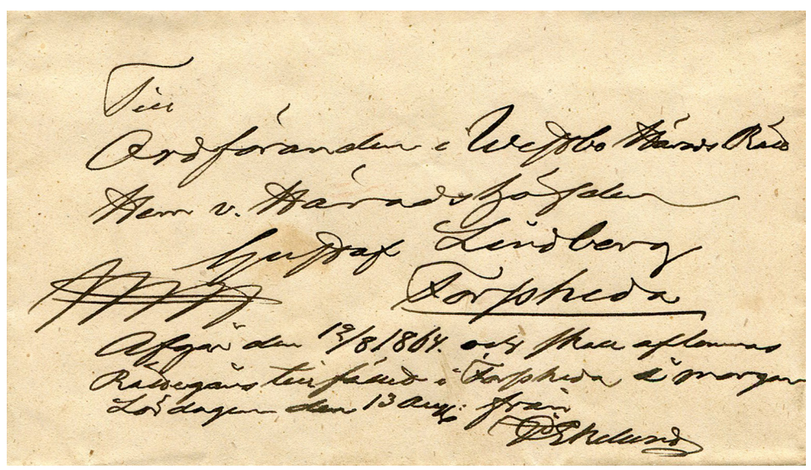

Kronobrev till Forsheda 12.8.1864 från Ekelund.

Västbo härad - östra delen - Bolmsö och Torskinge

Kronobrev 5.7.1834 kl. 8 fm från Forsheda till Boarp i Wrå. Notering Promt fort utan minsta försummelse vid 3 R 16 s Bc vite och framställes innan dagen slut.
På baksidan: Ankom till Wrå klockan 7 eftermiddag d 5 Juli avgick på inväntan således gått 13 timme på 2 mill mellan Wrå och Forsheda. Kom försth kl. 2 på natten till Söndagen till Boarp.
Kuvertet är återanvänt, tillverkat av ett brev från 1833. I sigillet ses rester av fjädrar.

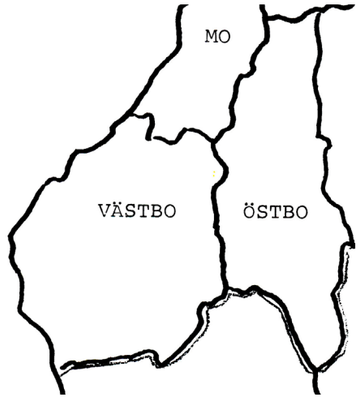

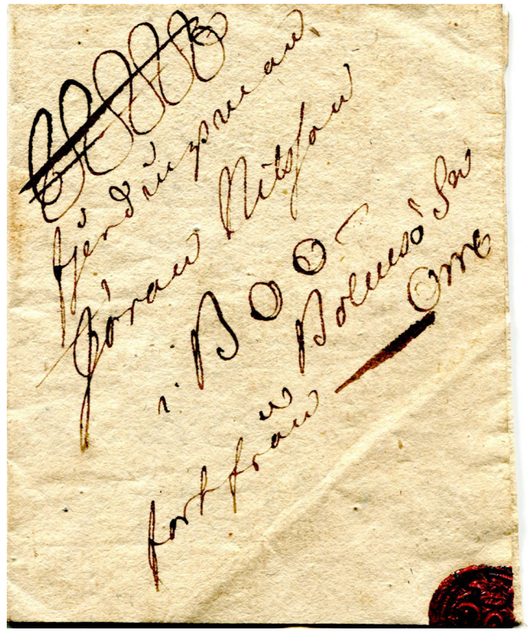

Kronobrev 4.11.1814 från Stengårshult till Boo på Bolmsö. Notering: Fort. Dessutom en vacker fjäder som ytterligare bevis på att brevet skulle fram snabbt. Brev från en kronolänsman till en fjärdingsman.

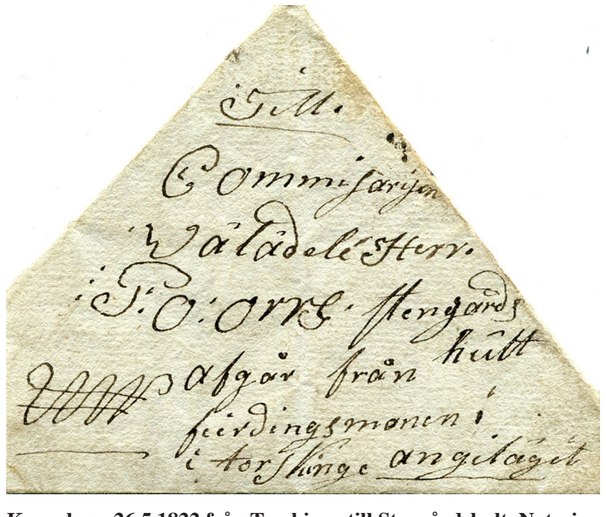

Kronobrev 26.5.1822 från Torskinge till Stengårdshult. Notering: Angeläget.

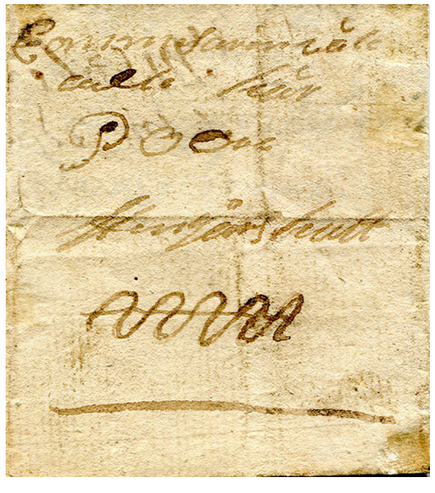

Kronobrev 26.11.1826 från Bolmsö till Stengårdshult.

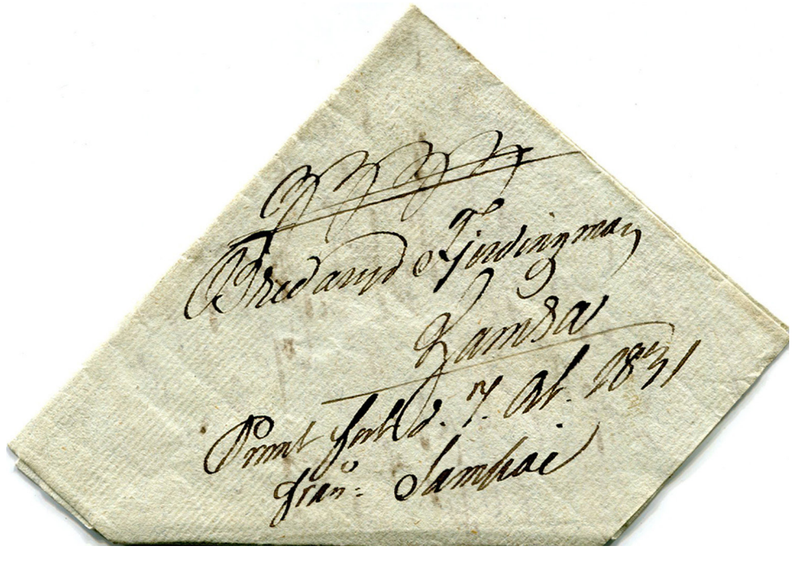

Kronobrev 7.11.1831 från Forsheda till Bredaryd.
Notering: Promt frort. På baksidan rest av fjäder i sigillet.

Östbo härad

Östbo härad omfattade ett område i östra delen av Västra Jönköpings län med socknarna:

Byarum	Kävsjö	Voxtorp	lagt till
Fryele	Kärda	Värnamo	Svenarum
Gällaryd	Rydaholm	Åkers	coh Nydala
Hagshult	Tofteryd		som låg i
Hånger	Tånnö	Vi har även	Västra härad

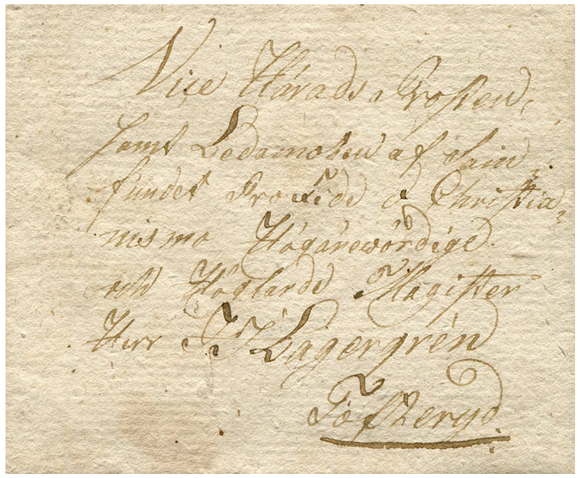

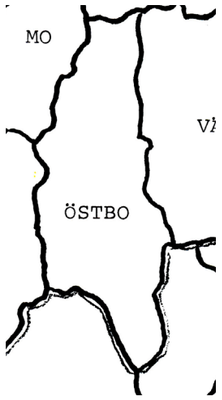

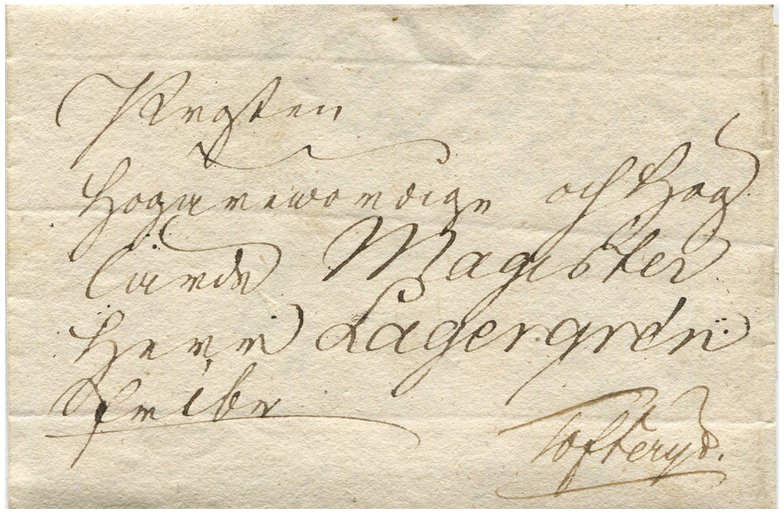

Kronobrev 23.2.1809 från Jönköping om Byarum till Tofteryd. Notering: Embr.

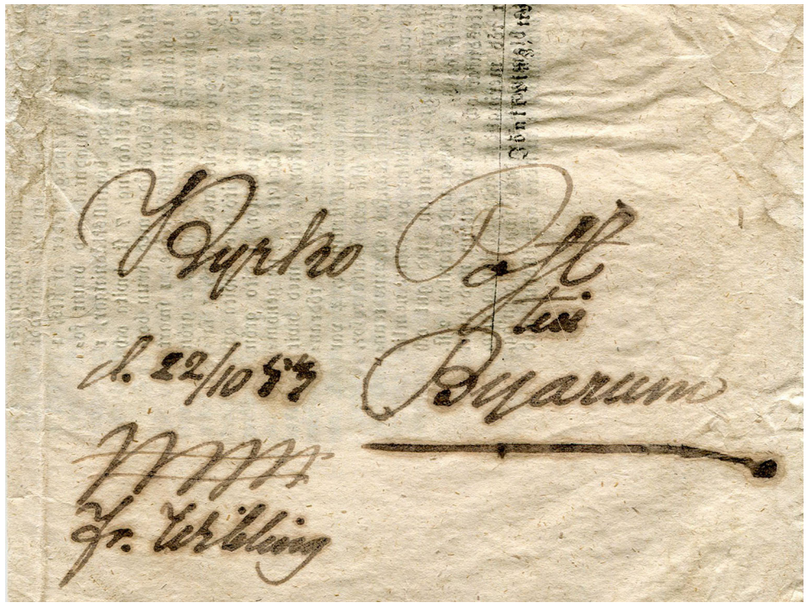

Kronobrev 28.1.1854 från Jönköping till Byarum.
Innehållet består av en allmän kungörelse om ett par auktioner.

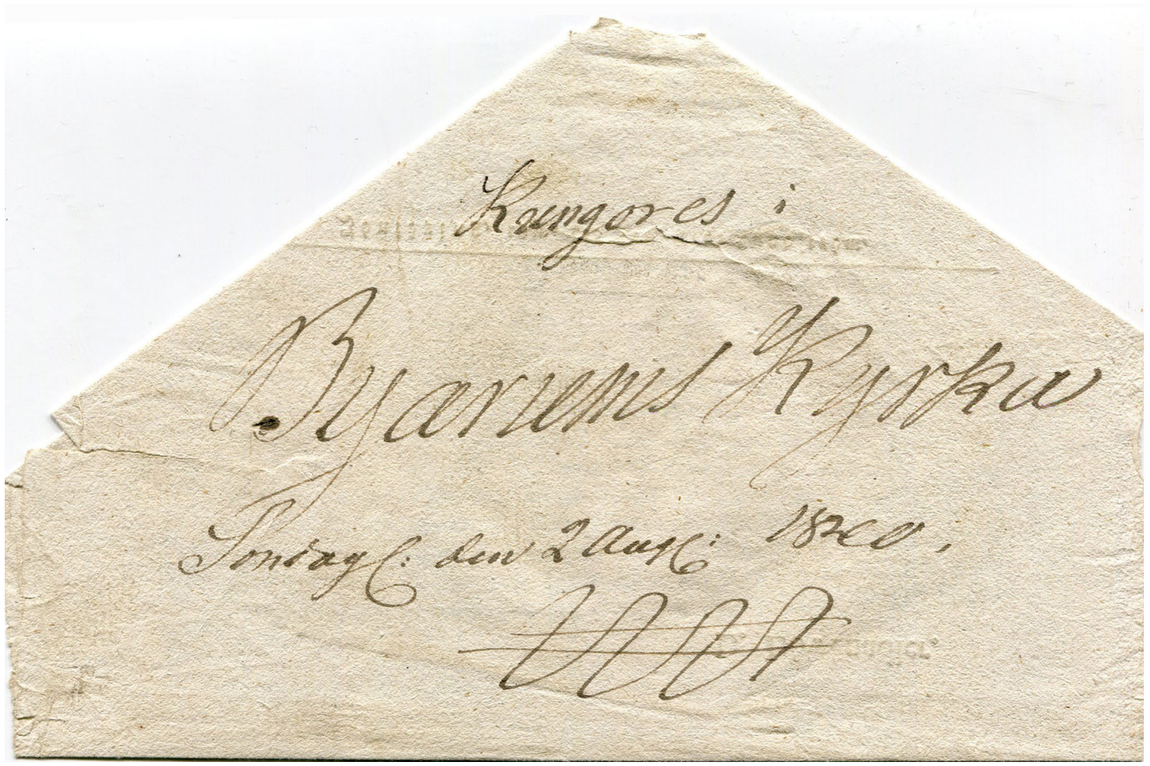

Kronobrev 16.7.1840 från Jönköping till Byarum och där uppläst den 2.8.1840. Brevet består av en kungörelse.

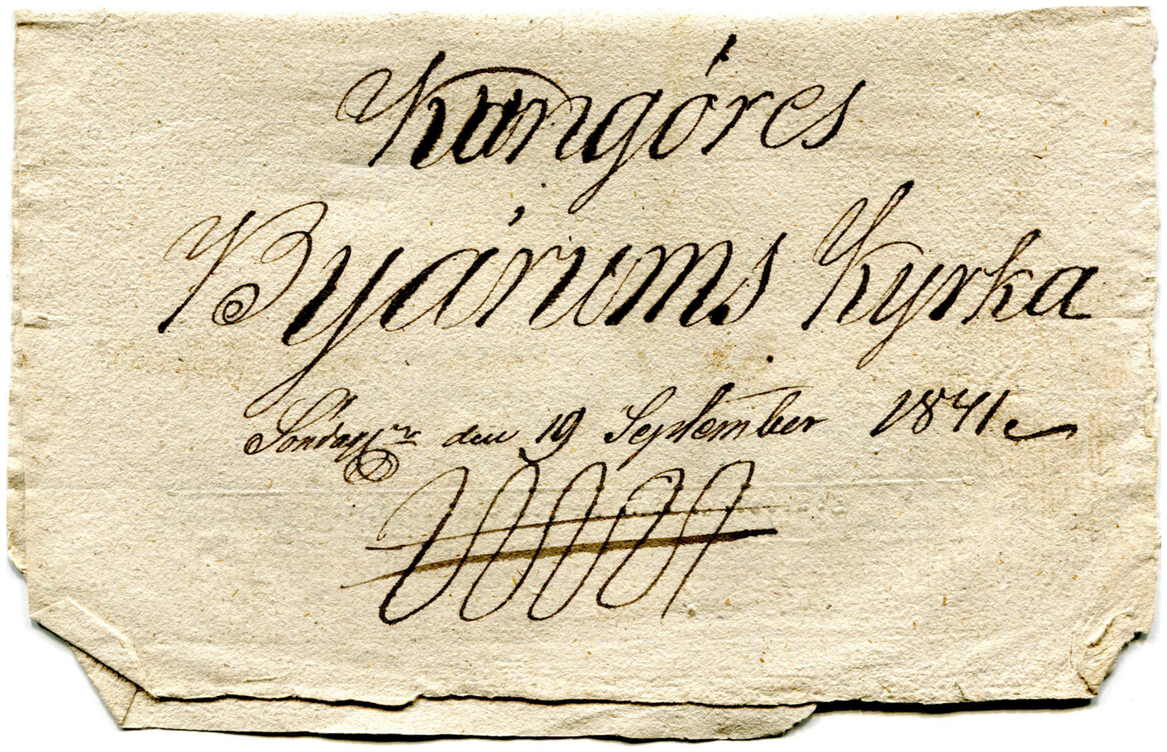

Kronobrev från Jönköping till Byarum och där uppläst den 19.9.1841. Brevet består av en kungörelse.

4 Kronopost
Östbo härad

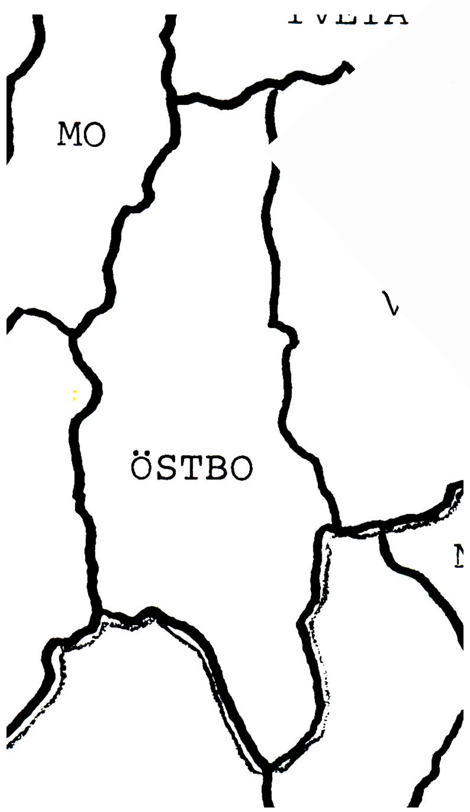

Kronobrev 19.5.1812 från Boglös i Skillingaryd till Hjertorp. Notering: Fort ställes utan någon minuts… Baksidan är uppvikt här och visar en rest av en fjäder.
Brevet handlar om en sjuk soldat som skulle inställa sig för övning i just Skillingaryd.

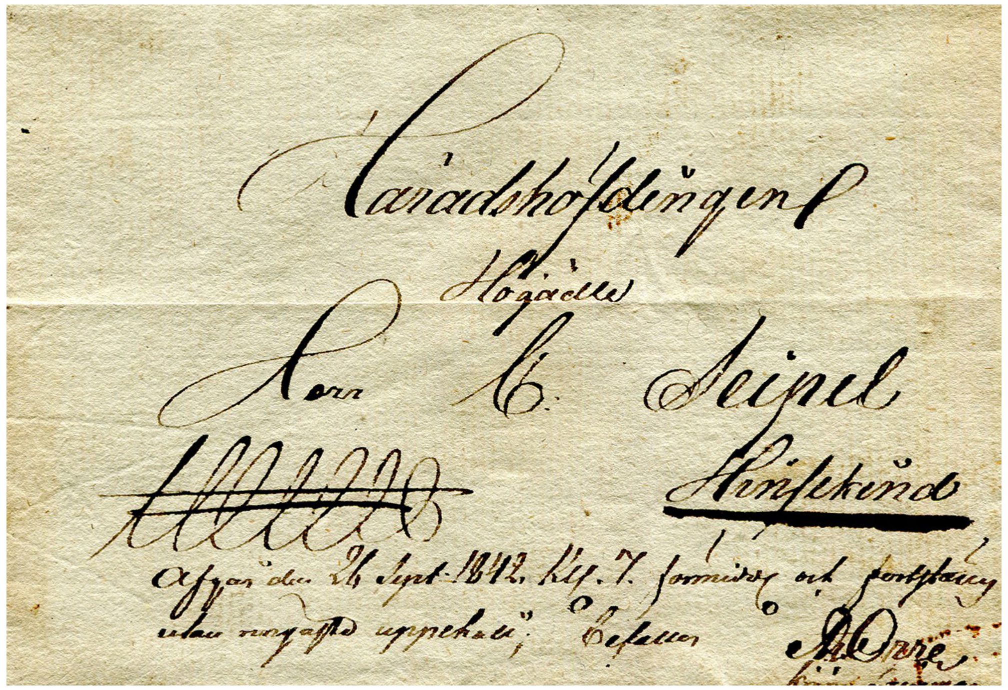

Kronobrev 26.9.1842. Från Stengårdshult till Hinsekind (Värnamo).
Det anges att brevet ska transporteras utan ringaste uppehåll.

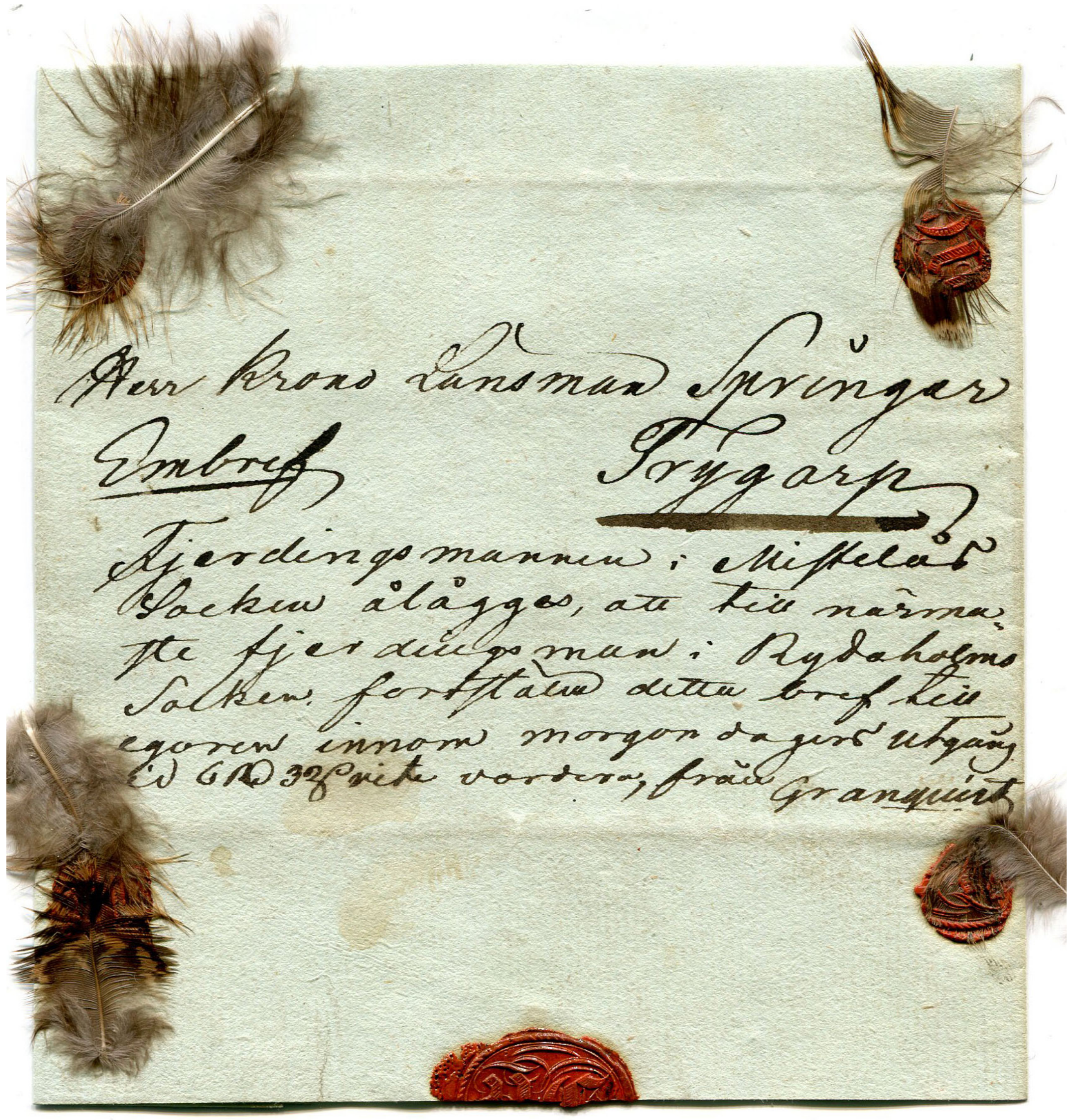

Kronobrev 28.1.1839 från Berg till Mistelås, Rydaholm och Tryggarp. Det noteras att brevet ska skyndsamt fram vilket understryks av alla fjädrar. Det står ”Embref”, alltså ett fribrev.

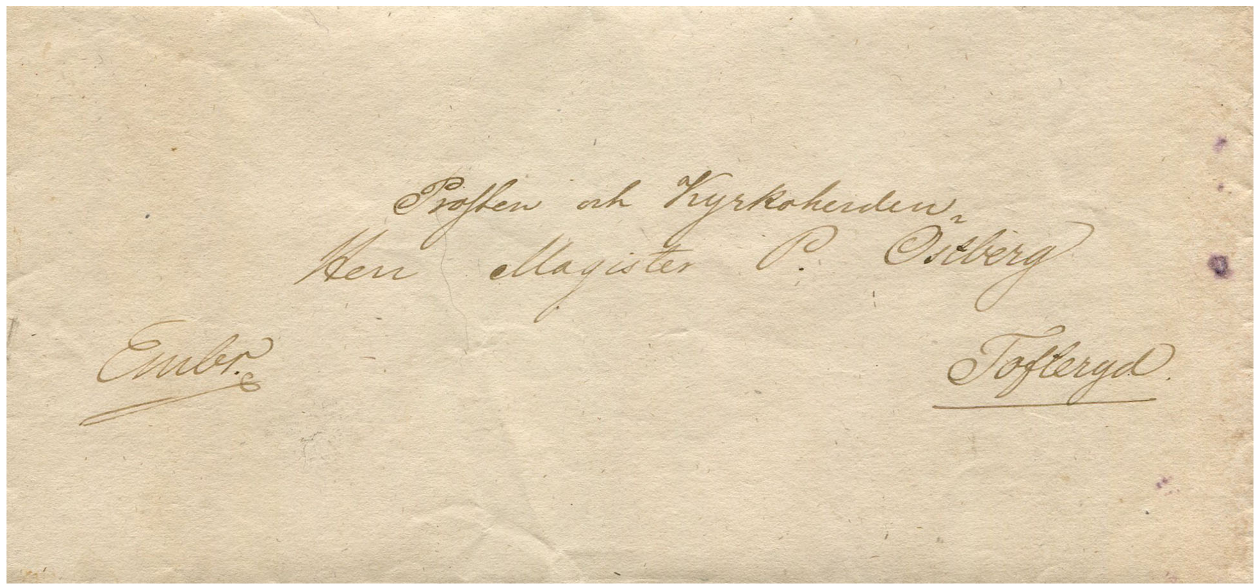

Kronobrev 18.6.1845 från Wexiö till Tofteryd. Brevet innehåller ett utdrag ur ett protokoll vid Domkapitlet.